GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

GORENJSKI GLAS

CENA 12.000 DIN — LETO XLII — št. 81

Kranj, petek, 20. oktobra 1989

Ivan Pučnik, kmet iz Črešnjevca pri Slovenski Bistrici:

"Oblast, ki noče popraviti krivic, ni nič boljša od tiste, ki jih je delala."

Tone Bohinc, župnik iz Reteč pri Škofji Loki

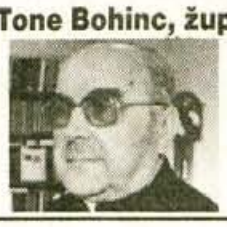

Na svetu ni ne hudičev in ne angelov, ampak samo ljudje

Temeljna banka Gorenjske
Ljubljanska banka
GORENJC IN FORMULA
BANKA PRIHRANKA

Na pohodu je stroka

Telematika je bila šest let kranjski bolnik številka ena, zdaj jo je zamenjal Tekstilindus. Razglabljali bi lahko o vzrokih, ki tovarno pripeljejo v globoko krizo in vlekli primerjave med njima, toda tokrat nas zanimiva vprašanje, kako je še pred leti in kako danes občinska vlada in z njo seveda politika skrbi za takšno tovarno.

Vprašanje so sami načeli na seji kranjske vlade, ko so razrešili delovno skupino, ki je pet let spremljala sanacijo zdaj že bivše Telematike, ki se je ne le preimenovala, temveč preoblikovala v Telekom (šest podjetij), kar je poleg povezave s zahodnonemškim Siemensom in nekaterih notranjih potez dalo realne možnosti za uresničitev sanacije. Spraševali so se namreč, je takšna delovna skupina sploh lahko učinkovita, posebej v tovarni, katere problemi niso zgolj lokalnega, temveč slovenskega značaja. Drugače povedano, kakšna je sploh lahko njena vloga. Zgolj informativna, bi lahko rekli, kaj več člani delovne skupine, ki to dolžnost opravljajo poleg svojega dela in občasno pridejo v tovarno, kjer sploh ni rečeno, da so jih veseli, tudi ne morejo storiti. Včasih, ko se je v občinskih rezervnih skladih zbiral denar za pokrivanje izgub, je bila lahko več kot informativna in občinski politiki so se lahko odločali, komu bodo pomagali. Kako strokovna je bila takšna pomoč, se nismo niti spraševali, saj je veljalo, naj nobena tovarna ne propade.

Odgovor na to vprašnje je kranjska vlada s svojim ravnanjem pravzaprav dala že sama. Najprej je Tekstilindusovo prazno blagajno vsaj malce napolnila s finančno injekcijo (prodaja tovarniških stanovanj), nato pa se je zataknilo pri kadrovskih rešitvah, in v Tekstilindus je pripeljala ljubljansko svetovalno podjetje Vis-a-vis, ki bo skupaj s vodstvom tovarno skušalo izvleči iz globoke krize oziroma pred stečajem, kar je prvi takšen primer na Gorenjskem. Kadri pa seveda ne pomenijo nič drugega kot znanje, strokovnost. Zdaj, ko denarja za pokrivanje izgub ni več, je odgovornost veliko večja in na pohodu je stroka.

M. Volčjak

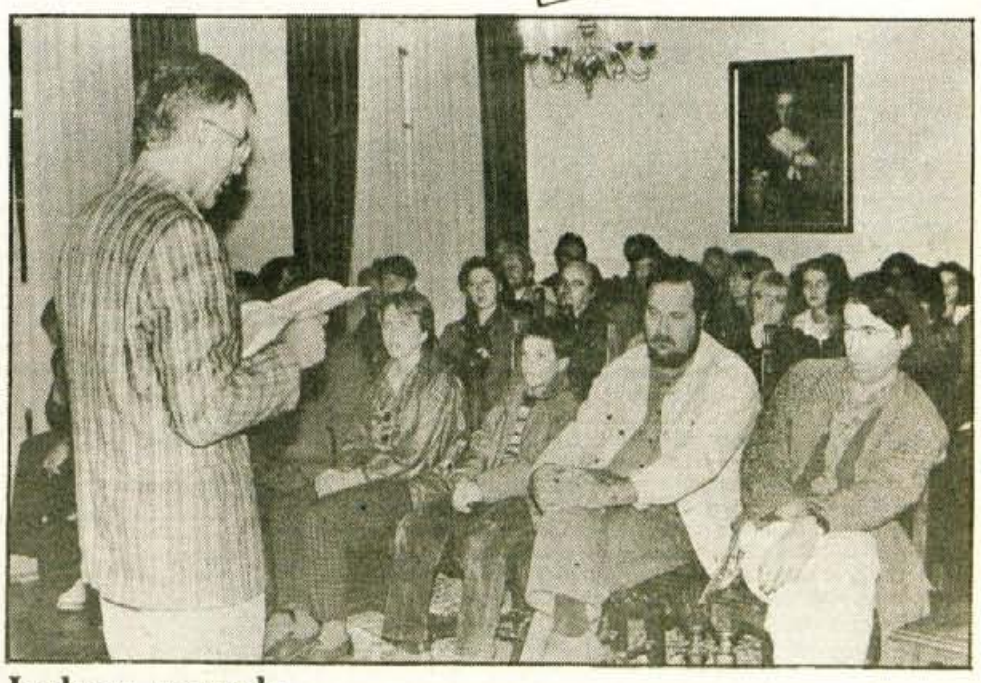

Jenkova nagrada

Kranj - Slovenski pesniki so svoje tradicionalno srečanje v Kranju letos povezali z obletnico smrti pesnika Simona Jenka. Pesnikovo ime nosi tudi pesniška nagrada, ki jo je žirija Programskega sveta srečanja slovenskih pesnikov podelila letos Alešu Debeljaku za njegovo pesniško zbirko Slovar tišine. Ob tej priložnosti je bila v Renesančni dvorani Mestne hiše literarna prireditev, na kateri so nagrajenca (trenutno je v ZDA) počastili z eseji o njem, igralca Prešernovega gledališča Judita Zidar in Ivan Godnič pa sta brala njegove pesmi. Prireditev je dopolnil tudi nastop pevskega zbora Lek iz Ljubljane, ki je pred tem zapel tudi podoknico pred Jenkovo hišo v Tomšičevi ulici.- L. M. - Foto: F. Perdan

Po letu 1990

Novi način ravnanja z odpadki

Ljubljana, 17. oktobra - *Republiška konferenca SZDL je v sodelovanju z republiškim komitejem za varstvo okolja in urejanje prostora pripravila v torek tiskovno konferenco, na kateri so predstavili celovito zasnovo ravnanja z odpadki v naši republiki. Ker v SZDL želijo, da bi strokovne podlage za izvedbo te zasnove dobile najširšo podporo (vse z namenom, da bi jih začeli uresničevati leta 1990), bodo od začetka novembra do konca leta organizirali regijske posvete, na katerem naj bi predstavniki posameznih območij povedali, kaj mislijo o predlaganem načinu ravnanja z odpadki.*

Zasnova sistema varovanja odpadkov izhaja iz tega, da je treba omejiti nastanek odpadkov že pri izvoru, s čimer bi količino komunalnih odpadkov zmanjšali za desetino, količino posebnih odpadkov pa za 30 odstotkov. Zdaj ima vsaka občina "svoje" odlagališče, po novem naj bi jih bilo precej manj - za več občin oz. za regijo skupaj. Lokacijska dovoljenja za regijske objekte za komunalne in posebne odpadke naj bi izdajal republiški upravni organ, merila za izbor lokacij pa bodo veliko ostrejša, kot so bila doslej. Za ravnanje z nevarnimi odpadki bo ustanovljeno javno podjetje na republiški ravni, sicer pa bo za vzpostavitev celotnega sistema za posebne in komunalne odpadke treba zagotoviti skoraj 90 milijonov dolarjev.

C.Z.

KOMPAS JUGOSLAVIJA

KOMPAS KRANJ

Vaš turistični servis V GLOBUSU - II. nadstropje
Tel.: 28-472, 28-473, 21-892

SE PRIPOROČAMO!

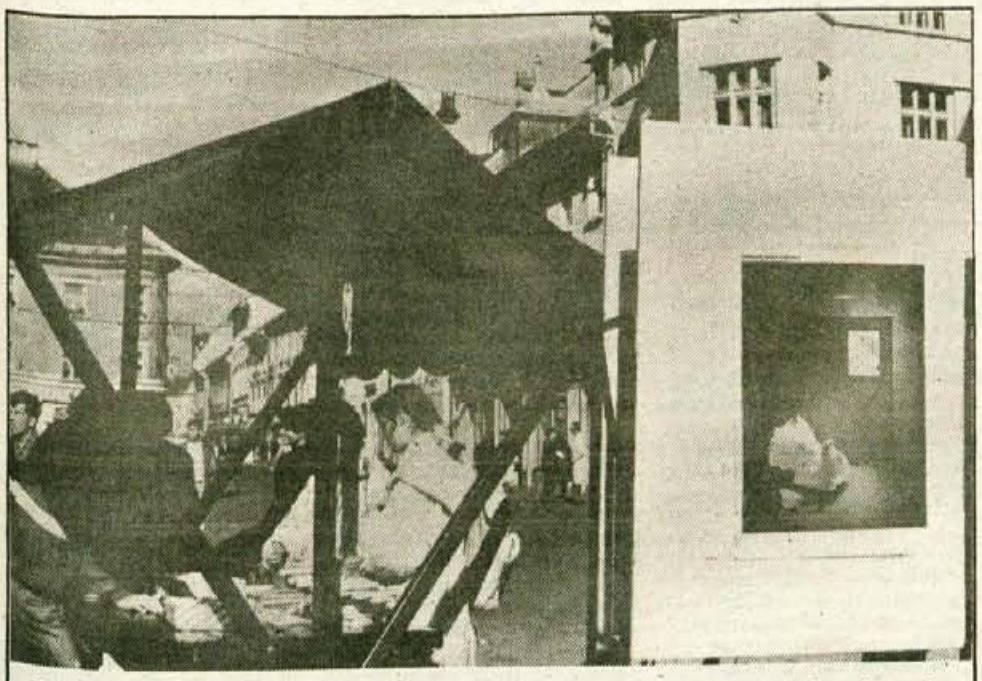

Kranj, 18. oktobra - Ta teden poteka v Kranju akcija Amnesty International pod skupnim naslovom "Otroci". Na Titovem trgu je vsak dan postavljena posebna stojnica, v večernih urah pa poteka v Carniumu festival izbranih kvalitetnih celovečernih filmov, akcija pa bo zaključena v nedeljo zvečer v avli kranjske občinske skupščine, ko bo organiziran "kitajski večer" z glasbo, diapozitivi in večerjo, ki jo bodo pripravili kuharji iz ljubljanske kitajske restavracije Sečuan. (V. B.) Foto: Franc Perdan

Gradnja čistilne naprave v Radovljici

Zatika se pri denarju

Radovljica, 13. oktobra - Radovljiška občina je pri čiščenju odpadnih voda zaostala za drugimi gorenjskimi občinami, saj razen dveh manjših čistilnih naprav v Bohinjski Bistrici in Ribčevem lazu ni uspela zgraditi tovrstnih naprav in preprečiti, da bi odplake odtekale v vodotoke, predvsem v Savo, in v podtalnico.

Da se v Radovljici lotevajo osrednje čistilne naprave šele v tem srednjeročnem obdobju in šele proti koncu petletke, je več razlogov, med drugim tudi ta, da so doslej pogosto ozki interesi posameznih območij prevladali nad skupinskimi, občinskimi interesi. V novi čistilni napravi, ki jo bodo zgradili zahodno od Gorenjčeve separacije ob reki Savi, naj bi čistili odpadne vode iz mesta Radovljice, Lesc, Begunj in bližnjih vasi ter tudi z Bleda in naselij krajevne skupnosti Žirovnica. V prvi fazi, v kateri bi zaprosili Svetovno banko tudi za ekološko posojilo, naj bi zgradili čistilno napravo za 20.000 enot ter kanalizacijo Vrbnje - Donica in Jermanka - Kovinske delavnice.

Ko je o gradnji osrednje čistilne naprave razpravljal radovljiški izvršni svet, je ugotovil, da je naložba organizacijsko in tehnično pripravljena, da pa je še veliko nejasnosti pri tem, kako zagotoviti več kot deset milijonov mark, kolikor naj bi stala čistilna naprava in najnujnejša (še nezgrajena) kanalizacija. Območna vodna skupnost Gorenjske naj bi prispevala 30 odstotkov, cestno-komunalna skupnost 20 odstotkov (vendar le ob pogoju, da bodo za to namenili tudi denar, ki se namensko združuje za blejsko cestno obvoznico), Svetovna banka 35 odstotkov, ostali pa 15 odstotkov. Izvršni svet se strinja s posojilom Svetovne banke in tudi z letnim obrokom odplačila v znesku 520 tisoč mark, sicer pa ugotavlja, da so med finančnimi viri, ki naj bi zagotovili skupno 15-odstotni delež tudi nekateri nerealni.

C. Zaplotnik

Ustavili peč v jeklarni

Jesenice, 19. oktobra - V jeseniški Železarni so se odločili, da do konca oktobra ustavijo obratovanje ene peči v jeklarni. Tako se bo v Železarni zmanjšala proizvodnja jekla za 8.000 ton. V tem času bodo nabavili manj jeklenega odpadka, ferolegur in ognjevzdržnega materiala, porabili bodo tudi manj električne energije. Tako bodo vsaj deloma izboljšali likvidnostni položaj jeseniške Železarne.DV Železarni so zaostali za planom prodaje za več kot 10.000 ton, od tega so samo septembra zaostali za več kot 5.000 ton. Samo v hladni valjarni Bela so uspeli realizirati plan prodaje v letošnjem letu. V ostalih obratih zaostajajo, tako da so morali nujno zmanjšati proizvodnjo jekla.

D.S.

Školč v Kranju

Predsednik Republiške konference ZSMS **Jože Školč** bo v torek, 24. oktobra, na povabilo novega občinskega kranjskega mladinskega vodstva preživel delovno popoldne v Kranju. V programu je pogovor z družbenopolitičnim aktivom kranjske občine in zvečer ob 18. uri v kadilnici Prešernovega gledališča javna tribuna, na kateri bo prvi mož slovenske ZSM odgovarjal na vprašanja navzočih (vstop prost!) pod naslovom: "Kaj bo ZSMS storila spomladi, ko bo prišla na oblast?"

Akcija je po besedah predsednika kranjske OK ZSMS Tomaža Gabra pripravljena v smislu afirmacije tako kranjske kot hkrati republiške ZSMS oziroma kot neposredna priprava na 13. kongres ZSMS.

V. B.

GORENJSKI GLAS

Z alternativne scene

Zamik okrogle mize

Za današnji dan, 20. oktobra je Jože Smole sklical nadaljevanje prekinjene 2. seje okrogle mize, ki pa je po vsej verjetnosti ne bo. Tako bi lahko vsaj sklepali na osnovi zadnjega sestanka alternativne koordinacije, kjer so skozi dolgo polemiko uspeli priti do sklepa, naj se predlaga preložitev že sklicane seje do odgovora, še posebej Zveze komunistov, na izjavo alternativne koordinacije: Zakaj na takšni okrogli mizi nočemo sodelovati? Ob naslednjem sklicu okrogle mize mora biti ta odgovor po oceni alternativne koordinacije vsekakor priložen, v nobenem primeru pa se okroglih miz ne bo več udeleževala SZDL, kar ne pomeni, kot so na sredini seji izrecno dejali, kršitve pravilnika delovanja alternativne koordinacije.

Sklenili so tudi, da bodo Ivan Oman, Tonę Peršak in Matevž Krivic zastopali alternativno koordinacijo v delu novoustanovljene komisije slovenske skupščine, ki bo obravnavala pripravo volilne zakonodaje. Za namestnike omenjene trojice pa so izvolili Lea Šešerka, Andreja Magajno in Rajka Pirnata.

V. B.

Primer JBTZ

Kako do resnice?

Igor Bavčar in Jože Školč sta v imenu Odbora za varstvo človekovih pravic in RK ZSMS v sredo, 18. oktobra, v Ljubljani sklicala tiskovno konferenco, na kateri sta pojasnila stališča obeh organov v zvezi z zadnjo sejo skupine delegatov za celovito proučitev vseh okoliščin in posledic procesa proti četverici, ko so imeli na dnevnem redu proučevanje začetnih postopkov procesa (preiskava na Mikroadi..) in se nihče od vabljenih predstavnikov RSNZ seje ni udeležil. Po Bavčarjevem mnenju gre med drugim za bojkot, ki ga je minister Ertl napovedal, sedaj pa se že uresničuje. Odklonitev sodelovanja povabljenih delavcev RSNZ s skupino delegatov predstavlja nedopustno ignoriranje skupščine, je med drugim tudi menil Igor Bavčar.

Razmišljanja na seji je bilo očitno razumeti tudi kot razpad "Ravnikarjeve komisije" in odtod je verjetno tudi prišlo do predloga, da se vprašanje celovite proučitve procesa proti četverici odpre neposredno v skupščini in od nje zahteva stališče.

Zaradi vsega tega je po Bavčarjevih besedah dejanje policije vredno vsega obsojanja in bo zaradi tega moral Odbor začeti razmišljati o novih oblikah pritiska na delo pristojnih organov.

Podoben je bil tudi nastop predsednika slovenske mladinske organizacije Jožeta Školča, ki je navzoče med drugim spomnil na javno objavljeno gradivo, ki ga je slovensko mladinsko vodstvo izdalo julija ob vmesnem poročilu skupine delegatov, ki se ukvarja s četverico, v katerem pa so zastavili določena vprašanja, ki so še do danes ostala brez odgovora.

V. B.

Mednarodni strokovnjaki za diabetes na Bledu

Bled, oktobra - V hotelu Toplice na Bledu bo od 23. do 26. oktobra mednarodno srečanje strokovnjakov za diabetes pri otrocih in mladostnikih. To bo 15. sestanek skupine ISGD, ki jo sestavljajo najuglednejši medicinski strokovnjaki s tega področja z vsega sveta. V štirih dneh se bo na temo sladkorne bolezni pri otrocih in mladostnikih na posvetovanju zvrstila parada uglednih znanstvenih imen. Srečanje, ki je v Jugoslaviji prvič, je omogočilo 26 domačih in tujih firm. Z Gorenjske sta to Iskra Kibernetika iz Kranja in Železarna Jesenice.

D. Ž.

Nov znesek najnižje plače

Oktobru najnižji osebni dohodek znaša 8.600.000 dinarjev, so sporočili z republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, kjer znesek najnižje plače sproti določajo po posebni metodologiji. Izhodišče za določanje minimalne plače za ta mesec so bili septembrski življenjski stroški.

GORENJSKI GLAS

Ob 35—letnici izhajanja je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug za narod s srebrno zvezdo

Ustanoviteljice Gorenjskega glasa so občinske konference SZDL Jesenice, Kranja, Radovljice, Škofje Loke in Tržiča

Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj, tisk ČGP Delo Ljubljana

Predsednik časopisnega sveta: Boris Bavdek

Gorenjski glas urejamo in pišemo: **Štefan Žargi** (glavni urednik in direktor), **Leopoldina Bogataj** (odgovorna urednica), **Jože Košnjek** (notranja politika, šport), **Marija Volčjak** (gospodarstvo, Kranj), **Andrej Žalar** (gorenjski kraji in ljudje, komunalne dejavnosti), **Lea Mencinger** (kultura), **Helena Jelovčan** (izobraževanje, iz šolskih klopi, Škofja Loka), **Cveto Zaplotnik** (kmetijstvo, kronika, Radovljica), **Darinka Sedej** (razvedrilo, Jesenice), **Danica Dolenc** (tradicije NOB, naši kraji, za dom in družino), **Stojan Saje** (družbene organizacije in društva, SLO in DS, ekologija), **Danica Zavrl - Žlebir** (socialna politika, Tržič), **Dušan Humer** (šport), **Vine Bešter** (mladina, kultura), **Franc Perdan in Gorazd Šinik** (fotografija), **Igor Pokorn** (oblikovanje), **Mirjana Draksler in Uroš Bizjak** (tehnično urejanje) in **Marjeta Vozlič** (lektoriranje).

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1 — Tekoči račun pri SDK 51500—603—31999 — Telefoni: direktor in glavni urednik 28—463, novinarji in odgovorna urednica 21—860 in 21—835, ekonomska propaganda 23—987, računovodstvo, naročnine 28—463, mali oglasi 27—960.

Časopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 421—1/72.

uredništvo tel. 21860

Nezavidljiv gmotni položaj otrok

Cela generacija ogroženih

Kranj, oktobra - Palica gospodarske in družbene krize se zadnja leta lomi na plečih družine, najhuje pa jo občuti njen najšibkejši člen, otrok. Misel, ki smo jo med drugim slišali tudi na posvetu o položaju otrok v kranjski občini, ki so ga pripravili ob mesecu otroka, resda zveni deklarativno, toda nekaj trdnih številk potrjuje njeno bridko resničnost.

Iz podatkov kranjskega Centra za socialno delo je razvidno, da je okoli 1300 otrok doma v gmotno ogroženih družinah. Okoli 1600 otrok prejema preživnino, kar pomeni, da so rojeni v nepopolnih družinah ali pa so njihovi starši razvezani (kar 35 odstotkov v Kranju sklenjenih zakonov se namreč razdre). Precejšnje število otrok je pod skrbništvom ali v rejniških družinah, ker so iz kakršnihkoli razlogov oropani za odraščanje pri krvnih starših, mnogo jih odrašča z motnjami v duševnem in telesnem razvoju, številni z motnjami v vedenju in osebnosti, tako da center letno obravnava okoli 1800 otrok, ki so kakorkoli prizadeti.

Glede na dejstvo, da se v občini letno rodi 1100 otrok, je več kot cela generacija otrok materialno ogrožena, poldruga generacija pa prikrajšana za družinsko toplino ali normalno otroštvo. Bolj ali manj izdelani socialni programi (denimo denarne pomoči otrokom, subvencionirani vrtci, cenena prehrana v šolah, podaljšano bivanje, ki so ga večidel financirale ustrezne ustanove in v manjši meri starši) so donedavna tešili stisko ogroženih. Zdaj se tudi pomoč poprejšnje države blagostanja ustavlja. Nemara zato, ker se je število ogroženih močno pomnožilo, kupček denarja v socialnih ustanovah je splahnel in manj so ga deležni tisti, ki so ga potrebni. Tudi otroci! Tako kot za neosveščene družine pogosto rečemo, da začenja varčevati pri otrocih, žal velja tudi za to državo. Formalno sicer za gmotno ogrožene otroke dobro skrbi. V Kranju denimo denarne pomoči izplačujejo blizu 6000 otrokom. Toda starši, ki za potomstvo prejemajo simbolični znesek, so najboljši razsodniki, v kolikšni meri je denarna pomoč otrokom še pomoč za preživetje. In še en dokaz, kako država varčuje pri otrocih: pred leti uvedena poceni šolska kosila in podaljšano bivanje so namenili zlasti otrokom gmotno slabše situiranih staršev. Ta »dobrodelnost« se je izrodila v svoje nasprotje - zdaj se revnejši odrekajo šolskim malicam in varstvu, ker so preveč obremenila starševski žep. Od obubožanih izobraževalnih skupnosti je bilo zanje vse manj denarja.

D. Z. Žlebir

Ponovno srečanje po uspeli avgustovski gasilski vaji na Jezerskem - Predstavniki kranjske občine - predsednik skupščine Ivan Torkar, predsednik izvršnega sveta Henrik Peternelj in sekretar sekretariata za ljudsko obrambo Zlato Erzin - so sredi tega tedna izpolnili obljubo, dano avgusta letos ob veliki skupni gasilski vaji na Jezerskem. 19. avgusta je namreč 74 gasilcev Jezerskega, Črne na Koroške in Železne Kaple v organizaciji gasilskega društva Jezersko, katerega predsednik je Dušan Šemrov, v akciji gašenja visokogorske kmetije Viktorja Robnika na nadmorski višini 990 metrov s tremi motornimi brizgalnami in 1300 cevmi v 27 minutah premagalo višinsko razliko 160 metrov. Takratno uspelo akcijo (že drugo tovrstno na Jezerskem) so po naročilu sekretariata za ljudsko obrambo posneli tudi na video kaseto. V sredo zvečer so si predstavniki vseh treh gasilskih društev, župan Železnike Kaple dr. Dieter Haller in predstavniki kranjske občine Ivan Torkar, Henrik Peternelj ter Zlato Erzin na Jezerskem vrhu ogledali posnetek z uspele skupne akcije. Ob tej priložnosti so še enkrat pozdravili tovrstno skupno sodelovanje, izmenjali izkušnje na področju požarne varnosti in opremljenosti ter predstavnikom obeh sosednjih gasilskih društev izročili kaseto s posnetkom avgustovske gasilske vaje. - A. Ž.

Večina nalog uresničenih

Radovljica, 18. oktobra - Ko je radovljiški izvršni svet na nedavni seji pregledal, kako v cestno-komunalni skupnosti uresničujejo letošnji program, je ugotovil, da naložbena dejavnost poteka po načrtu, da na področju komunale niso bile uresničene naloge, ki so povezane z drugimi nalogami, da so pri koncu priprave za gradnjo osrednje čistilne naprave v Radovljici in da pri vlaganjih v ceste niso bili izpolnjeni vsi načrti pri urejanju regionalnega cestnega omrežja.

Na področju komunalne dejavnosti so od 32 nalog investicijskega vzdrževanja cest uresničili vse naloge razen sedmih, do konca leta pa jih čakajo še dela na odsekih Dvorska vas - Nova vas, na Gregorčičevi in Savski cesti na Bledu, v Mošnjah, na Cesti svobode in na Tavčarjevi cesti v Radovljici, na cesti Bled - Zasip, v Kamni gorici (priključek stare na novo cesto) in v Kropi od Plamena do mrliške vežice. Na področju investicijskega vzdrževanja lokalnih cest so letos vse naloge, ki so ostale od lani, izpolnili - z izjemo asfaltiranja ceste na usadu Češnjica - Rovte. V kratkem bodo začeli z deli na mostu Vintgar in na serpentini Lancovo; takoj, ko bo dovolj denarja, pa še z urejanjem odsekov Brezje - Peračica in na cesti skozi vas Praproče.

C. Z.

Jutri srečanje borcev 30. in 31. divizije

Ljubljana, oktobra - Jutri, v soboto, 21. oktobra, ob 14. uri, bo v Domu JLA v Ljubljani tovariško srečanje bork in borcev, ki so se bojevali v sestavi IX. korpusa. Letos mineva že 46 let od ustanovitve 30. in 31. divizije in IX. korpusa NOV in POS.

Najprej bo ob 14. uri v spodnjih prostorih Doma JLA zbor skupnosti borcev 31. divizije, na katerem bodo borci razpravljali o opravljenem delu in izvolili nov odbor. Ob 15. uri pa se bo v zgornji dvorani doma začelo tovariško srečanje. Nanj so vabljeni borci vseh enot, ki so delovale v sestavi IX. korpusa, brigad in odredov obeh divizij. Organizatorji pričakujejo tudi aktiviste iz operativnega območja IX. korpusa z Gorenjske in s Primorske. Srečanja se bodo udeležili tudi predstavniki enot JLA, ki nadaljujejo ohranjanje izročil divizij NOV.

D. D.

Loška vlada o težavah "svojega" gradbeništva

Zgrešena debata

Škofja Loka, 19. oktobra - Pred meseci, ko se je k štrajku dvignil velik del slovenskih gradbincev, je škofjeloški sindikat v strahu pred podobno "nevarnostjo" vzel pod drobnogled položaj in perspektive domačih podjetij, ki so bolj ali manj neposredno povezana z gradnjami in zaposlujejo dobrih osem odstotkov vseh delavcev loške občine. Hkrati je zahteval, naj o njihovem položaju reče besedo, dve tudi občinski izvršni svet.

Vsa stvar je prišla na dnevni red občinske vlade šele ta torek. Morda bi debata ne bila tako posiljena, če bi jo izvedli pred meseci, ko je bil gradbeniški štrajk vroča, aktualna tema. Zdaj je bila posiljena. Direktorji štirih podjetij (SGP Tehnik, Inštalacije, Obrtnik in Slikopleskarstvo) so namreč upravičeno podvomili, kako jim izvršni svet lahko pomaga na vse bolj neusmiljenem trgu - le v tem bi namreč videli smisel pogovora - člani izvršnega sveta pa so se počutili še bolj klavrno, ker gradbincem niso imeli kaj odgovoriti. Oprostitev ali znižanje kakršnihkoli prispevkov za občinsko porabo namreč ne pride v poštev, kot so dejali v komiteju za družbeno planiranje in urejanje prostora, delovnih naročil pa jim tudi ne morejo prinašati na pladnju; prvič zato, ker je konec z monopoli in drugič, ker investicijske gradnje v občini preprosto ni in je zelo verjetno vsaj še pet let ne bo omembe vredne. "Politika", kot je dejala direktorica Tehnika Meta Kerže, morda lahko "malim" gradbincem pomaga le pri enakopravnem licitiranju za dela na trgu zunaj občine, kjer so navzočni že z najmanj sedmimi desetinami svojih zmogljivosti. Dogaja se namreč dvoje; da so tržni pogoji za Ločane kot novince na "zunanjem" trgu bistveno slabši kot za podjetja, ki so tam "doma", druga težava pa je nepoštena konkurenca; nekatera velika podjetja služijo denar z velikimi gradnjami, tako da pri manjših gradnjah lahko prevzemajo dela pod realno ceno.

Sicer pa je izvršni svet ugotovil, da so razmere tako v Tehniku, kjer iščejo nove tržne poti in programe v sodelovanju z zunanjimi strokovnjaki, mlade ljudi z več tehničnega in poslovnega znanja (problem 20-odstotnega presežka delavcev nameravajo rešiti s postopnim naravnim odlivom) kot v Inštalacijah, kjer dobro obračajo razvojni dinar za prestrukturiranje proizvodnje, pa tudi v Obrtniku, kjer je trg na področju opreme v gostinstvu dovolj velik, in v Slikopleskarstvu, kjer za mrtve mesece (trenutno imajo 27 delavcev razpršenih na desetih gradbiščih) iščejo dopolnilno dejavnost, v primerjavi z nekaterimi drugimi škofjeloškimi podjetji še dokaj dobre...

H. Jelovčan

Miha Ravnik, predsednik slovenskih sindikatov

Delavci danes potrebujejo sindikat, še bolj ga bodo jutri

Iz reformskih časov tudi sindikat ne bo izšel nedotaknjen. V naglo se spreminjajočih družbenih procesih (in ob spremenjeni zakonodaji) si sindikat - hočeš nočeš - utira novo gaz. »Uradni sindikat«, kakor radi imenujemo Zvezo sindikatov Slovenije, odkar se iz različnih pobud rojeva vse več neodvisnih sindikatov, bi si na strani delavca v prihodnje rad utrdil položaj glavnega pogajalca z vlado, državo, podjetniki... Seveda bo moral predtem korenito poseči v svojo dosedanjo organiziranost, vsebino in metode, za kar si je osnoval program pod imenom neodvisnih sindikatov Slovenije. O ambicijah te organizacije je za bralce Gorenjskega glasa govoril MIHA RAVNIK, predsednik slovenskih sindikatov.

Kaj je narekovalo potrebo po prenovi sindikata?

»Spremembe procesov v družbi smo opredelili s tremi reformami, med njimi tudi z reformami družbenopolitičnih organizacij, tudi sindkata. Veliko je govora o tem, da je to le modna muha in nepotrebno, češ da lahko sindikat ostane tak, kot je. Toda potrebno ga je, glede na družbenopolitične, sistemske spremembe v družbi, prenoviti. V drugačen položaj postavljajo te razmere delavca, njegovo vlogo v tržnem gospodarstvu ter odnose, tako s stališča ločevanje podjetništva in samoupravljanja, kot s stališča sprememb zakona o združenem delu, potem pravic in obveznosti, ki zadevajo pogoje dela delavcev, osebne dohodke, zaščito in socialno varnost delavcev. To zahteva tudi spremenjen sindikat, prenovljen v samostojno organizacijo članstva. Gre za celovit proces, ki ga lahko označimo kot radikalne spremembe.«

Nižje ko gremo, bolj je sindikat zbližan z oblastjo

V nekaterih okoljih (denimo v Kopru in Kranju), so vas pri sindikalni prenovi prehiteli in, kar zadeva trganje od odvisnosti politike, tudi presegli v radikalnosti. Kako gledate na te poskuse?

Ne bi se strinjal, da našemu programu tega manjka. Tudi tu gre za samostojen pristop, neodvisen za jasen odnos do vlade. Mi nismo odvisni od nobenih organizacij ali opredelitev, že dolgo obdobje poskušamo zelo samostojno nastopati. Druga stvar je, da smo pri tem manj učinkoviti. Kar pa zadeva procese, ko se v sindikatih v občinah opredeljujejo, izločajo iz koordinacij, vzpostavljajo drugačen odnos do SZDL ali poslovodnih organov: nižje ko gremo, več je bilo odnosa »zlizanosti«, nesamostojnosti v odnosu do podjetij, občin, medtem ko je na ravni republike tega manj. Res pa je, da smo v sistemu našega dela mi bolj obrnjeni k državi in političnim organizacijam kot pa k članstvu. V sistemu dela, opredelitvah, v vsebini smo se bolj ravnali po skupščini, vladi, bolj pa bi moralo biti naše delo odraz zahtev, interesov, problemov, ki jih izražajo delavci. V tem smislu tudi sami trdimo, da se moramo ločiti od države, od partije. Sprejemljivi pa smo za vse, kar ima realno osnovo, kar bo pomenilo večjo učinkovitost in jasno vlogo sindikata in le pozdraviti je treba, če so nekatere občine, regije in njihovi sindikati šli naprej. To dokazuje, da smo izbrali pravo pot.«

Sindikalna konkurenca

Sindikat se levi iz politične organizacije v razredno. V tej luči je razumeti tudi nastanek posebnih sindikatov, od strojevodij do novinarjev. Kako jih komentirate?

V procesu ureditve demokratičnih odnosov in pluralistične družbe (kar se danes izraža v zvezah, jutri pa v strankah) moramo sindikalno svojo vlogo razumeti predvsem razredno, v odnosu do delavcev, tako kot je to v razvitem svetu. Posameznik bo svojo idejno usmeritev uveljavljal prek političnih zvez (ali jutri strank) sind. pa ni politična, na idejni usmeritvi grajena organizacija kot ZK ali SZDL, pač pa je treba v njem zagotoviti politični pluralizem. Izkušnje zunanjega sveta nam povedo, da je moč sindikata drugje. Ob vsem notranjem pluralizmu, nam povedo, denimo, Nemci, je največja moč v enotnem sindikatu. Samo tri države v Evropi imajo sindikate organizirane na političnih strankah. Obstaja pa več sindikatov. Tudi mi poudarjamo, da moramo omogočiti prostor za različne ideje znotraj sindikata. Največjo težo pa dajmo organiziranju po dejavnosti. Danes na republiški ravni obstaja 18 sindikatov dejavnosti. Ti posebni, posamični interesi, pa tudi značilnosti, ki zadevajo pogoje dela, plače, kolektivno pogodbo v različnih dejavnostih, naj se uveljavljajo skozi sindikate dejavnosti, seveda na temelju generalne kolektivne pogodbe, ki jo bo sindikat sklenil z vlado.

Mislim, da je treba v tem sindikatu zagotoviti tudi druge oblike interesnega povezovanja. Omenjate vrsto pobud glede sprememb v posameznih odborih dejavnosti, npr. pri kovinarjih, kjer zahtevajo več področij organiziranja, saj so zdaj v teh sindikatih vsi od železarjev do finomehanikov. Velike spremembe smo že dosegli v sindikatu šolstva, kjer so se formirale 3 konference, v osnovnih, srednjih in visokih šolah, ob tem pa se ustanavlja še neodvisni sindikat Filozofske fakultete. V prometu so se posebej organizirali strojevodje. Vse bolj bo treba skozi sindikalno organiziranost zagotoviti specifičen interes posameznih dejavnosti ali celo poklicev. S tržnim gospodarjenjem moramo doseči, da bo več razlik v pogledih in interesih in jih usklajevati. Omogočiti moramo, da bo delavec - član lahko izražal svoje interese, te pa bo treba na določeni ravni uskladiti z interesi drugih delavcev, tako so se morali na primer pri strojevodjih, tako bo treba najti skupne interese na področju šolstva, čeprav so specifični v osnovni ali v srednji šoli, povsod pa gre za isti proces. Pobude za bolj strokovne sindikate, ki jih terjajo novinarji, je tudi treba podpreti. Po drugi strani pa je vplivnost teh novih organizacij na nekaterih področjih zelo majhna. Tudi v svetu, v Italiji, Nemčiji ali drugje je poleg glavnih sindikatov še vrsta manjših, pa na urejanje globalnih odnosov med sindikati in družbo, državo, podjetništvom, nimajo vpliva, ne na kolektivno pogodbo, pač pa odnos do posameznih problemov članstva, in se glede najpomembnejših stvari morajo navezovati na glavni sindikat. Ni rečeno, da bo pri nas to tale sindikat, pač pa tisti, ki se bo postavil vis-a-vis države in podjetništva v pogajalski funkciji. Mi danes gradimo prenovo predvsem na tem, da sindikat postavimo v pogajalsko vlogo.

Uradni sindikati postajajo neodvisni

Poimenovali ste se neodvisne sindikate.

»Da se identificiramo. Z naslovom skušamo poudariti program, ki sloni na odnosih do družbenih procesov, do življenja, kakršnega želimo delavcem, tudi do političnega pluralizma. Ta program je zrasel v naših glavah, od razširjene seje republiškega sindikata in vseh aktivnosti, ki jih vodimo od tedaj dalje, je odraz tistega, kar smo sposobni o svoji dejavnosti opredeliti.«

Koliko so na vaš program vplivali procesi nastajanja različnih samostojnih sindikatov?

»Do razširjene sindikalne seje nismo imeli nobenih pobud, vsaj ne, da bi zanje vedeli, nastajali so potem ali sočasno.«

Je vplivala vsaj klima poskusov sindikalnega pluralizma?

»Lahko, da je pomagala. Nismo za zaprto organizacijo, saj smo v ustavi predlagali (pa tudi v zakonu o delovnih razmerjih), da se delavci lahko organizirajo v sindikate - sindikate v množini. Temu smo dali ustavno in zakonsko podlago. 4. člen zakona o delovnih razmerjih zelo jasno govori o pravici organiziranja v sindikate. Takšna opredelitev je tudi v naših sindikatih povzročila veliko razprave. Torej so dane možnosti, da se delavci opredelijo za različne sindikate. Koliko bodo ljudje ostajali v našem sindikatu, koliko pa zaradi nezadovoljstva z njim iskali druge, je odvisno od nas. To je izziv za nas in ne ovira. Zavedamo se, da bomo morali z delom in rezultati, ne pa z besedami in programi zadovoljevati delavce. Delavci danes potrebujejo sindikat, še bolj ga bodo jutri. Ali bo to naš sindikat ali kak drug, je odvisno od nas. S prenovo delamo na tem, da bi bil to naš sindikat.«

Sindikat kuka v Evropo

Imam vtis, da se sindikat v prenovitvenih prizadevanjih zelo ozira po evropskih vzorih. Eden od dokazov je tudi kolektivna pogodba.

»Drži. Celoten sistem ekonomske preobrazbe se ozira po izkušnjah razvite Evrope. Tudi sindikat ne bo dosti drugačen od evropskih, tako kot po vsebini dela kot do odnosa do strank. Resda so posebnosti zaradi naše družbene lastnine, toda delavec se ne bo obravnaval nič drugače kot na zahodu v odnosu do poslovodnih struktur. To smo videli v zakonu o podjetjih, ko se jasno ločuje poslovodenje od samoupravljanja. Vsebina dela in podoba sindikata bo zelo podobna onim na zahodu. Sindikalne opravke bo treba zožiti, zlasti bo imela delavska organizacija na skrbi izvajanje kolektivne pogodbe in pogajalske funkcije na vseh ravneh. Na tem veliko delamo, kolektivno pogodbo moramo postaviti kot odločujoče področje urejanja v družbenih podjetjih.«

Pravite, da se mora sindikalno delo zožati na nekaj temeljnih področij, katerih?

»Najprej na aktivnosti, ki zagotavljajo pogoje dela za vse delavce. Z ustavno spremembo smo mi tudi lahko predlagatelj takšnih zakonskih sprememb, kar je velika možnost, pa tudi obveza. Tu se bo bila bitka o splošnih pogojih dela. Drugo, kar domala že izginja iz našega besednjaka in se drugi že veliko manj ukvarjajo, je samoupravljanje, soupravljanje in upravljanje. To je pomembno, ne le za naše razmere, na to nas opozarjajo tudi izkušnje v Nemčiji, Italiji, kjer je mišljen vpliv delavcev na upravljanje in odločanje, brez tega se ne da misliti razvoja humane družbe in razvoja človeka.«

Pri čemer bo samoupravljenje jasno ločeno od poslovodenja?

»Tu smo mi delali napake. Mislili smo, da imamo opraviti z razvito družbo. Drugič pa smo zanemarili poslovodno funkcijo, podjetniško. Ne gre pa zaradi napak samoupravljanje kar opustiti, treba ga je le jasneje postaviti. Vse bolj sindikalno pa postaja področje osebnih dohodkov, plač. Postavila se bosta dva partnerja, država (vlada) in sindikat, na drugi fronti pa zbornica in sindikati dejavnosti, na tretji pa sindikat in podjetništvo. To poznajo tudi v svetu. Tudi na področju socialne varnosti se lahko veliko učimo od zahoda, Nemčije, Švedske, Italije. Tržna ekonomija zahteva zelo razvito socialno varnost. Dva uspeha imamo na tem področju - akcijo najnižji OD in sindikalno listo. To je korak k ceni dela in kolektivni pogodbi, kjer se ne bomo več ukvarjali le z najnižjo plačo, pač pa z najnižjo ceno dela za posamezne kategorije delavcev, ki bo obvezovala k minimumu, dovoljevala pa podjetjem in dejavnostim, da izplačajo več. Tu se bomo morali izpopolniti strokovno, organizacijsko. Kolektivna pogodba ne pomeni le osebnega dohodka, pač pa vrsto elementov iz "sindikalne liste", od pogojev dela dalje. Četrto področje je socialna varnost in zaščita delavcev. Vse drugo v sindikatu bo treba temu podrediti.«

Še vprašanje za konec: sindikat se bo tudi kadrovsko obnovil - ali bo prenovljeni sindikat z ali brez Mihe Ravnika?

»Moja opredelitev je, da bi se želel vrniti v tovarno. Treba je omogočiti, da pridejo novi kadri, ideje, pristopi. Vendar je eno osebna opredelitev, drugo pa tisto, kar bo reklo članstvo.«

D. Z. Žlebir

Pred 500-letnico sejma

Gorenjski v Kranju ali kranjski na Gorenjskem

Kranj, 19. oktobra - Po odločitvi kolektiva Poslovno prireditvenega centra Gorenjski sejem maja letos na referendumu, da se organizirajo kot družbeno podjetje, se je pred dnevi konstituiral tudi programski svet sejma, katerega predsednik je Ferdo Rautar, predsednik občinske konference SZDL Kranj. Naloga tega sveta bo, da skrbi za pospeševanje in napredek sejemskega marketinga in razširitvene dejavnosti ter s tem v zvezi usklajuje tudi interese v prostoru.

Kakšno je današnje stanje in kako naprej so v začetku tedna predstavniki sejma, programskega sveta in izdelovalci projektantskih zasnov seznanili gorenjske predsednike občinskih skupščin in izvršnih svetov... Foto: F. Perdan

Ob takšni opredelitvi programskega sveta bi lahko rekli, da torej pred bližnjo 500-letnico sejemske dejavnosti v Kranju ni pomislekov, ali s sejemskimi prireditvami v prihodnje nadaljevati ali ne. Bolj gre za to, kako prostorsko urediti najbolj dragocen prostor v Kranju, kakšno vsebino naj bi v prihodnje imeli in uresničevali sejmi in kako Savski log prihodnje vključiti v dragocene značilnosti, posebnosti in izrazitosti starega dela mesta.

Takšen, kot je sejem danes s sedanjimi objekti, v prihodnje nima razvojne perspektive. Zato najprej velja sanirati sedanje nedograjene razstavne prostore in hkrati zgraditi nove razstavne površine, zimski bazen vključiti v celovito ponudbo, Savski log pa urediti, da bo spet postal prostor kot nekdaj, kamor so Kranjčani radi zahajali.

Ob takšni opredelitvi pa v zvezi s sejemsko dejavnostjo velja seveda čimprej odgovoriti tudi na ključno vprašanje. Ali je Gorenjska z gospodarstvom zainteresirana za sanacijo obstoječega in razvoj sejmarstva v prihodnje. Če je, potem je program treba materialno podpreti. Tako je namreč s sejmi povsod v svetu. Sedanja pogosta odsotnost pomembnejših gorenjskih in kranjskih predstavnikov na sejmih namreč vodi k razmišljanjem, da bi "sejemska vrata" odprli v širši (slovenski, jugoslovanski...) prostor. Predvsem pa je ob opredelitvi, da sejmi ostanejo v Kranju, najprej je treba reči bobu bob: ali gorenjski v Kranju, ali kranjski na Gorenjskem.

A. Žalar

Za Svobodo Mislečega Sveta

Portorož, 3.-5. novembra 1989

Priprave v teku

Tako v škofjeloški kot tržiški občinski mladinski organizaciji ta čas potekajo razprave po večjih osnovnih organizacijah. Bistvenih pripomb na predlog kongresnih dokumentov zaenkrat ni.

Pred slabim mesecem dni je bila seja občinske konference ZSMS Tržič, na kateri so glavno pozornost namenili kongresnim pripravam. Delegati praktično niso imeli pripomb na osnutke kongresnih materialov, pač pa so postavili vrsto vprašanj. Predvsem jih je po besedah Marjana Švaba, v. d. sekretarja OK ZSMS Tržič, zanimala nova organiziranost, način včlanjevanja, članarina in nadaljnja usoda osnovnih organizacij. V razpravi, ki se je nanašala na programske usmeritve pa je bila posebna pozornost posvečena področju ekologije, kajti navzoči so menili, da tudi Tržič postaja vse večji ekološki problem, predvsem z onesnaženjem rek. V tem in prihodnjem tednu se v Tržiču vrstijo delovni obiski po večjih osnovnih organizacijah v krajevnih skupnostih in podjetjih, za konec prihodnjega tedna, 28. in 29. oktobra, pa predvidevajo izvedbo seminarja, na katerem se bodo tudi dokončno dogovorili o vsebini razprav in samem nastopu v Portorožu.

Tržiško ZSMS bodo na kongresu zastopali: Marjan Dragosavac, vzdrževalec v BPT sicer podpredsednik OK ZSMS Tržič; Marjan Švab, v. d. sekretarja OK ZSMS Tržič in Janja Hladnik, zaposlena v Ljubljanskem Kliničnem centru sicer pa predsednica OO ZSMS Tržič - mesto.

Ko smo podobne informacije iskali v škofjeloški občinski mladinski organizaciji so nam odgovarjali zelo podobno kot njihovi tržiški kolegi. Vrstijo se razprave po večjih in aktivnejših osnovnih organizacijah, vsebino njihovega nastopa pa bodo oblikovali v tednu, ki prihaja, tako da zaenkrat še ne moremo poročati o konkretnih stališčih, ki bi se nanašale na kongresne dokumente. Vsekakor pa je zanimiv podatek, da bodo takoj po kongresu sklicali dvodnevni seminar, na katerem se bodo preoblikovali v skladu z novimi usmeritvami oziroma statutom.

Škofjeloški delegati na 13. kongresu bodo: Katarina Jelenc, zaposlena v Osnovni šoli France Prešeren; Miha Šturm, zaposlen v Alples Železniki ter sekretar OK ZSMS Škofja Loka Blaž Jesenko.

Na portoroški dogodek pa se bodo skušali pripraviti tudi v okviru medobčinskega sveta ZSMS za Gorenjsko in v tej smislu gre verjetno tudi razumeti njihovo sejo v začetku prihodnjega tedna, ko bodo kot eno osrednjih toč obravnavali tudi "skupni nastop gorenjske mladinske organizacije na kongresu".

V torkovi rubriki boste lahko prebrali obljubljeno nadaljevanje prve posebne mladinske Glasove kongresne strani (Gorenjski glas, 17. oktobra 1989) o vsebini posameznih kongresnih resolucij.

Vine Bešter

KRATKE GORENJSKE

V krajevni skupnosti Sovodenj bo v nedeljo osrednja svečanost - V kulturni dvorani bo ob 15. uri proslava, v kateri bodo nastopili pevci Mladi zadružniki, pionirji osnovne šole in člani kulturnega društva. Zanimiva, napovedujejo, pa bo tudi predstavitev barvnih diapozitivov, ki jih je posnel inž. Ahačič. Sicer pa so letos v krajevni skupnosti poleg gradnje mrliških vežic v Novi Oselici največ naredili pri uresničevanju programa na cestah. Uredili in asfaltirali so okrog 900 metrov ceste v Tajnikovi grapi, dober poldrug kilometer ceste na odseku Sovodenj - Javorjev dol in 400-metrski odsek Kašenije - Rupe. Prihodnje leto, ko bodo zgradili vežice, bodo večino denarja, ki ga zbirajo na podlagi samoupravnega sporazuma med Termpolom in obratom Jelovice, spet namenili za ceste. Načrtujejo, da bi ob širši pomoči, krajani pa so tudi pripravljeni sodelovati, tako kot so doslej z delom in denarjem, uredili oziroma asfaltirali še cesto Sovodenj - Nova Oselica in Sovodenj - Koprivnik. V tej krajevni skupnosti, kjer je večina krajanov zaposlenih, pravih kmetij pa je še osem, aktivno delajo tudi različna društva. Še posebej prizadevni so gasilci, člani turističnega in planinskega društva; pa tudi v kulturnem društvu enkrat na leto postavijo na oder v novi dvorani, ki so jo uredili pred dvema letoma, po eno dramsko delo. Še lani ta čas so bili v krajevni skupnosti precej nezadovoljni zaradi gostinske ponudbe oziroma zgolj obljub Veletrgovine Loka. Zdaj, pravijo, bosta ta problem kmalu "rešila" zasebnika z lokalom v zadružnem domu. Pa tudi sicer v krajevni skupnosti želijo, da bi se razširila ponudba različnih uslužnostnih dejavnosti. V vodstvu krajevne skupnosti bodo podprli vsako tovrstno pošteno pobudo. Na sobotni proslavi ob krajevnem prazniku se bodo spomnili osvoboditve Sovodnja 18. oktobra pred 46 leti. Na sliki: letos so veliko delali na urejanju in asfaltiranju cest. - A. Ž.

V Žireh praznujejo

Osrednja proslava bo v nedeljo

Žiri, 19. oktobra - V Žireh se že več dni pred krajevnim praznikom, 23. oktobrom, odvijajo razne športne in družabne prireditve, medtem ko bo osrednja proslava v nedeljo ob 10. uri dopoldne v dvorani Svobode. Združena bo s praznovanjem 45. obletnice ustanovitve Jurišnega bataljona XXXI. divizije NOV.

Na nedeljski proslavi bo o nekaterih dosežkih v minulem letu spregovoril predsednik skupščine krajevne skupnosti Žiri Rado Bogataj, nakar bodo podelili nagrade in priznanja šesterici najbolj zaslužnih sokrajanov in dvema društvoma. Knjižne nagrade bodo prejeli Alojz Strlič in Miran Mlinar za delo v gasilskem društvu Žiri, Janez Logar za delo v balinarskem društvu, Marjeta Strel za delo v aktivu kmečkih žena in Stane Dolenc za delo na področju družbene samozaščite; priznanja krajevne skupnosti za posebne prispevke k razvoju kraja pa bodo prišla v roke članov gasilskega društva Žiri, ki praznuje stoletnico, Judo kluba Alpina, ki je staro trideset let, in Vinka Kopača, tajnika krajevne skupnosti.

V kulturnem delu proslave bodo nastopili učenci žirovske osnovne šole, moški pevski zbor Alpina in pihalna godba Alpine. Po proslavi bo v galeriji Svobode na ogled obnovljena stalna prodajna razstava žirovskih slikarjev.

Na dan praznika, v ponedeljek, 23. oktobra, bo ob 18. uri v osnovni šoli koncert klavirskega tria Arcadia.

H. J.

"Samo tako živi narod" - Knjigo s tem naslovom, kot smo že poročali, je v imenu uredniškega odbora minulo soboto popoldne v Domu vaščanov v Vogljah (na sliki) predstavil predsednik odbora Franc Štefe-Miško. Podelili so jo svojcem padlih in borcem iz krajevnih skupnosti Voklo in Voglje. Svečano podelitev in predstavitev s kulturnim programom je pripravila krajevna organizacija ZZB NOV Voglje. Knjigo, predstavljena je bila tudi že v Šenčurju in ob krajevnem prazniku tudi na Visokem, lahko dobite v krajevnih skupnostih oziroma krajevnih organizacijah ZZB NOV v šenčurskem okolišu v kranjski občini. - A. Ž.

Telefonija v krajevni skupnosti Stražišče

Primarni kabel položen, gradijo že razvod

Stražišče, 19. oktobra - Akcija za izgradnjo telefonije se je v krajevni skupnosti Stražišče na podlagi ankete v okviru priprav na referendum začela avgusta lani. Celotni projekt je bil preračunan na 470 novih priključkov. Gradbeni odbor se je takrat odločil, da z akcijo začne, naročniki pa so se odločili, da vsak svoj delež poravna v 15 obrokih. V teh dneh je prvi del akcije (položitev primarnega kabla) že skoraj končan, že prejšnji mesec pa se je z izvajalcem Lapanjo, ki so ga izbrali na podlagi razpisa, začel drugi del akcije - polaganje sekundarnega kabla oziroma razvoda.

"Vreme nam je v teh dneh naklonjeno in zato ob zaključevanju prvega dela oziroma polaganja primarnega kabla hitimo tudi z razvodnim omrežjem oziroma sekundarnim kablom," pravi predsednik gradbenega odbora **Rudi Bizovičar. "Gradbeni odbor zaseda praktično vsak ponedeljek in lahko rečem, da smo za zdaj s potekom del zadovoljni. Ljudje tu in tam včasih ne verjamejo, da delamo brezplačno, vendar si resnično v odboru nihče ne obračuna niti dinarja. Kako bi sicer drugače lahko z dobrim gospodarjenjem prvi del akcije končali tako, da smo del denarja namenili že za material za razvod. Ocenili smo, da se velja hitro odločiti in smo, ker smo material dobili še po stari ceni, precej prihranili."**

Konec tega tedna načrtujejo, da se bodo lastniki oziroma naročniki telefonov sestali z izvajalcem Lapanjo in se sami dogovorili z njim o poteku del na področju posameznih omaric oziroma končnikov. Del sekundarnega omrežja bodo v novejšem delu Stražišča potekal zaradi načina gradnje pod zemljo, v ostalem delu Stražišča oziroma krajevne skupnosti pa so se odločili za zračni razvod. Posebnih težav in zapletov, ocenjujejo v grabenem odboru, ne bi smelo biti. Problem povezave ATC Bitnje z matično centralo v Kranju bo, kot kaže, pravočasno rešen. V gradbenem odboru pa tudi upajo, da ne bo posebnih težav pri soglasjih lastnikov zemljišč in objektov glede polaganja sekundarnega kabla.

Kaže, da bodo pravočasno rešili tudi povezavo ATC Bitnje z matično centralo v Kranju...

Ta teden kopljejo krajani za kabel v Seljakovem naselju...

"Tako naj bi bila akcija polaganja kablov končana najkasneje spomladi prihodnje leto. Naš cilj in želja pa sta, da bi telefoni pri vseh naročnikih, zdaj jih je resnično že okrog 470, saj se jih je za sodelovanje po začetku akcije odločilo še nekaj, zazvonili junija prihodnje leto - za krajevni praznik. Pa še to lahko napovem, da bodo to (predvsem zaradi dobrega gospodarjenja) prav gotovo med najceneje zgrajenimi telefoni v zadnjem obdobju." zadovoljen ugotavlja predsednik odbora **Rudi Bizovičar.**

A. Žalar

Vandalizem po Kočni

Blejska Dobrava, 19. oktobra - Krajani Blejske Dobrave se pritožujejo nad vandalizmom. Neodgovorni mladci se spravljajo nad obcestne table in kažipote ob cesti, ki vodi z Blejske Dobrave na Poljane.

V krajevni skupnosti Blejska Dobrava so vedno skrbeli za lep izgled svojega kraja in za čistočo tako na Dobravi, Lipcah kot tudi na Kočni. Na Kočni so vaščani nasploh prizadevni, saj so se v teh težkih časih odločili, da večinoma s prostovoljnim delom zgradijo lepo športno igrišče. In zgradili so ga kot tudi otroško igrišče.

V zadnjem času pa imajo v krajevni skupnosti Blejska Dobrava precej preglavic zaradi vandalizma. Ob cesti, ki vodi na Kočno, je postavljenih precej prometnih znakov in obcestnih tabel. Take table niso poceni, česar pa se nekateri neodgovorni posamezniki očitno ne zavedajo. Dogaja se, da so table popackane, znaki izruvani. Vaščani so se naveličali stalno postavljati nove table ali brisati packe, zato so o tem problemu obvestili pristojne službe in organe.

Ko smo se peljali po cesti na Kočno, smo opazili tudi, da vročekrvnim posameznikom ni bila všeč tudi klop, ki stoji ob lepo urejenem spomeniku ob cesti na Kočno. Preprosto so jo izruvali in odnesli, tako da je ostalo samo betonsko ogrodje...

Krajane jezi tak odnos do okolja. Že res, da njihov problem ni nov, kajti take stvari se dogajajo tudi drugod, vendar ne v takšnem obsegu. Žalostno je, da se morajo ob vseh problemih, ki jih imajo v krajevni skupnosti Blejska Dobrava - zdaj gradijo ob vrtcu večnamensko dvorano iz krajevnega samoprispevka in drugih virov - ubadati še s takimi stvarmi. Storilci verjetno ne prihajajo od drugod, kajti malo je verjetno, da bi se spravljali prav nad obcestne kažipote in znake po Poljanah. Zato so krajani ogorčeni in odločeni, da bodo preprečili vandalizem.

D. Sedej

V krajevni skupnosti Senično letos dom in igrišče - Ko smo se v začetku meseca ob skupnem krajevnem praznovanju pogovarjali s predstavniki vodstev krajevnih skupnosti Križe, Pristava, Sebenje in Senično, je predsednik sveta krajevne skupnosti Senično Drago Ficko poudaril, da program, ki so si ga zastavili za to srednjeročno obdobje, uresničujejo. Letos so na primer obnovili streho doma, delno uredili okolico ter sicer skromno, a vendarle, opremili tudi otroško igrišče pri domu (na sliki). Za naprej pa jih čaka še dokončna ureditev ceste v Spodnjem Veternem, radi pa bi uredili in asfaltirali cesto tudi do Matjažkove domačije. V programu sta tudi še prenova vodovoda v starem delu vasi Senično in javna razsvetljava v Spodnjem Veternem in Novakih. Ureditev avtobusnega postajališča pa bo najbrž ena prvih nalog v prihodnjem srednjeročnem obdobju. - A. Ž.

Srečanje članic gasilskih društev

Primskovo pri Kranju - 110-letnico organiziranega gasilstva v Kranju, ki ga letos praznujejo tudi v okviru praznika krajevne skupnosti Primskovo, bodo v soboto proslavili tudi s srečanjem članic gorenjskih gasilskih društev pred zadružnim domom na Primskovem. Številne članice iz gasilskih društev se bodo ob 15. uri najprej pomerile na tekmovanju, ob 16. uri pa bo potem še velika sektorska gasilska vaja. A. ž.

Lovska razstava v Galeriji Avsenik

Begunje - Galerija Avsenik v Begunjah in Lovska družina Begunjščica sta se že pred časom dogovorili, da pripravita v sodelovanju z drugimi lovskimi družinami v Sloveniji lovsko razstavo trofej male in velike divjadi. Razstavo bodo v Galeriji Avsenik v Begunjah odprli danes, 20. oktobra, ob 17. uri. Povabljeni ste torej drevi na otvoritev zanimive razstave. Nastopili bodo tudi gorenjski rogisti in gorenjski Lovski pevski zbor.

Vinska trgatev v Kranju

Kranj - Minuli petek so v domu Društva upokojencev v Tomšičevi ulici v Kranju pripravili Vinsko trgatev in ob tej priložnosti hkrati odprli tudi prenovljen dom, ki je zdaj med najlepšimi lokali v Kranju. Ob otvoritvi je društveni pevski zbor zapel Zdravljico, v nadaljevanju pa sta za prijetno razpoloženje skrbela Lojze Govekar in 16-letni harmonikar Andrej Ažman iz Predoselj; posebno mladi Andrej je navdušil s svojim nastopom. (ip)

Borci o gospodarjenju

Radovljica - Nad sedanjimi gospodarskimi in političnimi razmerami v občini, predvsem pa v širši skupnosti, so zaskrbljeni tudi borci v radovljiški občini. Zato so ta teden razpravljali o letošnjem gospodarjenju v občini, hkrati pa tudi o socialnih in zdravstvenih problemih članov. Dogovorili so se tudi za program in organizacijo letošnjih žalnih slovesnosti ob dnevu mrtvih in določili datume osrednjih občinskih in krajevnih svečanosti. (jr)

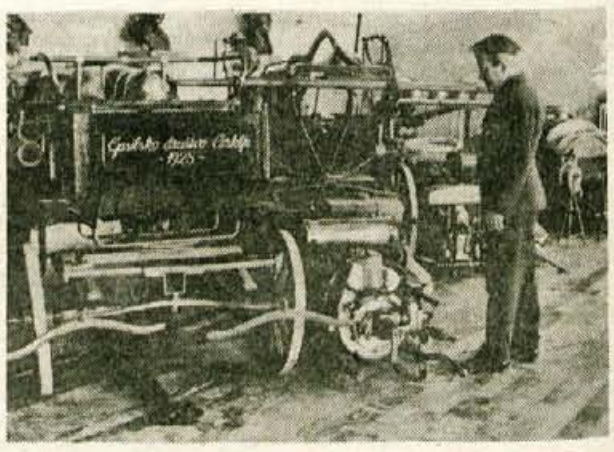

Začetki organiziranega gasilstva - Ob 110-letnici organiziranega gasilstva v Kranju, ki so jo v začetku tega meseca v okviru različnih prireditev v mesecu požarne varnosti proslavili s svečano podelitvijo priznanj in kulturnim programom v Kranju in na Primskovem, so v Avli Herojev kranjske občinske skupščine odprli tudi zanimivo razstavo o opremljenosti gasilskih društev nekdaj. Na Gorenjskem je kar lepo število društev, ki so bila ustanovljena že v prejšnjem stoletju. Po podatkih, ki jih je zbral in nam jih poslal naš dopisnik Ivan Petrič, so bila v prejšnjem stoletju ustanovljena naslednja gasilska društva: Rateče-Planica (1898), Kranjska gora (1892), Mojstrana (1893), Dovje (1889), Jesenice-Mesto (1893), Koroška Bela (1898), Zabreznica (1896), Cerklje (1892), Preddvor (1896), Šenčur (1889), Voglje (1899), Bled (1885), Bohinjska Bistrica (1894), Gorje (1894), Mošnje (1898), Radovljica (1883), Begunje (1882), Kropa (1895), Kamna gorica (1899), Škofja Loka (1876), Poljane (1894), Selca (1897), Železniki (1898), Tržič (1883) in kranjsko društvo (1879). - A. Ž. - Foto: F. Perdan

ureja ANDREJ ŽALAR

Telematika ni več kranjski problem številka ena

Telekom (Telematika) krenil po pravi poti

Kranj, 18. oktobra - Kranjski izvršni svet je k sanaciji Telekoma oziroma bivše Telematike pristavil piko: sprejel je zaključno poročilo posebne delovne skupine, ki je spremljala uresničevanje sanacijskega programa v Iskri Telematiki in jo razrešil. Z dnevnih redov najrazličnejših sej torej odhaja večletni kranjski problem številka ena, s tem pa seveda sanacija še zdaleč ni končana, rečemo pa lahko, da je na pravi poti. Problemi se namreč utegnejo še pojaviti pri razreševanju problematike presežkov delavcev, ki jih zdaj razrešujejo predvsem z naravnim odlivom, s Siemensom pa se dogovarjajo o "lon-poslu", ki bi zaposlil odvečne, predvsem nekvalificirane delavce.

Zaključno poročilo, ki ga je pripravila posebna delovna skupina kranjskega izvršnega sveta za spremljanje sanacije Telematike, vsebuje pregled njenega dela od septembra 1984 do današnjega dne, torej od tedaj naraščajoče izgube, ki je imela globoke korenine v preteklih poslovnih odločitvah, in sanacijskem programu, ki je temeljil na pomembnem prestrukturiranju proizvodnje, za kar je bilo potrebnih več let. Ker seveda preteklih dogodkov nima smisla opisovati, saj smo o njih poročali sproti, si velja pogledati le sveže ocene iz zdaj že bivše Telematike, ki se je preoblikovala v firmo Iskra Telekom kot streho šestih podjetij.

Tekoča proizvodnja nima izgub

Telekom je po zagotovilih direktorja Blaža Kavčiča ob polletju posloval brez izgub, tako imenovana pozitivna ničla je resnično pozitivna ničla, kar seveda kaže na premike v pozitivno smer, je na seji povedala Vida Prinčič-Gorjanc, predsednica občinskega komiteja za planiranje, gospodarstvo in družbene dejavnosti.

Težave zaradi premajhnega dohodka imajo le v Terminalih, kjer s tekočo proizvodnjo ne dosegajo dobička. Probleme v MKD (mehanski konstrukcijski deli) pa nameravajo razrešiti s preoblikovanjem tega podjetja.

Z vsemi potezami, ki so jih napravili v letošnjem letu, od reorganizacije in povezave z zahodnonemškim Siemensom, do pridobitve razvojnega dinarja in drugih sredstev pa so zagotovljene realne možnosti za trajnejšo sanacija dolgoletnega kranjskega bolnika, kar seveda nikakor ne pomeni, da je sanacija končana, o čemer govore tudi likvidnostne težave, ki so močno navzoče v vseh šestih podjetjih.

V poslovodstvu dva Siemensova strokovnjaka

Največji del Telekoma predstavljajo JTS (javni telekomunikacijski sistemi), kjer se s svojim znanjem in kapitalom vključuje znana zahodnonemška firma Siemens, s katero je Iskra 4. maja letos že podpisala pogodbo o poslovno-tehničnem sodelovanju in vlaganju kapitala. V kratkem naj bi bila podpisana pogodba o ustanovitvi mešanega podjetja Iskre JTS in Siemensa, razrešiti morajo še težave, ki so po sprejetju novega zakona o zunanjetrgovinskem poslovanju nastale v zvezi z registracijo tehnologije.

Vzhodno tržišče se na novo ponudbo ustrezno odziva, na domačem pa se poraja nekaj težav zaradi regionalne navezanosti na konkurenčne izdelovalce, vendar pa je Telekom poslovno še vedno navzoč v Vojvodini in na Kosovu.

V zvezi z ustanovitvijo mešanega podjetja velja povedati, da bo imel Siemens v poslovodstvu dva delegata in sicer za vodenje proizvodnje in za pomoč pri finančnem poslovanju.

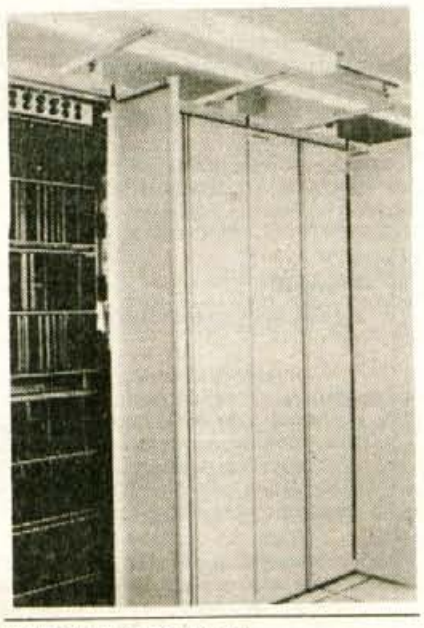

700 delavcev je preveč

S pomočjo naravnega odliva (upokojitve, odhodi) se je zaposlenost zmanjšala za 200 delavcev. Za letos so bila napovedana sprostitev visokih presežkov delavcev, kar pa se na sreči oziroma na žalost ni uresničilo, je dejal Franc Belčič, natančno število bo, kot vse kaže, znano šele prihodnje leto. Probleme zaposlitve odvečnih, predvsem nekvalificiranih delavcev pa nameravajo razrešiti tudi s pridobitvijo dodatnih naročil, Siemens naj bi zanje preskrbel tako imenovane lon posle. Seveda pa se po najbolj črnem scenariju lahko zgodi, da bomo imeli prihodnje leto v Kranju veliko nezaposlenih nekvalificiranih delavcev iz Telekoma in Tekstilindusa.

M. Volčjak

Oktobrske plače

Spet bodo daljši konec potegnili tisti, ki so zaradi strahu pred zamrznitvijo poračunali avgustovske plače.

Markantni srbski novinar Aleksander Tijanić je na televizijski okrogli mizi o političnem marketingu dejal, da je Miloševića ustvarilo ustno izročilo plemenske skupnosti, ki mu elektronski mediji niso kos. Beseda, ki gre od ust do ust, ima tudi na Slovenskem izredno moč, naj si še tako dopovedujemo, da bi radi šli v Evropo in da tja sodimo. Kar spomnite se, kako smo avgusta vsi hiteli poračunavati plače, kakor hitro smo slišali, da so tam in tam to včeraj že napravili in da oni že vedo, saj imajo človeka v Beogradu, ki mu je uspelo izvedeti, da plačam grozi zamrznitev. Kjer so pohiteli, so jo dobro odnesli, pri septembrskih plačah je bilo že prepozno.

Pri izračunu oktobrskih plač bodo namreč za osnovo vzeli agustovske plače, s poračunom vred seveda, ter prišteli septembrsko rast življenjskih stroškov, ki je na jugoslovanski ravni znašala kar 52 odstotkov, in devet desetin oktobrske. Dodati velja še to, da z akontacijo ta mesec ne bo nič, izplačati pa jo bo moč že prvi novembrski dan, ker pa je v Sloveniji to praznik (dan mrtvih) se bodo prvi deli oktobrskih plač verjetno nagnetli drugega in tretjega novembra, nemara bodo veliko bolj zajetni kot drugi del oktobrskih plač, ko bo potrebno plačati tudi prispevke in se bo zato splačalo z njimi malo potegniti.

Če so se "morali" računovodje po izplačilu avgustovskih plač hitro zasukati in izračunati še poračun, bodo pravega juriša na rezultate deležni ob devetmesečnem obračunu poslovanja, saj jih bodo vsivprek trepljali po rami, če jim ga bo uspelo potegniti kot žvečilni gumi, kar jim obračunski sistem seveda še vedno omogoča. Z dobrim devetmesečnim rezultatom bo namreč moč popraviti avgustovsko osnovo za plače, "najboljši" bodo računovodje, ki bodo "znali" izračunati kar največji delež avgustovskih izplačil v "celotnem uspehu".

Pa naj še kdo reče, da pri nas ne znamo sukati številk, napraviti denar iz nič, če je treba. Nemara se že porajajo "inovacije", kako bo moč prihodnje leto zgraditi most med marcem in aprilom, ko bodo spet napočili časi kolektivnih pogodb in bo potrebno nekako zbrisati vse večje razlike med plačami, ki se menda zdaj že raztezajo od 300 do 4.000 mark, kar povzroča vse večje napetosti, konflikte in razslojevanje, ki ima premalo osnove v delu in preveč v monopolih, ki prinašajo denar.

M. Volčjak

Ljubljanska banka namerava postati delniška družba matere in hčera

Posojilo ne bo več privilegij, temveč posel

Ljubljana, 17. oktobra - Ljubljanska banka se po novi bančni zakonodaji namerava preoblikovati v delniško družbo matere s hčerami, ki bodo prav tako delniške družbe. 27. oktobra bodo sklicali zbor ustanoviteljic Ljubljanske banke in takšno preoblikovanje ponudili približno 8 tisoč pravnim osebam po državi, ki naj bi se nato odločili v mesecu dni, nakar bi stekel nakup delnic iz virov, ki predstavljajo preoblikovanje dosedanjih ustanoviteljskih deležev v bankah sistema Ljubljanske banke. Predloženo preoblikovanje po eni strani zagotavlja dominantno vlogo Ljubljanske banke matere, kar bo pomembno predvsem pri nastopanju po svetu in pri večjih poslih drugod po državi, po drugi strani pa samostojnost hčera, dokler dobro poslujejo.

Skladi Ljubljanske banke so bili 30. junija letos vredni 716 milijonov dolarjev, kar bi jo v ZDA uvrstilo na 56. mesto na bančni lestvici.

Predlog preoblikovanja Ljubljanske banke, ki ga je podpisal kolegij direktorjev bank Ljubljanske banke, so predstavili na časnikarski konferenci, spregovoril je Metod Rotar, predsednik poslovodnega odbora LB-ZB, in drugi člani kolegija, med drugimi tudi Zlato Kavčič iz Temeljne banke Gorenjske iz Kranja.

V javnosti je bilo dosti kritike, da smo bančniki dolgo in predvsem v svojem krogu iskali odgovore o svoji organiziranosti, je dejal Metod Rotar, vendar pa so bili cilji jasni, od večje bančne učinkovitosti do knjigovodske jasnosti, ta čas pa je bil potreben, da smo poiskali najboljšo pot, kako jih bomo dosegli. Pomembno pa je, da Ljubljanska banka ne bo teritorialno vezana in bo navzoča povsod po državi, kjer bo našla dobre posle, kakor tudi to, da v svetu z zaupanjem gledajo na te bančne spremembe.

Koncept preoblikovanja Ljubljanske banke po novi bančni zakonodaji ni idealen, zato bo odprt za nadaljnje dograjevanje, vsekakor pa je v tem trenutku najboljša rešitev, saj po eni strani zagotavlja dominantno vlogo matične banke (LB d.d.), po drugi pa bo imela vsaka banka v kapitalski povezavi z njo potrebno finančno samostojnost, sedanje temeljne banke bodo postale profitni centri. Na lokalni ravni bodo tudi v prihodnje opravljale vse tiste bančne posle, ki so jih dosedaj, poslovni uspeh pa bo prvenstveno odvisen od njenih odločitev.

Ljubljanski banki d.d. naj bi zagotovili najmanj 56 odstotkov obstoječih skladov v temeljnih bankah, za kar naj bi ustanoviteljice dobile ustrezno število ustanoviteljskih delnic. Hkrati pa naj bi se tudi sedanje temeljne banke preobrazile v delniške družbe (LB-hčere), ustanoviteljice naj bi jim zagotovile preostalih 44 odstotkov skladov, zanje pa prav tako dobile ustrezno število ustanoviteljskih delnic. Ustanovitelj hčera pa bi bila tudi matična banka, ki bi imela v bankah hčerah 51 odstotni ustanoviteljski delež. Kapitalski odnos med materjoin hčerami pa naj bi uredili s preferenčnimi delnicami.

Rešitev, ki jo predlagamo, se bo morala v prihodnjih letih izkazati v praksi, je dejal Metod Rotar, kar pomeni, da se bo Ljubljanska banka morala iz banke, v kateri so glavno besedo imeli posojilojemalci, spremeniti v banko, v kateri bodo odločilno besedo imeli lastniki kapitala. Posojilo potemtakem ne bo več privilegij, temveč posel, saj bo le tako banka resnično postala banka.

Na vprašanje, kako in kdaj se bo mati lahko vtaknila v poslovanje hčera, smo dobili dogovor, da kadarkoli bo slabo poslovala, zlasti pa, če bodo to pokazale bilance, saj bo Ljubljanska banka delniška družba zaupanja in kontrole.

Zavrnili so pomisleke o ponovni graditvi monopoliziranega sistema, ki bi preprečeval zdravo konkurenco bank v Sloveniji, saj naj bi jo predstavljala že kakovost servisiranja znotraj sistema, nova zakonodaja pa seveda odpira možnosti ustanavljanja novih bank, hranilnic, seveda tudi mešanih bank s tujim kapitalom. Dodali so, da so bistena novost določila nove zakonodaje, ki vzpostavljajo pravi odnos med centralno banko in poslovnim bančništvom, kakor tudi kreditno sposobnost, ki je odvisna od zbranega kapitala, s čimer bo odpravljeno uravnilovsko limitiranje plasiranja sredstev.

S predlogom v preoblikovanju Ljubljanske banke se ne strinjajo v Stanovanjsko-komunalni banki v Ljubljani, ki napoveduje svoj izstop iz sistema. Na vprašanje, če lahko izstopi ustanoviteljica, če bi se katera tako odločila, smo dobili odgovor, da je ta možnost v bistvu le teoretična. Največje ustanoviteljice Ljubljanske banke so namreč hkrati tudi največje posojilojemalke, približno 200 jih je, med njimi so tudi "problematične". Bančni posli pa so bili doslej sklenjeni z določilom, ki pravi, da v primeru izstopa najmanj tri leta ne morejo dvigniti ustanoviteljskega denarja iz skladov, kar pa si malokdo lahko privošči. V tem trenutku velikih želja po izstopih ni moč pričakovati, lažja bo ta pot s prodajo delnic, vendar pa bo tudi pri tem prišlo do čiščenja računov oziroma poravnavanja obveznosti. Ljubljanska banka je, denimo, v tujini zadolžena (posojila in garancije) za 2,5 milijarde dolarjev.

M. Volčjak

Na Gorenjskem večina ustanoviteljic podpira predlagano rešitev, kar je bilo moč zaznati na ponedeljkovem zboru, je dejal Zlato Kavčič. Na primeru trgovanja jeseniške Železarne s svetom in vlaganja Siemensovega kapitala v Iskro Telekom je pojasnil, kako gorenjsko gospodarstvo potrebuje matično banko, po drugi strani pa hčer, ker si ne želi kapitalske solidarizacije dobrega in slabega. Omenil je tudi, da se izrazito izvozno naravnana gorenjska podjetja že zgledujejo po izkušnjah v tujini, kjer so podjetja nimajo delnic le v eni banki, temveč v več bankah.

IZ GOSPODARSKEGA SVETA

Peko krenil v ZDA tudi sam

Tržiški Peko že nekaj let izdeluje obutev za ameriško firmo Rockport, naročila skokovito naraščajo in pod tem imenom bo Peko letos na ameriški trg poslal že 1,2 milijona parov čevljev. Zdaj pa so se v Peku odločili, da se tudi samostojno podajo na ameriško tržišče, k temu jih je navedla vse večja konkurenca na evropskem tržišču, kjer je zato trženje vse težje. Peko je namreč na avgustovskem sejmu v New Yorku predstavil kolekcijo ženske modne obutve, posebej pripravljeno za ameriški trg. Za Peko jo je oblikoval eden vodilnih italijanskih oblikovalcev obutve in mode Burgatto iz Padove, z njo pa se Peko namerava prebiti v višji srednji cenovni razred, kjer je seveda že odločilnega pomena kakovost. Čevlje, ki so jih ameriški kupci že naročili, bodo začeli šivati v prihodnjih mesecih.

Alplesu drugič podaljšan rok za sanacijo kotlovnice

Pilotna čistilna naprava?

Škofja Loka, 19. oktobra - Občinski izvršni svet je v torek Alplesu že drugič podaljšal rok za predložitev sanacijskega programa čiščenja dimnih plinov iz kotlovnice, in sicer na konec februarja prihodnjega leta. Za podaljšanje so v Alplesu zaprosili zato, ker nobena od petih ponudb čistilnih naprav, kolikor so jih dobili, ne ustreza v celoti njihovim potrebam po funkciji, velikosti, stroških vzdrževanja pa tudi visoki ceni teh naprav. Zato so se povezali s strojno fakulteto v Ljubljani, ki bo izdelala raziskovalno razvojni projekt čiščenja dimnih plinov, na osnovi katerega bodo razvili pilotno čistilno napravo, kakršno že uspešno uporabljajo v Skandinaviji, Angliji in na Portugalskem.

V Alplesu so podpisali pogodbo s strojno fakulteto, po kateri naj bi do konca leta razvili čistilno napravo, kasneje pa pilotno napravo izdelali in montirali v tovarni. Na osnovi izkušenj bi nato njihov model čistilne naprave lahko prevzela tudi druga naša lesarska podjetja.

Občinski izvršni svet se je, kot rečeno, s takšno utemeljitvijo sicer strinjal, vztrajal pa, da mora Alples takoj speljati enega od že znanih načinov čiščenja dimnih plinov, če raziskovalna naloga ne bo izpolnila pričakovanj. Apeliral je tudi na ostalo gospodarstvo Železnikov, naj Alplesa ne pušča samega, ampak mu pri zahtevni in dragi naložbi denarno pomaga, saj prav Alplesova kotlovnica, v kateri kurijo lesne ostanke, daje poceni toploto večini okoliških podjetij pa tudi dobršnemu kosu stanovanjskega dela Železnikov.

Ob prošnji Alplesa za drugo podaljšanje roka oddaje sanacijskega programa se namreč ne da povsem znebiti občutka, da je morda prav denar celo tehtnejši razlog za zavlačevanje kot dejansko neustrezne ponudbe čistilnih naprav.

H. Jelovčan

ureja MARIJA VOLČJAK

PREJELI SMO

ZAPRTOST JAVNIH OBČIL ZA DRUGAČE-MISLEČE

Moje pisanje, s katerim poskušam slovenski javnosti razkriti vzroke in posledice prejšnjih in sedanjih ukrepov odgovornih slovenskih voditeljev, nima več pomena, če pa uredništva pisem ne objavljajo. Videz odprtosti javnih občil za različna mnenja je varljiv: od več kot 20 poslanih priporočenih pisem na razna uredništva sta bili objavljeni samo 2 (dve), v Delu.

Šele Gorenjski glas je v zadnjem obdobju objavil nekaj pisem, v katerih opisujem vzroke za sedanje razmere v Sloveniji in Jugoslaviji. Ker uredništva ne objavljajo daljših prispevkov, sem moral obsežnejše gradivo strniti v nekaj kratkih pismih, ki bi jih moralo uredništvo zaradi povezanosti vsebine objavljati v nadaljevanjih. Ker pa tega ni storilo, bom v nekaj stavkih ponovil vsebino dosedanjih pisem.

Sedanje gospodarske in politične razmere (politični prepiri, gospodarsko zaostajanje, inflacija) so rezultat nerazčiščenih gospodarskih odnosov med republikami; še posebej med razvitejšimi na eni, in manj razvitimi na drugi strani. Razvitejše republike, predvsem pa Slovenija, so si prizadevale zmanjšati prispevke za nerazvite, nerazviti pa so jih skušali povečati. Ker Sloveniji to ni uspelo, se je njeno sedanje vodstvo odločilo za takšno cenovno strategijo, ki bo z višjimi cenami slovenskih izdelkov na jugoslovanskem trgu povrnilo slovenskemu gospodarstvu odvedena sredstva. Izvajanje takšne cenovne politike pa je povzročilo za slovensko gospodarstvo negativne posledice: zapiranje trga za večino slovenskih izdelkov. Po sproščanju cen pa je pognalo inflacijo v vrtoglave višine: dohitevanje in izravnavanje cen s slovenskimi, in vztrajanje na doseženih razlikah je poglavitni razlog za sedanjo hiperinflacijo.

V uredništvu sta še dve neobjavljeni pismi, ki načenjata tudi aktualnejšo problematiko: ustavna dopolnila. Morda uredništvo odlaša z njuno objavo, zato ker meni, da še niso zreli pogoji za objavo, ali pa zaradi nasprotovanja uradne politike? Če je tako, in za takšno ugotovitev imam dovolj razlogov, je to še dokaz več, da so uredništva še vedno pod taktirko uradne politike; ali pa so v uredništvih ljudje, ki so bolj naklonjeni zaostrovanju mednacionalnih odnosov, zato dajejo prednost takim prispevkom. Redki članki z drugačno vsebino pa so le javno slepilo.

Deklarativnemu zavzemanju za pluralizem mišljenj in demokratičnih odnosov naj sedanje vodstvo in uredništva dokažejo tudi v praktičnem ravnanju in doma, ne pa s kritiko na račun drugih, ali pa prejšnjih generacij. Enostranska informiranost in uniformiranost javnih občil samo poglablja prepad med ljudmi in politiki, in to naj bo javni protest proti takemu ravnanju!

Stane Rakovec
Slap 23, Tržič

OKNA SENČILA VRATA
inles

Popravek
razpisa samoupravne stanovanjske skupnosti Škofja Loka

V pojasnilih k razpisu prednostnega vrstnega reda upravičencev do solidarnostnih stanovanj in družbeno najemnih stanovanj, nad katerimi ima razpolagalno pravico samoupravna stanovanjska skupnost Škofja Loka, je bil objavljen napačen datum roka pritožb. Pripombe in pritožbe naj bi lahko oddali najkasneje do 28. 10. in ne do 25. 10., kot je bilo objavljeno. Odstavek se torej pravilno glasi:

Pripombe in pritožbe na ta osnutek prednostnega vrstnega reda lahko v pisni obliki podajo občani, delovne organizacije in prosilci in sicer v roku 15 dni od dneva objave v časopisu, to je najkasneje do 28. 10. 1989, na naslov Samoupravna stanovanjska skupnost Škofja Loka, Spodnji trg 40, Zbor uporabnikov skupščine.

Vsem, ki ste imeli zaradi tega težave, se v uredništvu opravičujemo

KŽK

KŽK Gorenjske TOZD KMETIJSTVO Kranj, Begunjska c. 5 v skladu s statutom in sklepom DS TOZD Kmetijstvo z dne 3. 10. 1989 razpisuje javno dražbo za prodajo naslednjih osnovnih sredstev:

št.	inven. št.	naziv	letnik	izklicna cena
1.	1007962	Pralni stroj Puromat	1983	4.000.000
2.	100812	Kosilnica SIP rotacij. RK 2050	1983	5.000.000
3.	1007961	Pralni stroj Puromat	1983	4.000.000
4.	1004984	Silažni kombajn Pobedo	1974	4.000.000
5.	1001991	Sejalnica za žita Ferguson	1963	10.000.000
6.	1007707	Kombi Zastava 850	1982	20.000.000
7.	1007075	Rotovator	1980	2.000.000
8.	1006911	Motorna žaga 022500	1980	2.000.000
9.	1006912	Motorna žaga 022525	1980	2.000.000
10.	1007733	Motorna žaga 150542	1982	2.000.000
11.	1007734	Motorna žaga 150508	1982	2.000.000
12.	1008571	Motorna žaga 099664	1984	2.000.000
13.	1008570	Motorna žaga 099647	1984	2.000.000
14.	1007417	Motorna žaga 010842	1979	2.000.000
15.	1007418	Motorna žaga CD 480	1981	2.000.000
16.	1007415	Motorna žaga JOMSEREDS 411308	1975	2.000.000
17.	1008162	Osebni avto Wartburg	1983	25.000.000
18.	1007495	Silažni kombajn POBEDA	1978	4.000.000
19.	1007983	Osebni avto Lada-Niva	1983	50.000.000
20.	1009801	Počit. prikol. IMV Adria 500 E	1987	15.000.000

Javna dražba za prodajo osnovnih sredstev bo v ponedeljek, dne 23. 10. 1989, ob 10. uri v skladišču krompirja v Šenčurju.

Osnovna sredstva se prodajajo v stanju kakršnem so po principu »viđeno-kupljeno«. Varščino v višini 10 odstotkov od izklicne cene je potrebno plačati pred začetkom javne dražbe. V kolikor je za osnovno sredstvo predpisan tudi prometni davek, je kupec dolžan plačati tudi pristojni davek.

Ogled osnovnih sredstev je možen pred pričetkom javne dražbe na kraju samem.

Podrobnejše informacije se dobijo na TOZD Kmetijstvo Kranj, Begunjska c. 5, na telefon (064) 21-252 ali 21-253.

ljubljanska banka

OKTOBER — *MESEC VARČEVANJA* — *MESEC BREZ VRST*

Obkroženi dnevi so izplačilni in takrat so vrste v vseh bankah najdaljše. ***Ali ni ostalih dni več?***

V GORENJSKI BANKI SE ŽELIMO VRSTAM IZOGNITI!

ZATO, POČAKAJMO DAN, DVA IN VRSTE PRED BANČNIMI OKENCI SE BODO PORAZDELILE.

NAŠ ARGUMENT ZA TAKO PRIPOROČILO — OBRESTI!

Predvideni povprečni OD v SR Sloveniji za oktober = 11.500.000 din

čas	dnevni faktor	znesek (povp. OD)	obresti
1 dan	1,00938831	11.500.000 din	108.000 din
2 dni	1,01886477	11.500.000 din	216.900 din

PREPRIČANI SMO, DA SE ZA TAK ZNESEK SPLAČA PRIHRANITI ČAS IN ŽIVCE!

PODALJŠAJMO »MESEC BREZ VRST« ČEZ CELO LETO!

Temeljna banka Gorenjske

Franc Puhar - Aci

Kranjske zgodbe iz tega stoletja

— *Leta 1932* —

PRVI REGULAČNI NAČRT

Občina se je odločila, da se za mesto izdela prvi »regulačni« (urbanistični) načrt. Namen je bil, da se izdela samo za mesto Kranj. Januarja 1932 pa je Sresko načelstvo zahtevalo, da morajo z regulačnim načrtom zajeti tudi okoliške vasi. Večina na občini je bila proti temu, meneč, da mesto z okolico nima nič skupnega. Končno so le sprejeli sklep, da se regulačni načrt dela tudi za vasi Klanc, Huje, Primskovo in Stražišče. Nova industrija je terjala širitev mesta.

PRVI PROIZVODNI OBRATI

Leta 1932 so tudi domačini pričeli ustanavljati večje proizvodne obrate. Vsi so se lotili tekstilne stroke. Ogrizek je že leta 1921 iz obrtne proizvodnje prešel v pletilstvo večjega obsega. Po nekaj letih zatišja pa so leta 1932 odprli nove, male tovarne pletenin in konfekcije sledeči: Ivan Savnik, Franc Crobath, Edmund Kocbek ter Anton Adamič (tovarna IKA). Uspešni trgovci so kapital naložili v dobroidočo proizvodnjo. Obrtniki pa so ostali izven tega procesa!

— *Leta 1933* —

KJE BO LETNO KOPALIŠČE

Da je v Kranju potrebno zgraditi letno kopališče, so si bili na občini že enotni. Staro kopališče v Dvoru ni primerno. Določitev lokacije pa je povzročila vrsto raznih pomislekov. Prva varianta, da bi gradili kopališče pod hujanskim mostom na Žebretovem travniku je odpadla. Gradbenik Slavc je občini ponudil parcelo na Zlatem polju. Maks Fock pa je občini ponudil brezplačno svoj travnik na Klancu. Povabili so iz Ljubljane ing. Vurnika in Bloudka, ki sta si ogledala vse predlagane lokacije. Komisija je zašla tudi na Gimnazijski vrt. S pogledom na Savo se jim je odprla nova rešitev: kopališče naj bo pod gimnazijo na Suhadolnikovem travniku. Na seji občine, 23. avgusta 1933, je padla odločitev. Takoj se odkupi del travnika, pri pokojninskem zavodu pa najame kredit. Z gradnjo se prične takoj, ko bodo gotovi načrti.

Z gradnjo kopališča so res začeli naslednje leto, vendar nikoli dokončali.

NA VOLITVA PONOVNA ZMAGA »JNS«

Na volitvah, 15. oktobra 1933, je stranka »JNS« ponovno prepričljivo zmagala. Ciril Pirc je bil že četrtič izvoljen za župana. V prvem govoru po volitvah je uporabil že druge besede in dejal: »Gospodje in tovariši — slavni zbor.« Odbornikom je razložil tudi program dela in razvoja Kranja. Med te pa naštel: 1. zgraditi novo ljudsko šolo; 2. izdelati regulačni načrt; 3. dokončati kanalizacijo v mestu; 4. povečati zmogljivosti vodovoda in 5. začeti z gradnjo kopališča.

Svoj govor pa je zaključil z besedami: »Čuvati edinstvo in državno celino, to je najvišji cilj moje vladavine in tudi mora biti najvišji zakon za mene in za vsakogar.«

Sejo je zaključil z vzklikom — Naj živi Nj. veličanstvo, naš kralj Aleksander!

— *Leta 1934* —

KAKŠEN JE OBČINSKI STATUT

Takrat veljavni občinski Statut je imel le 45 členov na skromnih desetih tipkanih straneh. Bil je jasen in razumljiv za vse! Po tem statutu je imela občina l. 1934 le šest upravnih uslužbencev, enega živinozdravnika ter šest stražnikov. Če bi bilo danes tako razmerje uradnikov in miličnikov, bi bilo slednjih za cel odred! Po tem statutu je moral imeti upravni uslužbenec najmanj dokončano srednjo šolo. Zasedba mest je bila možna le z javnim razpisom. Z vsakim uslužbencem so sklenili posebno pogodbo z vpisom nalog ter mesečnimi prejemki. Vsi uslužbenci so morali predsedniku občine vročiti varščino 10.000 din v gotovini pred nastopom službe.

Srečanje slovenskih pesnikov

POEZIJA LE KOT POEZIJA

Kranj - Čeprav je bilo letošnje srečanje slovenskih pesnikov v že tradicionalno gostoljubni kadilnici Prešernovega gledališča letos nekoliko manj obiskano, pa to nikakor ni motilo pesnikov, da ne bi z vso gorečnostjo razpravljali o predloženi temi - mit in poezija. Po oceni sodelujočih so bila vprašanja, ki so si jih zastavljali in odgovori nanje, replike, pomisleki in ugovori sprepleteni v razpravo, ki je po kvaliteti vsekakor odstopala od dosedanjih.

Kdo ve, zakaj človek odhaja s srečanja s takšnim vtisom. Morda je to do neke mere zaradi olajšanja, da se v pesniške razprave ne vpleta več tako močno aktualno dogajanje zadnjih dveh, treh let, ki se mu slovenski pesniki seveda nikakor niso mogli izogniti - celo več - bili so celo nosilci nekaterih idej, ki so se zdaj ubesedile tudi v nekaterih pomembnih dokumentih. Kar je še prej bila zgolj pesniška utopija, je v svojem nagovoru zbranim naglasil predsednik Društva slovenskih pisateljev Rudi Šeligo, je danes dejanskost, ne sicer v stvarnosti, pač pa dejanskost v programih obstoječih strank in gibanj. Zdaj ima pesnik mislec priložnost, da pošteno do konca odigra svojo ambivalentno vlogo - da se javno in naravno razcepi v dve komplementarni polovici - v pesnika in državljana.

Srečanje so pesniki tokrat resnično izkoristili kot potrditev, da se vračajo k pesništvu in problemom oziroma večnim temam pesništva: kako poezija živi mit, v kakšnem razmerju sta mit in poezija še posebej z ozirom na poetiko "labirinta", mit na vseh ravneh - v družboslovju, fiziki, itd, vprašanje mitotvornosti in podobno. Zdi se, da je predlagatelj letošnje teme pesnik Niko Grafenauer, ki je tako kot Veno Taufer pripravil uvodni referat, izbral pravo temo, ob kateri so pesniki vsak na svoj način pripovedovali o poeziji - kot čudenje čudežu bivanja slehernega bitja, kakor se je poetično izrazil o tem Boris A. Novak.

Pesniški korak z odra

Pesnik Niko Grafenauer, ki je vodil razgovor na srečanju slovenskih pesnikov, si je vzel tudi toliko časa za odgovore na nekaj naših vprašanj.

Kako razumete sedanje razmišljanje slovenskih pesnikov, ki se od druženja s tako imenovanimi javnimi temami umikajo znova v samo pesništvo?

"Poezija se res godi v kar največji samoti, vendar pa je vsak pesnik seveda tudi družbeno bitje. Poleg tega je pesnjenje kot literatura sploh vezano na jezik dosti bolj kot druge zvrsti umetnosti. Prav zaradi jezika smo pisatelji v političnem smislu še bolj Slovenci. Kajti neka etnična skupnost, ki jo jezik povezuje, in ki skuša sama sebe socialno, družbeno in politično izraziti, se pesnika kot pripadnika te skupnosti rekel bi temeljno dotika. Če gre za vprašanje suverenosti jezika nacije, je razumljivo, da se pesniki preko organizacij, kot so Društvo pisateljev, družbenopolitične organizacije zavzemamo tako za izpeljavo naših hotenj - tako pri ustavi, pri vprašanjih vloge kulture v družbi in ne nazadnje tudi glede produktivnega dela, ki je tudi sestavina vsakega pesniškega akta. Res pa je, in to je bilo v uvodu k srečanju slišati od predsednika Šelige, da bi pisatelji in pesniki ne imeli ničesar proti, če bi zdaj že končno oddali nekaj političnega bremena in se bolj posvetili pisanju, intelektualnemu delu."

Ali je letošnja ne ravno velika udeležba že eden od znakov, da recimo pesniki počno prav to - se ukvarjajo s poezijo, ne pa da razpravljajo o njej?

"Današnje srečanje izstopa zaradi kvalitete, ni tako pomembno število udeležencev. Res pa živimo v dinamičnem času, ljudje so zavzeti tudi z drugimi nalogami. S tem, kar smo slišali na srečanju, sem zadovoljen."

Sami ste predlagali temo - mit in poezija. Zakaj tako klasična tema?

"Res ponavadi izberemo kot tema nekaj takega, ki, kot se reče - visi v zraku in je o tem treba spregovoriti. Mit je pač nekaj, k čemur se poezija nenehno vrača. Spodbudilo me je to, da zadnje čase oživljajo nacionalne mitologije, na primer pri Srbih je to očitno. Mitologija je nekako govor mita, ki se v nekem socialnem prostoru na tak ali drugačen način izgovarja. Lahko bi na primer odprli tudi pojav nacionalistične mitologije pri Slovencih - toda kasneje smo temo določili tako, kot smo jo."

Ali ste kot pesnik razmišljali, da bi dogajanje zadnjih dveh, treh let, ko so pesniki nastopali poleg pesniške tudi v svoji družbeni vlogi, izrabili kot del pesniškega "marketinga"? Posebej za del sodobne slovenske pesniške ustvarjalnosti je namreč značilno, da najširšemu krogu bralstva ni razumljiva.

"Izgledalo bi seveda arhaično in deplasirano, če bi vsi pesniki pisali v pesniškem jeziku Franceta Prešerna. Res se je slovenska pesniška scena po posameznih avtorjih zelo zdiferencirala. Sam se prištevam med manj razumljive pesnike, hermetične. Razumljivo, da vsak pesnik in pisatelj potrebuje bralce. Nekateri to nadomestijo s pesmimi za otroke, tako delam tudi sam z otroško in mladinsko poezijo, celo pravljice zdaj pišem, skratka,nekako si nadomeščam občinstvo, ki je je pri moji ostali poeziji verjetno manj, in je drugačna. Hermetizem sam po sebi ni nekaj nedostopnega, le poezija te vrste se obrača na drug krog bralcev. Vsaka pesniška dikcija ima različne bralce in prav je tako. Sicer pa, mar hermetizem nima imena po grškem bogu komunikacij. Torej tudi tako imenovana hermetična poezija komunicira z bralcem."

Lea Mencinger
Foto: Franc Perdan

ČOLNI, ČOLNI . . .

Aleš Sedmak v Mestni hiši v Kranju

Na neki mednarodni prireditvi so člani žirije nekajkrat obšli sliko, na kateri je bil upodobljen čoln, prazen, brez atributov, na pogled tak kot mnogi drugi. Ko je bilo skoraj odločeno, da sliko izločijo, se je nekomu vendarle zazdelo, da se za preprosto podobo čolna skriva nekaj več. Čoln je s svojimi širokimi boki zapolnjeval skoraj celotno ploskev slike, s svojim premcem je bodel v gledalca, zdelo se je, kot bi si želel utreti pot preko ovir, ki so se mu nastavljale nasproti.

Omenjeni čoln je bilo delo Aleša Sedmaka, čigar slikarska prizadevanja si lahko ogledamo te dni na razstavi, ki jo je v Mali galeriji Mestne hiše pripravilo Društvo likovnikov Kranj. Tudi na tej predstavitvi avtorjevih del se srečamo s podobno obliko čolna, le da razstavljeni čoln ni več del naše vsakdanjosti, postavljen je v neko modro obarvano imaginarno okolje, v katerem se izgublja njegovo prav tako modro obarvano telo. Ikonografski pojem ladje — čolna, ki ga je v uvodu v katalog slikarjeve razstave v galeriji Insula v Izoli zares temeljito analizirala Teja Štoka, je v njegovi večpomenskosti mogoče transponirati tudi v povsem osebno sfero, mu dati personificiran značaj. Čoln je lahko tudi človek, in voda, po kateri pluje, življenje, razkriti del ladje, človekova zavest in njen zavešeni del, vse tisto, kar se izmika njenemu spoznanju. Ali bo silni premec, ki reže valove, zlomil ovire, ki mu zastavljajo pot? Vprašanje, pred katerim stoji umetnik, se tiče tudi nas vseh, je vsajeno v naš čas, v našo vsakdanjost.

Življenje, njegovo moč in lepoto simbolizira tudi Sedmakova podoba konja. Plastična razgretost njegovega razgibanega telesa se stopnjuje od belo obarvanega prizorišča do temno toniranega ozadja. Izrazito humanistična in za čas, v katerem živimo, nenavadno optimistična usmerjenost Sedmakovega slikarstva doseže svoj miselno razvojni vrh v »nosilcu plamenice«, ki na ladji iz temine podzemlja prinaša luč. Slika predstavlja obenem nenavaden ikonografski preobrat v primerjavi z antičnim občasno pa tudi slikarjevim (slika »Haronov brod«) pojmovanjem ladje, ki pelje na »drugi breg«, v deželo večnih senc.

Cene Avguštin

Odmevni Hrup Loškega odra

PRVIČ NA BORŠTNIKOVEM SREČANJU

Škofja Loka - Jutrišnji dan, soboto, 21. oktobra, si bo Loški oder iz Škofje Loke prav gotovo z velikimi črkami zapisal v svojo kroniko. Na predlog Zveze kulturnih organizacij Slovenije namreč nastopajo na letošnjem Borštnikovem srečanju, ki se konec tega tedna začenja v Mariboru.

Igralska skupina Loškega odra se bo na srečanju slovenskih gledališč predstavila z doslej najuspešnejšo predstavo zadnjih let - komedijo Michaela Frayna Hrup za odrom. Jutri bodo najprej zaigrali na Sladkem vrhu, v nedeljo, 22. oktobra, pa bodo nastopili na velikem odru mariborskega teatra.

Škofjeloška igralska skupina pod vodstvom režiserja Lojzeta Domanjka se je zaradi sprememb v igralski zasedbi, zamenjali sta se dve igralki, znašla pred problemom, kar najhitreje in obenem dobro obnoviti predstavo. Zato so že od sredine septembra začeli vaditi z obnovljeno igralsko ekipo (novi sta Štularjeva in Mesčeva). Predstava iz sezone 1987/88 bo na ta način gotovo le še pridobila. Že doslej so s Hrupom gostovali na različnih slovenskih odrih, vrsta gostovanj pa jih čaka tudi po vrnitvi iz Maribora. Videli jih bodo na Čufarjevih dnevih novembra na Jesenicah, čaka pa jih tudi vabilo na gostovanje v Cankarjevem domu in še kje. Kaže, da je po predstavah, kot je ta tipična komedija, veliko povpraševanja; seveda pa gre tudi za način, kako je igralska ekipa samih ljubiteljev komedijo predstavila - na izredno gledalcem in gledališkim poznavalcem dopadljiv način.

L.M.

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V galeriji Prešernove hiše odpirajo danes ob 18. uri razstavo del ***koroških fotografov.*** Razstava sodi v okvir prireditve Fotografski trikotnik, ki jo organizirajo Kulturni zavod Beljaka, Foto Imago iz Milj pri Trstu in Kabinet slovenske fotografije pri Gorenjskem muzeju Kranj.

Ob 18.30 pa vabita Osrednja knjižnica in Gorenjski muzej Kranj na otvoritev razstave ***Slava vojvodine Kranjske Janeza V. Valvasorja.***

V galerijskih prostorih Mestne hiše pa ob 18.30 odpirajo razstavo ***jugoslovanske pejsažne fotografije Pokrajina 89.*** V Mali galeriji Mestne hiše pa odpirajo razstavo slik in risb akad. slikarja ***Marka Tuška*** iz Kranja.

JESENICE - V galeriji Kosove graščine je na ogled razstava fotografij makedonskega karikaturista *Aneja Vasilevskega.*

V razstavnem salonu Dolik je na ogled razstava ***Delavska ustvarjalnost 89.***

RADOVLJICA - V Šivčevi hiši odpirajo danes ob 18. uri ***razstavo slikarskih del*** nastalih v poletni slikarski koloniji.

ŠKOFJA LOKA - V nedeljo, 22. oktobra, ob 19. uri bodo v galeriji Loškega gradu odprli razstavo likovnih del nastalih na ***Ex tempore Loka 89*** ter podelili nagrade najboljšim.

V galeriji Ivana Groharja odpirajo danes, v petek, ob 19. uri razstavo slik ***Andraža Šalamuna.***

V ponedeljek, 23. oktobra, ob 19. uri odpirajo v galeriji ZKO - Knjižnica v Knjižnici Ivana Tavčarja slikarsko razstavo arhitekta ***Nika Lehrmanna*** iz Ljubljane.

Jutri, v soboto, ob 19. uri bo v Osnovni šoli I. Groharja Podlubnik ***koncert vokalnega seksteta Dekleta z Bukovice*** ob 20-letnici nastopanja.

TRŽIČ - V Paviljonu NOB odpirajo danes, v petek, ob 18. uri razstavo slik akad. slikarke 9SA85 Mire Mikuž.

V Kurnikovi hiši razstavlja fotografije ***Jaro Miščevič.***

ŠKOFJA LOKA — Knjižnica I. Tavčarjeva v Škofji Loki obvešča svoje bralce, da bo izposojevališče v Frankovem naselju od vključno 30. oktobra 1989 dalje, odprto ob ponedeljkih in sredah od 16. do 19. ure.

BLED - V galeriji Mozaik, Almira Grad Grimšče, odpirajo danes, v petek, ob 19. uri razstavo ***Iz zbirke Loškega muzeja.***

CVETO SEVER IN LUTKE

Jesenice - V nedeljo, 22. oktobra, ob 10. uri dopoldne bo v Gledališču Tone Čufar v okviru Vaše naše matineje nastopil znani lutkar Cveto Sever, ki bo predstavil lutkovno igrico Janko in Metka. Otroke bo tudi tokrat pozdravil medvedek in nagradil najboljšega risarja ter izžrebal srečnega obiskovalca matineje, zato ne kaže pozabiti na rešitev uganke Katera otroška prireditev na Jesenicah je otrokom najbolj priljubljena. Tudi po tej prireditvi bodo otroci lahko risali v avli gledališča.

RAZSTAVA V ŠIVČEVI HIŠI

Radovljica - Danes, v petek, ob 18. uri odpirajo v Šivčevi hiši razstavo, na kateri se predstavljajo dela z letošnje poletne slikarske kolonije.

Letos je v Radovljici vse več ali manj v znamenju Linhartovih jubilejev. Temu se ni izognila niti tradicionalna slikarska kolonija, na kateri se je letos zbralo pet slikarjev: akad. slikar Martin Avsenik, akad. slikar Črtomir Frelih, akad. slikarka Nataša Pičman, akad. slikarka Brigita Požegar - Mulej in akad. slikarka Zdenka Žido. Dosedanje likovne prireditve, ki so jih organizirali Muzeji radovljiške občine, so se navezovale na poletno akademijo za staro glasbo, tokratna pa se vključuje v praznovanja obletnic znamenitega Radovljičana. Kolonijo sta omogočila Kulturna skupnost Radovljica in Obrtna zadruga Rados Radovljica. Nekaj likovnih del nastalih na letošnji koloniji bo gotovo pristalo v stalni galerijski zbirki, za druga likovna dela pa bo verjetno tako kot doslej na podobnih prireditvah veliko zanimanja za nakup med ljubitelji slikarstva.

NAJNOVEJŠE V KINU

KINOKRANJ

CENTER KRANJ
IN ŽELEZAR
JESENICE

Med prvimi v Sloveniji si na velikem ekranu pri nas oglejte predpremiero amer. filma

Cocktail

V glavni vlogi priljubljeni Tom CRUISE, Bryan Brown in Elisabeth Shue

KINO CENTER:
sobota, 21. oktobra, ob 17.,19. in 21. uri
nedelja, 22. oktobra, ob 15., 17. in 19. uri
poned., 23., torek., 24. okt., ob 16., 18. in 20. uri sreda, 25., okt.,ob 16., 18. uri

KINO ŽELEZAR JESENICE:
petek, 20. oktobra, ob 16., 18. in 20. uri

Kino Kranj

ureja LEA MENCINGER

podjetje, ki se je preraslo

»Tu imaš dvajset tisoč kvadratnih kilometrov pokrajine, to je tolk pa tolk milijard kubikov lesa, čez tri dni da vidimo firmo!«

(1948)

Tako so se delale firme.

Sicer pa – ali so se pionirska dejanja kdaj začenjala bistveno drugače? V takih časih se je porajala nenavadna podjetnost, ki navdihuje naslednike.

»Na, tu imaš vse, avto, šoferja, pelji te Amerikance zaradi mene kamor kol, jaz hočem videt pogodbo!«

(1968)

Tako se je delal biznis.

In če v tistih časih ne bi imeli treznih ljudi, ki so znali biti skromni ter delati s pametjo in mislijo na to, da bo jutri še en dan – bi bili danes na tleh.

»Ali bomo imeli trg ali pa nas ne bo!«

(1989)

To frazo gotovo poznate,

ampak zdi se nam, po pravici povedano, nekoliko napihnjena. Seveda bomo imeli trg, že zdavnaj ga imamo, široko razvejena in zanesljivo vodena dejavnost pa nam zagotavlja prožnost, trdnost in nadaljnji razmah na njem. Izvažamo in uvažamo od šivanke do helikopterja. V svojih prodajnih centrih in trgovinah že zdavnaj ne ponujamo več le pohištva, temveč tako rekoč vse, od mikročipa in igrač do polizdelkov in kompletne opreme za stanovanjsko hišo ali pa poslovno stavbo. Imamo svoj kompleksni inženiring, družbo za financiranje in razvoj ter klub vrednostnih papirjev. Zastopamo vrsto vodilnih svetovnih proizvajalcev izdelkov za industrijsko in splošno porabo.

Ustanavljamo skupna podjetja v domovini. Imamo konzorcije, predstavništva in lastna podjetja na vseh celinah sveta. Imamo trg, kapital, ljudi in dobre družabnike.

Od danes naprej smo Mednarodno podjetje Slovenijales.

Gospodarsko moč svojega podjetja v mednarodnem prostoru lahko ohranjamo in hitreje krepimo samo z dobrimi družabniki. Pri usmeritvi v iskanje novih trgov, uvajanje novih izdelkov in storitev se želimo povezovati s tistimi, ki vidijo v sodelovanju in sovlaganju z nami korist za obe strani. Ob zanesljivem vodenju, pravi motivaciji in izpričani kakovosti bomo tudi v prihodnje uspešen in zanesljiv družabnik. Izrazita odprtost do okolja, njegovih zahtev in potreb nam omogoča širjenje in rast. S podjetnimi in strokovno razgledanimi ljudmi odhajamo na odprto.

SLOVENIJALES

Uspešno in trajno družabništvo

TV SPORED

PETEK

20. oktobra

10.00 Video strani
10.10 Tednik
12.20 Video strani
16.20 Video strani
16.30 TV dnevnik
16.45 Poslovne informacije
16.50 Mozaik, ponovitev
18.10 EP Video strani
18.15 Spored za otroke in mlade
19.00 Risanka
19.12 TV okno
19.17 Naše akcije
19.24 EPP
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 EPP
20.05 Po stopinjah, angleška dokumentarna serija
21.00 Kriminalna zgodba, ameriška nadalj.
21.50 TV Dnevnik 3
22.00 Vreme
22.05 Ex libris: 150 let od izuma fotografije
2.30 Video strani

2. program TV Ljubljana

17.00 Satelitski programi — poskusni prenosi
19.00 Videomeh, ponovitev
19.30 TV dnevnik
20.00 TV abonma
22.20 Videonoč

1. program TV Zagreb

8.20 TV Koledar
8.30 Otroški program
9.00 Šolski program
15.10 Poročila
17.15 TV dnevnik
17.35 Oddaja za otroke
18.05 Številke in črke, kviz — polfinale
19.13 Risanka
19.30 TV Dnevnik 2
20.00 12 ožigosanih, serijski film
20.55 Glasbena oddaja
21.40 TV Dnevnik
23.00 Informativna oddaja za goste iz tujine
22.50 Za lahko noč
1.20 Poročila

SOBOTA

21. oktobra

8.00 Video strani
8.10 Otroška matineja
13.10 Video strani
16.25 EP, video strani
16.30 TV Dnevnik 1
16.45 Poslovne informacije
16.50 Risanka
17.00 Sarajevo: DP v košarki
18.25 EP, Video strani
18.30 Na pragu 21. stoletja, avstralska dokumentarna serija
19.00 Risanka
19.15 TV okno
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Utrip
20.15 EPP
20.20 Žrebanje 3 x 3
21.05 TV dnevnik
22.20 Delo na črno, amer. nanizanka
0.30 Video strani

2. program TV Ljubljana

14.00 Stuttgart: SP v gimnastiki, finale
17.00 Domači ansambli
17.45 Jugoslavija, dober dan
18.15 Sutinska vrela: četveroboj v rokometu — Jugoslavija : Danska, prenos
19.30 TV dnevnik
20.10 Filmske uspešnice
21.50 Udeleženec in priča: Vera Horvat Pintarič, oddaja o kulturi
22.35 Športna sobota
22.55 Slike časa, oddaja o kulturi

1. program TV Zagreb

8.50 TV Koledar
9.00 Izbor izobraževalnega programa
14.30 Bratje Marx: Veleblagovnica, ameriški film
16.00 Kritična točka
16.45 TV dnevnik
17.00 Narodna glasba
17.30 Retrospektiva dram Mirka Kovača
18.30 Dokumentarni program
19.15 Vreme
19.30 TV Dnevnik
20.15 Telefon, ameriški film
22.50 Izzivi dobre informatike, dokumentarna serija
22.20 TV Dnevnik
22.55 Za lahko noč
1.10 Poročila

NEDELJA

22. oktobra

8.45 Video strani
8.55 Otroška matineja
12.00 Kmetijska oddaja
13.00 J. Binder: Houston — legenda Teksasa, ameriška nadaljevanka
16.25 Video strani
16.30 TV Dnevnik 1
16.45 Poslovne informacije
16.50 Nevesta je preveč lepa, ameriški film
18.45 Risanka
18.55 Ep, Video strani
19.00 TV Mernik
19.15 TV okno
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Zrcalo tedna
20.15 EPP
20.20 M. Šečerović: Tovarišica ministrica, humoristična nadaljevanka
23.00 Video strani

2. program TV Ljubljana

10.00 Danes za jutri in Vrnitev odpisanih, nadaljevanka TV Beograd
17.00 Četveroboj v rokometu, posnetek iz Sutinske vrele
18.10 Satelitski program — poskusni prenosi
19.30 TV dnevnik
19.55 Rim: MC Donaldov odprti turnir v košarki, finale, vključitev v prenos
20.25 Potovanja po velikih železnicah sveta, angleška dokumentarna serija
22.30 Reportaže z nogometnih tekem
23.45 Športni pregled

1. program TV Zagreb

9.20 Poročila
9.20 Nedeljsko dopoldne za otroke
12.00 Kulturna dediščina, izobraževalna oddaja
13.50 Nedeljsko popoldne
16.50 Mesta mostovi: Zidani most, potopisna reportaža
17.20 Rdeča črta 7000, ameriški film
18.45 Risana serija
19.10 TV sreča
19.30 TV Dnevnik
20.00 Balkan ekspres, TV nadaljevanka
23.00 TV Dnevnik
23.00 Informativna oddaja za goste iz tujine
23.25 Za lahko noč
1.05 Poročila

PONEDELJEK

23. oktobra

10.00 Video stani
10.10 TV mozaik
13.25 Video strani
16.30 TV dnevnik
16.45 Poslovne informacije
16.50 TV mozaik
17.05 Zrcalo tedna
17.20 Zakaj bolijo noge
17.45 Oči kritike
18.10 Video strani
18.15 Spored za otroke in mlade
18.20 Radovedni Taček
18.35 1000 idej za naravoslovce
19.00 Risanka
19.15 TV okno
19.24 EPP
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 EPP
20.05 B. A. Novak: Vojaki zgodovine, priredba predstave drame SNG Maribor
22.25 EPP
22.30 TV dnevnik
22.45 Osmi dan
23.25 Video strani

2. program TV Ljubljana

16.30 Satelitski programi — poskusni prenosi
18.15 Svet športa
19.30 TV dnevnik
20.00 Žarišče
20.30 Drobno gospodarstvo: Zakaj in kako?
21.00 Televizija, angleška dokumentarna serija

1. program TV Zagreb

8.20 TV Koledar
8.30 Dositej Obradović, serija za otroke
9.00 Šolski program
15.10 Poročila
15.15 Za lahko noč, ponovitev
17.15 TV dnevnik
18.05 Številke in črke, kviz
18.25 Dokumentarna oddaja
18.55 TV razstava
19.10 Vreme
19.13 Risanka
19.30 TV Dnevnik
20.05 Človek, ki je vedel, kje je sever in kje je jug, TV drama
21.50 TV Dnevnik
22.10 Informativna oddaja za goste iz tujine
22.15 Za lahko noč

TOREK

24. oktobra

10.00 Video strani
10.10 Mozaik, šolska TV
11.35 Video strani
15.20 Video strani
15.30 Šolska TV
15.55 Žarišče, ponovitev
16.30 TV dnevnik
16.45 Poslovne informacije
16.50 Mozaik, šolska TV, ponovitev
17.45 Video strani
17.50 Spored za otroke in mlade
19.05 Risanka
19.15 TV okno
19.20 Dobro je vedeti
19.30 Propagandna oddaja
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Propagandna oddaja
20.05 S. de Beauvoir: Tuja kri, ameriška nadaljevanka
20.55 Propagandna oddaja
21.00 Mednarodna obzorja
22.45 TV Dnevnik 3
22.50 Vreme
22.55 Video strani

2. program TV Ljubljana

17.00 Satelitski programi — poskusni prenosi
18.00 Beograjski TV program
19.30 TV Dnevnik
20.00 Žarišče
20.30 Žrebanje lota
20.35 Umetniški večer
22.40 Zabavni torek, vključitev

1. program TV Zagreb

8.20 TV koledar
8.30 Oddaja za otroke
9.00 Šolski program
10.30 Poročila
10.35 Šolski program
12.30 Poročila
15.10 Poročila
15.15 Za lahko noč, oddaja za otroke
17.15 TV dnevnik
18.05 Številke in črke, kviz
19.00 Risanka
19.10 Vreme
19.13 Risanka
19.30 TV Dnevnik
20.00 Žrebanje lota
20.05 Wallemberg — Zgodba o heroju, 1. del ameriškega filma
21.40 TV dnevnik
22.00 Kontaktni magazin
23.30 Informativna oddaja za goste iz tujine
23.35 Za lahko noč

SREDA

25. oktobra

10.00 Video strani
10.10 Mozaik
10.20 Osmi dan
16.25 Video strani
16.30 TV Dnevnik 1
16.45 Poslovne informacije
16.50 Mozaik, ponovitev
16.50 Osmi dan
18.15 Video strani
18.20 Spored za otroke in mlade
19.05 Risanka
19.15 TV okno
19.20 Dobro je vedeti
19.30 Propagandna oddaja
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 EPP
20.05 Film tedna
21.35 Propagandna oddaja
22.000TV Dnevnik 3
22.15 Svet poroča
23.15 Video strani

2. program TV Ljubljana

17.00 Satelitski programi — poskusni prenosi
18.30 Regionalni programi TV Ljubljana
19.00 Pred izbiro poklica
19.30 TV dnevnik
20.00 Žarišče
20.30 P. I. Čajkovski: Jolanta, opera
21.50 Satelitski programi — poskusni prenosi

1. program TV Zagreb

8.20 TV koledar
8.30 Pika Nogavička, švedska nanizanka
9.00 Šolski program
14.55 Poročila
17.15 TV dnevnik
17.35 Pika Nogavička, švedska nanizanka
18.05 Številke in črke, kviz
18.25 Dokumentarna oddaja
19.10 Vreme
19.13 Risanka
19.30 TV Dnevnik
20.00 Kino oko, oddaja o filmu in obtožba za uboj nekega študenta, italijanski film
22.35 TV dnevnik 2
23.05 Informativna oddaja za goste iz tujine
23.10 Za lahko noč

ČETRTEK

26. oktobra

10.00 Video strani
10.10 Mozaik, Šolska TV
16.25 Video strani
16.30 TV dnevnik
16.45 Poslovne informacije
16.50 Mozaik, Šolska TV, ponovitev
19.05 Risanka
19.15 TV okno
19.30 TV Dnevnik 2
20.05 D. Vasiliu: Sofija Kovalevska, sovjetska nadaljevanka
21.15 Tednik
22.05 TV Dnevnik 3
22.20 Retrospektiva: »Komedija na slovenskem odru«
0.00 Video strani

2. program TV Ljubljana

17.00 Satelitski programi — poskusni prenosi
18.00 Regionalni programi TV Ljubljana
19.00 Čustva: Čustvene motnje in njihove posledice, 4. zadnji del izobraževalne oddaje
19.30 TV Dnevnik
19.55 Premor
20.00 Žarišče
20.30 Plesni nokturno
20.45 Oči kritike
21.15 Alpe Jadran
21.55 Video na Slovenskem
22.40 Satelitski programi — Poskusni prenosi

1. program TV Zagreb

8.20 TV koledar
8.30 Smogovci, otroška serija
9.00 Šolski program
10.30 Poročila
10.35 Šolski program
12.30 Poročila
12.40 Prezrli ste, poglejte
15.10 Za lahko noč, ponovitev
17.15 TV dnevnik
17.35 Smogovci, serija za otroke
18.05 Številke in črke, kviz
19.13 Risanka
19.30 TV Dnevnik
20.00 Politični magazin
21.05 Zabavna oddaja
22.00 TV Dnevnik
22.20 Informativna oddaja za goste iz tujine
22.25 Za lahko noč

RADIO

PETEK, 20. oktobra:

Prvi program

4.30-8.00 Jutranji program - glasba - 5.50 Rekreacija - 6.50 Dobro jutro, otroci - 8.05 Radijska šola za nižjo stopnjo - 11.05 Za starejše občane - 12.00 Poročila - na današnji dan - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Domača glasba - 14.05 Gremo v kino - 15.30 Dogodki in odmevi - 15.55 Zabavna glasba - 16.00 Od melodije do melodije + EP - 17.00 Studio ob 17.00 in glasba - 18.05 Vodomet melodij - 19.00 Radijski dnevnik - 19.35 Lahko noč, otroci - 19.45 Z instrumentalnimi ansambli - 20.30-23.00 Slovencem po svetu - 23.05 Literarni nokturno - 23.15-4.30 Nočni program - glasba

SOBOTA, 21. oktobra:

Prvi program

4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 5.00 Poročila in Dnevni koledar - 5.50 Rekreacija - 6.50 Dobro jutro, otroci - 8.05 Pionirski tednik - 9.05 Jezikovni pogovori - 10.05 Kulturna panorama - 11.05 Prizma optimizma - 12.10 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 14.00 Poročila - 14.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 14.40 Radijski Merkurček + EP - 15.15 Radio danes, radio jutri - 15.30 Dogodki in odmevi - 15.55 Zabavna glasba - 16.00 Od melodije do melodije + EP - 17.00 Tedenski aktualni mozaik - 18.05 Znano in priljubljeno - 19.30 Obvestila in zabavna glasba - 19.45 Z instrumentalnimi ansambli - 20.00 Koncert iz naših krajev - 22.00 Zrcalo dneva - 22.30 Večeri slovenskih skladateljev zabavne glasbe - 23.05 Literarni nokturno - 23.15-5.00 Nočni program - glasba

NEDELJA, 22. oktobra:

Prvi program

5.00-8.00 Jutranji program, glasba - 8.00 Poročila - 8.05 Radijska igra za otroke - Medvedka s pentljo - 9.05 Še pomnite, tovariši - 10.05 Nedeljska matineja - 10.35 Nedeljska reportaža - 11.03-16.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 16.00 Lojtrca domačih - 17.00 Poročila - 17.30 Humoreska tega tedna - 18.05 Priljubljene operne melodije - 19.00 Radijski dnevnik - 19.35 Lahko noč, otroci - 20.00-22.00 V nedeljo zvečer - 22.00 Zrcalo dneva - 23.05 Literarni nokturno - 23.15-04.30 Nočni program, glasba

PONEDELJEK, 23. oktobra:

Prvi program

15.55 Zabavna glasba - 17.00 Studio ob 17. in glasba - 18.00 Poročila - 18.05 Pihalne godbe vam igrajo - 18.25 Zvočni signali - 19.35 Lahko noč, otroci - 20.00 Sotočja (prenos iz studia Radia Maribor) - 21.05 Zaplešite z nami - 23.05 Literarni nokturno - 23.15-4.30 Nočni program, glasba

TOREK, 24. oktobra:

Prvi program

13.30 Čestitke poslušalcev - 14.02 Znanje za jutri - 17.00 Studio ob 17. in glasba - 18.05 Za ljubitelje lahke glasbe - 19.35 Lahko noč, otroci - 19.45 Z instrumentalnimi ansambli - 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi - 20.35 Odskočna deska - 22.00 Zrcalo dneva - 23.05 Literarni nokturno - 23.15-4.30 Nočni program, glasba

SREDA, 25. oktobra:

Prvi program

4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Za knjižne molje - 9.05 Glasbena matineja - 10.00 Dopoldanski dnevnik: informacije, gospodarstvo, glasba - 11.05 Oddaja o SLO - 12.10 Pojemo in godemo - 14.05 Mehurčki - 15.55 Zabavna glasba - 17.00 Studio ob 17. in glasba - 18.05 Minute za jazz - 18.30 Na ljudsko temo - 19.00 Radijski dnevnik - 19.35 Lahko noč, otroci - 20.00 Zborovska glasba po želji poslušalcev - 21.05 S knjižnega trga - 23.05 Literarni nokturno - 23.15-4.30 Nočni program - glasba -

ČETRTEK, 26. oktobra:

Prvi program

4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 5.50 Rekreacija - 6.50 Dobro jutro, otroci - 8.05 Radijska šola za višjo stopnjo - 9.05 Glasbena matineja - 12.00 Poročila - Na današnji dan - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Domača glasba - 14.05 Jezikovna oddaja - 14.25 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov in narodnosti - 15.15 Radio danes, radio jutri - 15.30 Dogodki in odmevi - 15.55 Zabavna glasba - 18.05 Minute z Big bandom RTV Ljubljana - 18.30 Zborovska glasba - 19.35 Lahko noč, otroci - 19.45 Z instrumentalnimi ansambli - 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov -

KINO

KRANJ CENTER

20. oktobra amer. akcijski NOČNI SKOK ob 16. in 18. uri, FILMSKO GLEDALIŠČE: amer. drama POLJUB ŽENSKE - PAJKA ob 20. uri **21. oktobra** predpremiera amer. filma COCKTAIL ob 17., 19. in 21. uri **22. oktobra** amer. risani VELIKI MIŠEK DETEKTIV ob 10. uri, amer. film COCKTAIL ob 15., 17. in 19. uri, premiera amer. drame SEKS, LAŽI IN VIDEO TRAKOVI ob 21. uri **23. oktobra** amer. kriminalni OBSEDENI POLICAJ ob 16. in 18. uri, amer. trda erotika REŽISER PORNO FILMA ob 20. uri **24. oktobra** amer. kriminalni OBSEDENI POLICAJ ob 16. in 18. uri, amer. trda erotika REŽISER PORNO FILMA ob 20. uri **25. oktobra** amer. akcijski PREMLAD ZA SMRT ob 16. in 18. uri, amer. trda erotika REŽISER PORNO FILMA ob 20. uri **26. oktobra** amer. akcijski PEDATOR ob 16. uri, FILMSKO GLEDALIŠČE: amer. drama SEKS, LAŽI IN VIDEO TRAKOVI ob 18. in 20. uri

KINO STORŽIČ

20. oktobra amer. thriller FX - UMOR S TRIKOM ob 17. in 19. uri **21. oktobra** amer. akcijski NOČNI SKOK ob 16. in 18. uri, premiera amer. trde erotike REŽISER PORNO FILMA ob 20. uri **22. okrtobra** amer. akcijski NOČNI SKOK ob 16. in 18. uri, premiera jugosl. komedije SKRIVNOST SAMOSTANSKEGA ŽGANJA ob 20. uri **23. oktobra** Ni kinopredstav! **24. oktobra** jugoslov. komedija SKRIVNOST SAMOSTANSKEGA ŽGANJA ob 17. in 19. uri **25. oktobra** amer. thriller ČRNA VDOVA ob 17. in 19. uri **26. oktobra** amer. trda erotika REŽISER PORNO FILMA ob 17. in 19. uri

ŽELEZAR

20. oktobra predpremiera amer. filma COCKTAIL ob 16., 18. in 20. uri **21. oktobra** amer. komedija SMEH V VESOLJU ob 17. in 19. uri, premiera amer. melodrame SEKS, LAŽI IN VIDEOTRAKOVI ob 21. uri 22. oktobra premiera amer. celovečerni PLANET Z ZAKLADOM ob 15. uri, amer. komedija SMEH V VESOLJU ob 17. in 29. uri, amer. trda erotika REŽISER PORNO FILMA ob 21. uri **23. oktobra** amer. vojno akcijski JEKLENI TRIKOTNIK ob 18. in 20. uri **25. oktobra** amer. italijanska akcijska komedija SUPER POLICAJA IZ MIAMIJA ob 18. uri, FILMSKO GLEDALIŠČE: amer. barv. drama SEKS, LAŽI IN VIDEO TRAKOVI ob 20. uri **26. oktobra** premiera amer. kriminalnega filma OBSEDENI POLICAJ ob 18. in 20. uri

DOM KAMNIK

20. oktobra Ni kinopredstav! **21. oktobra** amer. glasbeno plesni SALSA ob 17., 19, in 21. uri **22. oktobra** amer. glasbeno plesni film SALSA ob 17., 19. in 21. uri **23. oktobra** FILMSKO GLEDALIŠČE: amer. drama SEKS, LAŽI IN VIDEO TRAKOVI ob 18. in 20. uri **25. oktobra** Ni kinopredstav! **26. oktobra** amer. ljub. komedija MESEČNICA ob 18. in 20. uri

TRŽIČ

20. oktobra amer. glasbeno plesni JEKLENI TRIKOTNIK ob 17. in 19. uri **21. oktobra** ameriški akcijski MOŽ NA BEGU ob 17. in 19. uri, premiera amer. kriminalni OBSEDENI POLICAJ ob 21. uri **22. oktobra** amer. risani VELIKI MIŠEK DETEKTIV ob 15. uri, amer. barv. akcijski MOŽ NA BEGU ob 17. in 19. uri, premiera špan. erotični SLADKO DOZOREVANJE ob 21. uri **23. oktobra** amer. thriller ČRNA VDOVA ob 17. in 19. uri **24. oktobra** amer. akcijski PREMLAD ZA SMRT OB 17. uri, FILMSKO GLEDALIŠČE: amer. drama SEKS, LAŽI IN VIDEO TRAKOVI ob 19. uri **25. oktobra** Ni kinopredstav! **26. oktobra** jugoslov komedija SKRIVNOST SAMOSTANSKEGA ŽGANJA ob 17. in 19. uri

KOMENDA

20. oktobra amer. glasbeno plesni SALSA ob 20. uri

ČEŠNJICA

amer. akcijski PREMLAD ZA SMRT ob 20. uri

LAZE

20. oktobraamer. akcijski MOŽ NA BEGU ob 19. uri

DUPLICA

21. oktobra amer. akcijski PREMLAD ZA SMRT ob 20. uri **22. oktobra** amer. pustolovski OD TARČE DO SMRTI - JAMES BOND 007 ob 18. uri, amer. thriller ČRNA VDOVA ob 20. uri **25. oktobra** španski erotični SLADKO DOZOREVANJE ob 20. uri **26. oktobra** amer. mladinski ZALJUBLJENI LUCAS ob 20. uri

DOVJE

amer. kriminalni OBSEDENI POLICAJ ob 19. uri

KINO SORA ŠKOFJA LOKA

20. oktobra ameriški SALAMONOV ZAKLAD II ob 18. in 20. uri **21. oktobra** ameriška komedija POLICIJSKA AKADEMIJA IV ob 18. in 20. uri **22. oktobra** ameriška komedija POLICIJSKA AKADEMIJA IV ob 18. in 20. uri

KINO OBZORJE

20. oktobra amer. komedija POLICIJSKA AKADEMIJA IV ob 18. in 20. uri **21. oktobra** hongkonški KUNG FU FANTJE ob 20. uri **22. oktobra** amer. avanturistični SALOMONOV ZAKLAD II ob 19. uri

KINO POLJANE

22. oktobra hongkonški akcijski KUNG FU FANTJE ob 20. uri

KINO RADOVLJICA

20. oktobra ameriški akcijski PEKEL V ŠOLI ob 20. uri, ameriški erotični EROTIČNE IGRE ob 22. uri **21. oktobra** ameriški pustolovski DRAGULJ IZ NILA ob 18. uri, ameriški zabavni ŽENSKAR ob 20. uri **22. oktobra** ameriški akcijski PEKEL V ŠOLI ob 18. uri, ameriški zabavni ŽENSKAR ob 20. uri **23. oktobra** ameriški pustolovski DRAGULJ Z NILA ob 20. uri **24. oktobra** ameriški akcijski PEKEL V ŠOLI ob 20. uri **22. oktobra** ameriški pustolovski DRAGULJ Z NILA ob 20. uri **26. oktobra** španski erotični SINJORA ob 20. uri

KINO BLED

20. oktobra ameriška grozljivka NEVARNE IGRE ob 20. uri **21. oktobra** ameriški akcijski DINAMIT JACKSON ob 18. in 20. uri, ameriški erotični EROTIČNA IGRA ob 22. uri **22. oktobra** holandski zabavni DRUŽINA BO ŽE KAKO ob 18. uri, ameriška grozljivka NEVARNE IGRE ob 20. uri **23. oktobra** ameriški zabavni ŽENSKAR ob 20. uri **24. oktobra** ameriški zabavni ŽENSKAR ob 20. uri **25. oktobra** ameriški akcijski PEKEL V ŠOLI ob 20. uri **ameriški pustolovski DRAGULJ Z NILA ob 20. uri**

KINO BOHINJ

21. oktobra holandski zabavni DRUŽINA BO ŽE KAKO ob 20. uri **ameriški akcijski DINAMIT JACKSON ob 18. uri, ameriški erotični EROTIČNA IGRA ob 20. uri 26. oktobra** ameriški akcijski PEKEL V ŠOLI ob 20. uri

Zdravstveni vidiki rudarjenja urana na Žirovskem vrhu

Najbolj ogroženi so otroci

Škofja Loka, 19. oktobra - Včeraj je skupina delegatov slovenske skupščine, zadolžena za pripravo poročila o vplivih Rudnika urana Žirovski vrh na okolje, v Škofji Loki doživela prvo javno predstavitev iz sklopa strokovnih vprašanj, povezanih z rudnikom, in sicer elaborat akademika dr. Andreja Župančiča o zdravstvenih vidikih rudarjenja urana na Žirovskem vrhu. Predstavitvi so prisostvovali tudi ugledni ljudje iz številnih strokovnih inštitucij in gibanj za zdravo okolje pa tudi najbližji sosedje rudnika, ki želijo, kot je dejal predsednik skupine delegatov Jože Knez, zvedeti resnico.

Ta je vse prej kot neboleča, je v uvodni razpravi poudaril akademik Andrej Župančič in opozoril, da ob tako občutljivi stvari, kot je ionizirajoče sevanje, hočeš nočeš pridemo do meje, ko odpove kvantitativno mnenje izvedenca in postanejo pomembne kvalitativne sodbe, ko ima torej večjo težo etika kot energetika, ko tudi strokovnjak postane "občan".

Delavci v rudniku in okoliški prebivalci so najbolj izpostavljeni radonu 222 in njegovim še nevarnejšim kratkoživim potomcem, ki jih vdihavajo. Žal so vsi povprečni številčni podatki, tako imenovane doze sevanja, samo grobe ocene, saj so razponi med najnižjimi in najvišjimi ogromni; zato tudi ni povsem od muh krilatica, češ da je manj natančen rezultat bolj natančen, ker je stvaren.

Po današnjih normah so rudarji med 1961. in 1965. letom v šestih do osmih mesecih prejeli dozo sevanja za polno delovno dobo. Kaj je danes s temi ljudmi, koliko je med njimi raka, se ne ve, krivo pa ni sedanje vodstvo rudnika, kot je dejal dr. Andrej Župančič, ampak družba, v kateri ni nihče odgovoren.

V poglavju, kjer govori o vplivu rudnika na okoliške prebivalce, akademik ugotavlja, da so doze, ki jih ljudje dobivajo od rudnika (0,59 milisiverta, naš zakon dovoljuje 1 milisivert) majhne, da pa je dosti bolj nevarno sevanje iz naravnega ozadja (5,2 milisiverta), ki za več kot dvakrat presega povprečje svetovnega naravnega sevanja 2,4 milisiverta. Tudi koncentracija radona s potomci v hišah, grajenih z materialom iz okolice rudnika, je izjemno visoka (povprečno petkrat višja kot v novejših hišah). V povprečju znaša 3,8 milisiverta, kar je več kot 70 odstotkov vsega sevanja naravnega ozadja. To sevanje je - poleg delovanja samega rudnika - tudi edino področje, na katero se da vplivati, zmanjševati njegovo škodljivost. Po besedah prof. dr. Petra Stegnarja iz Inštituta Jožef Štefan, koordinatorja programa spremljanja vpliva rudnika na okolje, gre za greh, ki se ga moramo takoj lotiti, problem, ki mu tudi v svetu trenutno posvečajo največjo pozornost.

Razpravi v Škofji Loki je prisostvoval tudi ugledni zahodnonemški strokovnjak prof. F. Wachsmann iz Muenchna, ki se je posvetil boju proti strahu pred sevanjem. S sevanjem je podobno kot z vinom, pravi: v majhnih količinah je koristno, v pretiranih škodljivo, kje je prava meja, pa je težko opredeliti, odvisno pa je od starosti človeka, spola, rase, trajanja izpostavljenosti in drugih faktorjev. Dejstvo je, da jedrske elektrarne potrebujemo, je še dejal prof. Wachsmann.

Delno se da ogniti pretiranemu sevanju v hišah takoj, brez velikih stroškov, s pogostejšim prezračevanjem prostorov, denimo, medtem ko za stalnejšo akcijo pomoči ogroženim prebivalcem (predpogoj zanjo so seveda točnejše meritve v hišah), kot kaže, nihče ni poklican. Legitimna pot za vsa vprašanja, povezana s sevanjem, je resda prek republiškega komiteja za zdravstvo in socialno varstvo, kot je dejal Janez Kristan, vendar očitno manjka (ali pa dela samo na papirju?) neko strokovno telo, ki bi odgovarjalo za sevanje. Odgovornost za to je razpršena.

Posebno žgoč greh Rudnika urana Žirovski vrh je odlagališče hidrometalurške jalovine, ki je dolgotrajen vir sevanja. Zdravstveni odbor Združenih narodov za učinke atomskega sevanja v zadnjem poročilu upošteva dobo 10.000 let (naša poročila omejujejo tveganje za zdravje na 50 let!). Razen tega upošteva krog lokalnega prebivalstva sto kilometrov (pri nas tri) in regionalnega do tisoč kilometrov. Naš zakon sicer predpisuje prekrivanje jalovišča z glino ali drugim neprepustnim materialom in rekultiviranje površin, vendar iz Rudnika še niso odgovorili, kdaj nameravajo jalovišče Boršt, ki je tehnično in ekonomsko res zelo zahtevno, prekrivati, s kakšnim materialom in za koliko načrtujejo zmanjšati izpuhtevanje radona. Rudnikov sosed Janez Debenc je zahteval takojšnjo zaščito prebivalcev, predvsem še otrok, ki so najbolj ogroženi, terjal resnico, odgovor, ali naj se izselijo ali ne, predlagal je evidenco zdravstvenega stanja ljudi (se bodo, podobno kot na Japonskem, posledice na zdravju sedanjih otrok kazale šele čez štirideset let?) ter dejal, da nihče od prebivalcev iz okolice rudnika ne mara prodajati zdravja za rudnik, od katerega nimajo nobene koristi.

Prvo zbirno poročilo o meritvah sevanja v okolici rudnika je skupina SEPO napravila šele 1976. leta. Pomeni, da meritev tako imenovanega ničelnega stanja ni, zato je tudi nemogoče ugotoviti, koliko se je dejansko povečalo sevanje zaradi rudnika. Dejstvo pa je, da se zgornja zakonsko dovoljena meja tako v svetu kot pri nas nenehno zmanjšuje in se bo še, predvsem zaradi novih odkritij posledic sevanja za zdravje ljudi in okolja.

Včeraj je bilo slišati več dilem o tem, ali je skupina za nadzor vpliva RUŽV glede na to, da jo plačuje Rudnik urana Žirovski vrh, neodvisna ali ne. Neodvisnost ni v denarnici, ampak v glavah, je bilo rečeno, medtem ko je akademik Župančič predlagal, naj podatke meritev, ki jim nihče ne oporeka, poleg te skupine komentira še neka druga neodvisna skupina in naj se njuni mnenji skrešejo.

Opredeliti bo treba kritično skupino prebivalstva, ki naj bi bila ključna v programu nujnega medicinskega nadzora, saj zahtevnih raziskav krvi in tkiva ne gre delati kar povprek, med 300 okoličani, kolikor jih zadnje poročilo Inštituta Jožefa Štefana razvrstilo v namišljeno kritično skupino. Vendar pa prav zadnje poročilo potrjuje pravilnost domnev, da je treba kritično skupino iskati med otroki. Poročilo namreč pravi, da najnižjo dozo (zaradi rudnika!) prejema skupina prebivalcev, ki se vozijo na delo drugam (okrog 0,50 milisiverta, to je polovico zakonsko dovoljene doze), kmetje prejemajo okrog 0,70 milisiverta, otroci do deset let pa kar 0,85 milisiverta ali 85 odstotkov dovoljene doze.

Znanstveni odbor Združenih narodov pravi: o sprejemljivosti sevanja odloča celotna škoda; ne samo rak na pljučih (v Sloveniji imamo na sto tisoč prebivalcev vsako leto 70 novih primerov raka) in resnejše dedne okvare, ampak tudi subjektivni del škode, ki se ne da ujeti v številke, to je strah, trpljenje, izguba duševnega miru, možnost zdravljenja, smrt, vpliv na turizem, tudi grožnja jedrske nesreče v elektrarni, zveza z vojaško uporabo jedrske energije.

A če ostanemo pri številkah, ki se jih vsaj v grobem da ujeti, potem izpostavljenost ljudi sevanju v okolici rudnika urana Žirovski vrh v skupnem seštevku (naravno ozadje, rudnik, umetna gnojila, Černobil, hrana) prebija zakonsko dovoljeno mejo, trdi akademik Župančič, skupini delegatov zborov slovenskega parlamenta pa prepušča, da na osnovi njegovega elaborata in prispevkov drugih strokovnjakov izlušči pravilne zaključke in predlaga pravilne sklepe.

H. Jelovčan

Sevanje v okolici rudnika je v starih hišah, grajenih z materialom z rudniških tal, povprečno petkrat večje kot v novih, sodobno grajenih domovih. -Foto: F. Perdan

Javno o sevanju

Škofja Loka, 19. oktobra - Predstavitev elaborata akademika dr. Andreja Župančiča o zdravstvenih vidikih rudarjenja urana na Žirovskem vrhu, ki je bila v sredo pred razširjenim avditorijem skupine delegatov slovenskega parlamenta v Škofji Loki, pomeni hvalevreden napredek.

Ne zaradi zastrašujoče vsebine elaborata, ki potrjuje, da so okoliški prebivalci, zlasti otroci, ogroženi zaradi visokih skupnih doz sevanja iz rudnika in naravnega ozadja, pač pa zasluži pohvalo način obravnave te občutljive problematike. V demokratični družbi si ne moremo privoščiti razkošja, da bi o sevanju razpravljali brez javnosti, je dejal ugledni uvodničar, in če po tem merimo stopnjo demokratičnosti, potem lahko rečemo, da naša družba je demokratična oziroma je vsaj na dobri poti.

Takšne javnosti pa, roko na srce, gotovo še ne bi bilo, če se ravno nestrokovnjaki pod plaščem politike "zelenih" in raznih ekoloških skupin ter gibanj, v skrbi za zdravje ljudi in narave ne bi sem in tja prav kričavo "vtikali" na "posvečena" tla stroke in državne uprave.

TEKSTILINDUS KRANJ

TEKSTILINDUS KRANJ, p. o.,
Gorenjesavska 12, Kranj

Po sklepu delavskega sveta z dne 11. 10. 1989 razpisujemo

JAVNO DRAŽBO
za prodajo

- **dvosobnega** stanovanja v velikosti **51.31** m² v **Valjavčevi ulici št. 6 v Kranju;**
  izklicna cena je **1.100.000.000.— din**
- 3 zidanih garaž v Trojarjevi ulici v Stražišču v velikosti 13.50 m²;
  izklicna cena posamezne garaže je **82.000.000.— din**
- 3 zidanih garaž v ulici Franca Rozmana Staneta v Kranju v velikosti 13.50 m²;
  izklicna cena posamezne garaže je **91.000.000.— din**
- 4 zidanih garaž, lociranih med Kidričevo in Gosposvetsko ulico v Kranju v velikosti 13.50 m²;
  izklicna cena posamezne garaže je **91.000.000.— din**
- 5 zidanih garaž v ulici Franca Rozmana Staneta v Kranju v velikosti 13.50 m²;
  izklicna cena posamezne garaže je **100.000.000.— din**

Javna dražba bo dne 30. 10. 1989 ob 10. uri v sejni sobi kadrovskega sektorja delovne organizacije Tekstilindus Kranj na Gorenjesavski 12.

Ogled je mogoč vsak delovni dan od 7. do 14. ure; podrobnejše informacije interesenti lahko dobijo po telefonu št. 22-481 int. 446.

Na dražbi lahko sodelujejo pravne in fizične osebe, ki bodo do pričetka dražbe na žiro račun prodajalca št. 51500-601-16268 pri SDK Kranj ali na kraju javne dražbe vplačale varščino v višini 10 % izklicne cene.

Davčne obveznosti plača kupec.

Kupec je dolžan prodajno pogodbo skleniti takoj po začetku dražbe, ceno ter davčne obveznosti pa poravnati v 8 dneh po sklenitvi pogodbe, sicer varščina zapade. Če kupec izlicitirane cene odstopi od nakupa, izgubi pravico do povračila varščine.

PODJETJE ZA PTT PROMET KRANJ
n. sol. o., Kranj, Mirka Vadnova 13

objavlja prosta dela in naloge

1. KONTROLA DELOVANJA TK OMREŽIJ IN NAPRAV
2. ČIŠČENJE

Pogoji:

AD. 1)
- diplomirani inženir elektrotehnike za TK oz. za elektroniko
- vozniški izpit B kategorije
- 3 leta ustreznih delovnih izkušenj

Poskusno delo traja tri mesece.

AD. 2)
- osnovna šola

Poskusno delo traja en mesec.

Kandidati naj naslovijo prošnje z dokazili o izpolnjevanju pogojev na naslov PODJETJE ZA PTT PROMET KRANJ, Mirka Vadnova 13, Kranj. Prijave bomo sprejemali 8 dni po objavi, vsi prijavljeni kandidati bodo obveščeni o izidu izbire v 15 dneh po opravljeni izbiri.

KOMPAS JUGOSLAVIJA

Komisija za delovna razmerja TOZD Kompas hoteli Bled objavlja prosta dela in naloge:

KUHAR
- 1 delavec za določen čas
- 1 delavec za nedoločen čas

Pogoji:
- Končana V. ali IV. stopnja gostinske smeri - kuhar, 2 leti delovnih izkušenj, opravljen izpit iz higienskega minimuma

HOTELSKI VRATAR
- 1 delavec za nedoločen čas

Pogoji:
- Končana IV. stopnja gostinsko turistične smeri, pasivno znanje dveh tujih jezikov, 6 mesecev delovnih izkušenj.

Prošnje sprejema kadrovska služba TOZD Kompas hoteli Bled, 64260 Bled, Cankarjeva 2, v roku 8 dni od dneva objave.

veletrgovina ŠPECERIJA bled n.sol.o.

Komisija za delovna razmerja Veletrgovine ŠPECERIJA Bled
razpisuje prosta dela in naloge

1. OPERATER

Pogoji:
srednja šola računalniške, organizacijske, ekonomske ali tehnične smeri in 2 leti delovnih izkušenj v avtomatski obdelavi podatkov.
Kandidat mora imeti še naslednja dodatna znanja:
- poznavanje operacijskega sistema,
- delo na računalniški opremi.

2. VEČ PRODAJALCEV

Pogoji:
dokončana srednja šola za trgovinsko dejavnost (prijavijo se lahko tudi pripravniki)

Kandidati bodo sklenili delovno razmerje za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.

Interesenti naj pošljejo svoje vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev na naslov Veletrgovina ŠPECERIJA Bled, Kajuhova 3, v osmih dneh po objavi razpisa.

MERCATOR-KMETIJSKO ŽIVILSKI KOMBINAT GORENJSKE KRANJ, JLA 2
TOZD AGROMEHANIKA KRANJ

oglaša prosta dela in naloge

VODENJE RAČUNOVODSTVA TOZD

Posebni pogoji:
diplomirani ekonomist ali ekonomist, 3 leta delovnih izkušenj na enakih ali podobnih delih, poznavanje predpisov s področja finančnega poslovanja.

PRAVNIŠKA DELA I in II

Posebni pogoji:
diplomirani pravnik, lahko tudi pripravnik

SAMOSTOJNA NABAVA REPROMATERIALA

Posebni pogoji:
VI. ali V. stopnja strokovne izobrazbe ekonomske, komercialne ali strojne smeri, 2 leti delovnih izkušenj na področju nabave in poznavanja repromateriala, samostojnost in odgovornost pri delu.

Za objavljena dela in naloge je določeno tri mesečno poskusno delo. Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema Splošno kadrovski sektor M-KŽK Gorenjske Kranj, JLA 2, v 8 dneh po objavi.

BOJAN ŠTIH

Namesto uvodnika

... še enkrat te prosim, draga Angela, da mi oprostiš, ker sem nenadoma in brez slovesa odšel v partizane. Ostal bom v četi blizu našega kraja. Pa saj bo kmalu konec vojne. Potrpi. Reci Nemcem, da so me partizani ugrabili in prisilno mobilizirali. Nemci dobro vedo, da sem bil štiri leta priden in marljiv delavec v fabriki. Moral sem iti v goščo. Tu vsi govorijo, da bodo partizani po zmagi delili hiše, zemljo in drugo premoženje kapitalistov. Zakaj bi takrat, ko bo to, ostal praznih rok? Bom že pazil, da se mi ne zgodi kaj hudega. Vrnil se bom kot partizan, saj iz naše fabrike, kolikor vem, še nihče ni odšel v partizane. Potem ko se vrnem, bomo veselo in bogato živeli. Pa tudi delati ne bo treba toliko, kot smo morali garati pod Nemci in v prejšnji Jugoslaviji za tiste hudičeve kapitaliste in izkoriščevalce. Vsi delavci bomo v novi državi dobili ...

(Odlomek iz petega partizanskega pisma. 17. marca 1945.)

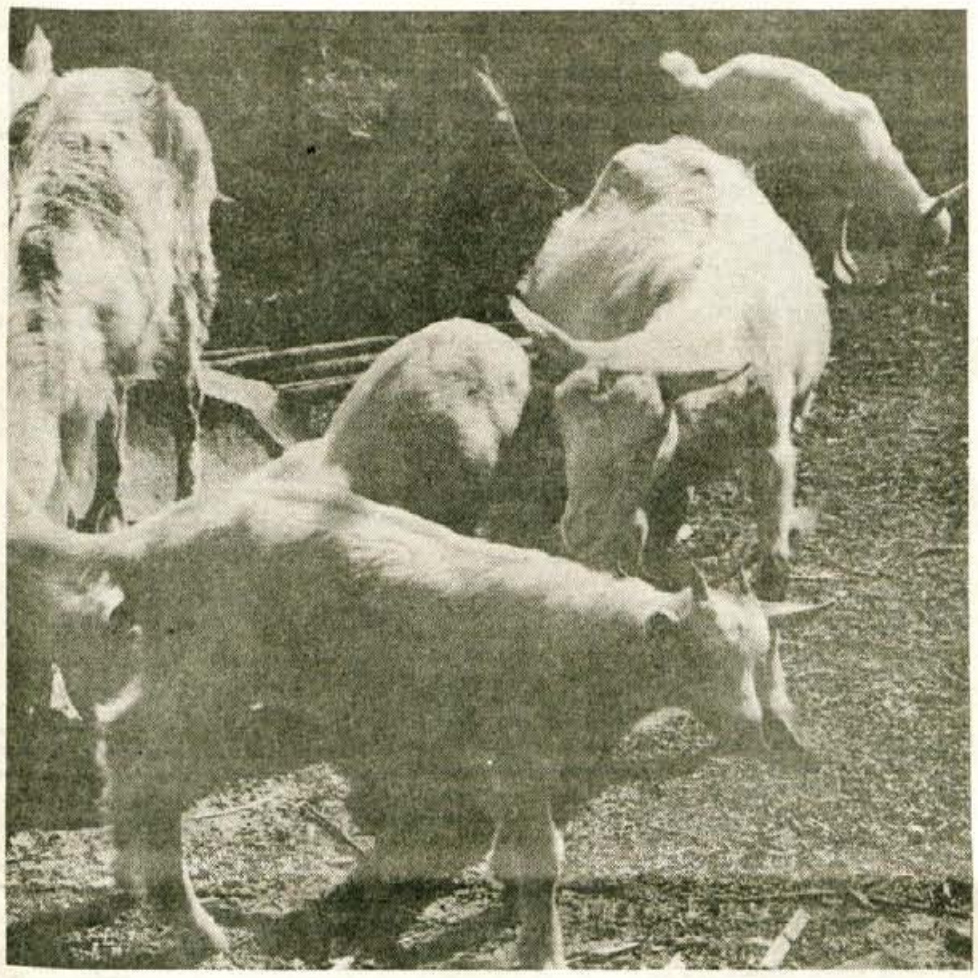

Odprte strani

Urednikova beseda

Za današnje Odprte strani je Cveto Zaplotnik za uvod napisal razmišljanje o kmetijstvu v štirih in pol desetletjih, srednji dve strani pa je odprl kmetom: Ivanu Pučniku iz Slovenske Bistrice ter Ivanu Omanu, predsedniku Slovenske kmečke zveze, kot tudi Jožetu Bohincu z Zgornjega Brnika in Francu Molju iz Vogelj, ki sta doživela težke čase zaradi izgradnje socializma na vasi. Na zadnji strani pa objavljamo intervju z reteškim župnikom in predsednikom Slovenskega duhovniškega društva Tonetom Bohincem. Z njim se je pogovarjal Jože Košnjek.

Prihodnji petek bodo izšla Snovanja.

Leopoldina Bogataj

CVETO ZAPLOTNIK

Še koze niso hotele v skupni hlev

Ko je delavski udarnik Tinček Korajžen (iz knjige Socializem v Kozji vasi avtorja Vida Pečjaka) prišel iz Ljubljane domov v Kozjo vas, je domačinom razlagal: "Prihodnost socializma je v tovarnah, v težki industriji. Samo ta nas lahko reši revščine in zaostalosti. Potrebujemo plavže, livarne, martinove peči, železnice, ladje, rudnike, hidrocentrale, žerjave, tovornjake - ne pa koze in kozje hleve... Proizvodne plane bomo izpolnili le z mobilizacijo delovne sile na podeželju. Zato naj kmetje postanejo delavci. Novo dobo bomo priborili mi delavci, medtem ko kmetje samo ovirate napredek..."

Kozjevaščani so ga nekaj časa debelo gledali, nato pa so ga napodili iz vasi, v kateri so se že pripravljali na odprtje novega zadružnega hleva, na "zmago socializma v Kozji vasi". "Z današnjim dnem stopa Kozja vas v novo epoho socializma. V epoho skupnega hleva. Doslej smo govorili: ta koza je moja, ta tvoja, ta bo spala v moji staji, ta v tvoji. Zdaj pa pravimo: kar je moje, je tvoje, in kar je tvoje, je moje, vse skupaj pa je naše. Koze bodo spale v enem hlevu, ki je last vseh nas," je ob odprtju hleva dejal slavnostni govornik Pepe, predsednik kmetijske obdelovalne zadruge KOZ(a), in poudaril, da so z novim hlevom stopili šele na prvo "štengo" socializma. "Še mnogo ovir je na naši poti. Toda s pogumom in budnostjo nam tudi kulaki in drugi sovražniki socializma ne bodo skalili vode."

Prve težave so se začele, ker socialistično neosveščene koze niso hotele v skupni hlev. Niti sol, ki so jim jo ponudili, jih ni zvabila. Gospodarje je to razjezilo, prinesli so dračja in jim podkurili pod nogami. Na silo je šlo, kozam ni preostalo drugega kot to, da so se pred dimom in ognjem umaknile v hlev... Težave pa so bile tudi v hlevu. "Že po nekaj dneh so kozarice opazile, da se koze nemirno trgajo z jasli, namesto da bi ležale na stelji in prežvekovale. Potem so začele izgubljati mlečnost, najsi so jih še tako vlekle za vimena. Težave so imeli pastirji, ko so se vračali z jutranje in popoldanske paše. Koze še vedno niso marale novega hleva. Ko je napočil njihov čas, niso prskale. Namesto da bi živahno migale z repi in poskakovale, so žalostno samevale pred koriti. Ko so jih prepustili, kozli niso hoteli skakati na koze. Nekatere breje samice so po štirih mesecih zvrgle, tiste, ki so skotile, pa so imele samo po enega mladiča. Mnoge so zbolele, kašljale so, kot da bi imele oslovski kašelj..."

V tem je nekaj simbolike. Tudi kmete je oblast ob koncu štiridesetih in v začetku petdesetih let silila v kmetijsko obdelovalne zadruge, v katere naj bi "združili delo, sredstva in zemljo"; tudi kmetje so se novini, povzeti po sovjetskem vzoru, upirali; tudi kmetom nazadnje ni preostalo drugega kot to, da so se pred "ognjem" (visokimi davki, pritiski, zastraševanjem, sodnimi procesi...) umaknili v "skupni hlev", v obdelovalne zadruge, ki pa jih nikdar niso sprejeli za svoje. Oblast, ki je glasno in jasno povedala, da je "smoter socialistične politike na vasi en sam in nespremenljiv: rekonstrukcija kmetijstva z ustanavljanjem velikih socialističnih proizvodnih enot, ki so sposobne organizirati - na temelju sodobne tehnike in znanstvenih dognanj - družbeni proces dela hkrati s postopnim podružbljanjem zemlje" (Edvard Kardelj v knjigi Problemi socialistične politike na vasi), je pozabljala, da miselnost slovenskega kmeta, navezanega na "svojo zemljo" in "svojo domačijo", ni za skupno in kolektivno in da skupno pomeni le nasilje nad kmetovo individualnostjo in osebnostjo. Toda preden je oblast to spoznala, so se na Gorenjskem in drugod v Sloveniji zvrstili številni kulaški procesi, na katerih so kmete, predvsem tiste, ki se niso strinjali s tedanjo kmetijsko politiko in so samo podvomili v pravilnost ravnanja komunistične partije, po nedolžnem obdolževali, da so protidržavni elementi, ki razbijajo socialistično skupnost, da so izkoriščevalci ljudstva in države, kulaki, ki gledajo le nase, medtem ko jim za druge ni mar... Danes ni nobenega dvoma, da je šlo za procese s političnim ozadjem in za procese, ki jih je "naročila" komunistična partija. Sodišča, ki so bila le podaljšana roka oblasti (marsikje so to še danes), so sodila, kot jim je velevala oblast. Vogljanski kmetje so bili obsojeni na štiri do šestnajst let zapora, kmet iz Žabnice na smrt z obešanjem... Ker je bil naš povojni sistem takšen, da je rabil sovražnike (če pa jih ni bilo, jih je določil ali poiskal), in ker je bila oblast obremenjena z miselnostjo protidržavnih elementov, je bilo razumljivo, da je bil vsak večji kmet kulak in že tudi kandidat za sodni proces in da so bile kazni (vsaj za današnji čas) dokaj visoke.

Tisti, ki niso brali le Mule in liščke in vedo o naši polpretekli zgodovini kaj več (tudi o Kočevskem rogu in Golem otoku, o zapiranju duhovščine in kmetov...), razumejo, zakaj se Zveza komunistov zavzema za preimenovanje v zvezo socialistov ali v zvezo socialistov in komunistov. Na imenu komunistična partija oz. zveza komunistov se je v preteklosti nabralo veliko blata, ki ga ni več mogoče skrivati ali ga pred javnostjo sprati. Prav to blato je zdaj, v razmerah političnega (mnenjskega in organizacijskega) pluralizma postalo ovira in nevarnost, da bi se partija ob morebitnih pravičnih volitvah znašla v politični sivini ali celo v opoziciji.

Kdor pozna kulaške procese, vsa povojna šikaniranja, pritiske z davki in nenormalno visokimi in nepravično porazdeljenimi obveznimi oddajami, tudi lažje razume, zakaj se je le peščica kmetov (kljub prizadevanjem partijskih aktivistov) včlanila v Zvezo komunistov. Krivice, ki jih je po vojni kmetom prizadejala od javnosti nenadzorovana oblast, so vplivale na to, da kmetje niso nikoli zaupali ("rdeči") oblasti in da so do oblasti in njenih predstavnikov nezaupljivi še danes. Zgodovinski spomin ni zbledel, pri kmetih, ki niso pozabili sodnega preganjanja, zapornih kazni, zaplemb premoženja in drugih krivic, se je vtisnil globoko v podzavest - tako globoko, da nekateri še zdaj, domala štiri desetletja po teh dogodkih, nočejo in ne upajo javno spregovoriti o odnosu oblasti do kmetov. V predalih pa še hranijo sodbe v imenu ljudstva in države ter članke (izrezane iz časopisov) o tem, kaj je zoper kmete rekel Kardelj, kaj Marinko..., koga je oblast (tudi v časopisu) razglasila za kulaka.

Ko je poslanec, kmet Ivan Pučnik iz Črešnjevca pri Slovenski Bistrici, pred osemnajstimi leti v republiški skupščini dal pobudo za rehabilitacijo kmetov, ki so bili obsojeni na procesih s političnim ozadjem, so njegov predlog grobo zavrnili, češ da gre za ljudi, ki so bili protidržavni elementi in da ima vsak od njih možnost, da po redni (sodni) poti dokaže krivico in neupravičenost sodbe. Zdaj, v letu 1989, štirideset let po tem, ko so bile ustanovljene prve kmetijsko obdelovalne zadruge, Slovenska kmečka zveza in Zveza slovenske kmečke mladine zahtevata isto, kot je tedaj Pučnik - rehabilitacijo kmetov in vrnitev krivično zaplenjenega premoženja.

Čeprav ni več pravega zadoščenja za vse, kar so zaradi povojne kmetijske politike, slepo zaverovane v kolektivizacijo in v velika državna (družbena) posestva, občutili na svoji "koži in duši" številni kmetje v Sloveniji in na Gorenjskem, je pobuda umestna. Prav je, da se kmetom popravijo krivice; prav pa bi bilo tudi to, da bi se sedanja politična oblast, ki je legitimni naslednik oblasti, ki je delala krivice, opredeli do preteklosti in pretekle kmetijske politike. Ne zato, da bi odvrnila pozornost od sedanjih družbenih, gospodarskih in tudi kmetijskih problemov, ampak predvsem zaradi tega, da bi lažje in manj obremenjena z napakami preteklosti strnila ustvarjalne moči za izdelavo nacionalnega kmetijskega programa. Če se bo oblast zavzela za uveljavitev družinskih kmetij, bo morala tudi odgovoriti na ne preveč prijetno vprašanje, kako do večjih kmetij. Izkušnje iz preteklosti so dober poduk, da na silo ni mogoče spreminjati razmer na vasi niti ne kje drugje.

C. Zaplotnik

Ivan Pučnik, kmet iz Črešnjevca pri Slovenski Bistrici: **CVETO ZAPLOTNIK**

Oblast, ki noče popraviti krivic, ni nič boljša od tiste, ki jih je delala

Črešnjevec, 14. oktobra - "Sedanja politična oblast je legitimni naslednik oblasti, ki je v povojnem obdobju prizadejala kmetom številne krivice, zato je njena naloga, da jih popravi. Oblast, ki noče popraviti krivic, ni nič boljša od tiste, ki jih je prizadejala pod pretvezo izvajanja revolucionarnega programa. Kdo je ta program načrtoval in kdo ga je izvajal, pa kmetje dobro vemo," je v pogovoru za Gorenjski glas dejal Ivan Pučnik, znani sadjar iz Črešnjevca pri Slovenski Bistrici, in aktivist Slovenske kmečke zveze, ki je na spomladanskem občnem zboru zveze zahteval politično rehabilitacijo kmetov, ki so bili obsojeni na procesih s političnim ozadjem, pa tudi to, da oblast popravi krivice, ki jih je s svojo politiko povzročila kmečkemu sloju.

Ko ocenjujemo povojno kmetijsko politiko in posledice, ki so jih občutili slovenski kmetje, ugotavljamo, da je bilo to obdobje velikih krivic. Kako ste kmetje razumeli takratno politiko, kako občutili posledice...?

"Krivice, ki so se zgodile kmetom, imajo svoje korenine v ideoloških izhodiščih kmetijske politike. Po vojni smo namreč začeli snovati kmetijsko politiko (in še marsikaj drugega) po sovjetskem vzoru, vendar se ta politika ni obnesla niti v Sovjetski zvezi, le kako pa bi se pri nas, kjer so bile razmere precej drugačne. Kmetje zamerimo komunistični partiji, ki je vodila politiko kolektivizacije (po sovjetskem zgledu), predvsem to, da je izdala svoje najštevilnejše zaveznike med narodnoosvobodilnim gibanjem in da je delala drugače, kot so v partizanih govorili in obljubljali razni aktivisti Osvobodilne fronte."

Kmetje bi "obljubljeno deželo", v kateri bi bili vsi enaki in ne bi bilo davkov, še nekako pozabili, če jih partija in oblast ne bi uporabili za "poligon", na katerem je veljalo pravilo, da namen posvečuje sredstva. Ta sredstva so bila precej raznolika...

"Cilj je bil jasen: za vsako ceno odpraviti zasebni sektor kmetijstva in ga podržaviti. Ker so teoretiki kmetijske politike dobro vedeli, da je imelo v preteklosti kmetijsko zadružništvo velik ugled med podeželskim prebivalstvom, so se odločili za kmetijsko obdelovalne zadruge, ki so jih imenovali KOZA. Kmetje se za takšne zadruge nismo nikoli navduševali, naša miselnost je bila precej drugačna, zato smo se takšnim zadrugam, za katere tudi ni bilo materialnih pogojev, precej močno upirali. Ker pa je oblast hotela doseči cilj za vsako ceno, je oblast pritiskala na kmete z raznimi ukrepi. Obvezna oddaja kmetijskih pridelkov je bila sicer ob pomanjkanju hrane potrebna, vendar se je pri tem pretiravalo. Poznam kmeta iz okolice Maribora, ki je hodil v Varaždin in drugam na Hrvaško kupovat mast, slanino in druga živila, da je lahko zadostil predpisani oddaji. Davki so bili nenormalno visoki: komaj je kmet plačal ene, že je dobil (čez nekaj tednov) za plačilo druge, nekajkrat višje. Kmetje so kmalu spoznali, da oblast načrtno izvaja pritisk in da se zato temu pritisku tudi ne splača upirati. Večina je klonila in šla v zadruge, ki pa so razen redkih izjem razpadle prav tako hitro, kot so nastale. Ko je oblast spoznala, da kmetijsko obdelovalne zadruge ne dajejo rezultatov, se je odločila za ustanavljanje splošnih delovnih zadrug, za katere pa je bilo tudi med kmeti več zanimanja. To so bile zadruge, ki so odkupovale pridelke in prodajale kmetijski material in orodje; z zadružnimi domovi, ki so jih v petdesetih letih na veliko zidali, pa so postale tudi središče politično-kulturnega življenja na vasi.

Komaj so splošne delovne zadruge dale prve rezultate, je sledilo obdobje ustanavljanja velikih državnih posestev, s tem pa tudi čas novih krivic za kmete.

"Ko je oblast na hitro opravila z vodilnimi v zadrugi, ki si niso upali drugega, kot kimati, so pritiskali na predstavnike kmetov in na kmete - vse to z enim samim ciljem, da bi male zadruge združili v večje, velike pa nazadnje povezali s kombinati. Vse to se je delalo pod pretvezo boljšega gospodarjenja, večjega pridelka, enotne kmetijske politike... Ko so se ustanavljali kombinati, so kmetje spoznali, da gre za dobro premišljeno strategijo, ki bi ji lahko po domače rekli lumparija. Spet se je izvajal pritisk na kmete. Predstavniki oblasti so

peljejo iz zadružnih hlevov domov v svoje. Obsojen je bil na štiri leta zapora in na zaplembo premoženja, ki ga nikoli ni dobil nazaj. Poznam tudi primer, ko sta bila kmet in kmetica, stara več kot šestdeset let, obsojena vsak na leto dni zapora, čeprav je bila kmetica bolehna in je imela celo zdravniško potrdilo o večletnem zdravljenju.

Oblast si za to, da bi dosegla cilje, ni izbirala sredstev. Sodni procesi, s katerimi so kmete obsojali za nekaj, kar niso mogli storiti, so bili načrtni in dobro premišljeni, nenazadnje tudi kot zastraševanje tistih, ki so

> ***"Na krivice ne smemo pozabiti, nanje moramo opozarjati - ne le zaradi žrtev in kmečkega sloja, ampak tudi zato, da jih oblast ne bo delala še naprej."***

govorili o prostovoljnem odkupu zemlje, v resnici pa je vse potekalo bolj ali manj na silo. To tudi ni bil odkup, odkup je bil le farsa, dejansko pa je šlo za razlastitev. Kupnina, bolje rečeno - odpravnina za nasilno odvzeto zemljo je bila tako nizka, da so se ji nekateri kmetje odpovedali in da sploh niso hoteli vzeti denarja. Oblast pa s tem še ni bila zadovoljna, razlastila je tudi vaško gmajno, ki so jo kmetje odkupili od fevdalcev po zemljiški odvezi, in tudi to gmajno pripisala kombinatom."

Kmete, ki niso zadostili obvezni oddaji ali se niso hoteli včlaniti v obdelovalne zadruge, so čakale različne kazni, od prisilnega dela, osamitve do zapora. Kolikšne so bile zaporne kazni?

"V sosednji vasi je bil obsojen neki kmet, češ da je "razbijal" obdelovalno zadrugo in da je spustil živino iz zadružnega hleva. Seveda pa ni bil edini, ki je spustil živino, vsi zadružniki so se namreč zmenili, da jo od-

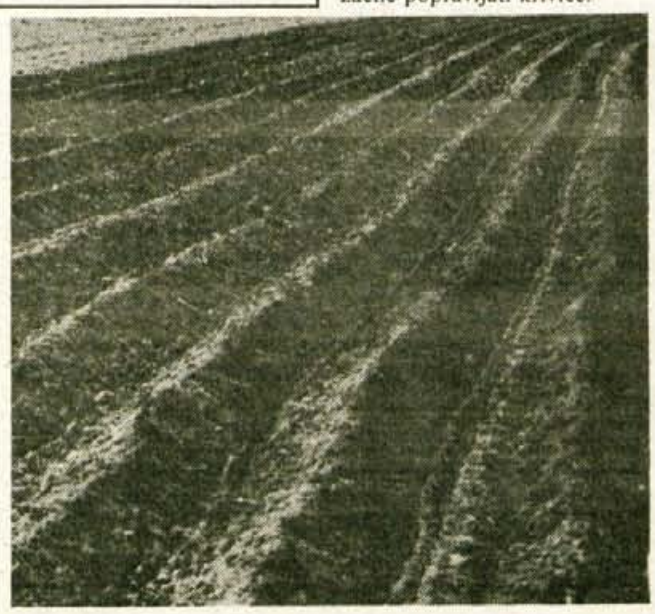

karkoli dvomili o kmetijski politiki in oblastniških ciljih. Ker so bili vsi "kulaški procesi" politična direktiva, so bili za kmete toliko bolj krivični. Sodišča, ki so bila le orodje oblasti, so procese morale voditi, kot so morale izvajati tudi marsikaj drugega."

Omenili ste kulaštvo, kulaške procese... Kaj je, denimo, moral storiti kmet v tedanjih časih, da ga je oblast razglasila za kulaka?

"Dovolj je bilo, da ni naredil tistega, kar bi po mnenju oblasti moral. Če mu je bila predpisana nenormalno visoka obvezna oddaja hrane in ji ni mogel zadostiti, je bil že kulak in kandidat za kulaški proces. Če ni uspel plačati previsoko odmerjenega davka, je prav tako izpolnjeval pogoj za kulaka. Ta naziv je oblast dala tudi tistim, ki so se branili članstva v obdelovalnih zadrugah oziroma so izražali nezadovoljstvo nad takšnimi zadrugami."

Ali je bilo pri teh procesih pomembno tudi to, na kateri strani je bil kmet med narodnoosvobodilnim bojem?

"To ni bilo pomembno. Kmet iz sosednje vasi, ki je bil obsojen na štiri leta zapora, je bil med vojno celo funkcionar narodnoosvobodilnega odbora na vasi."

Na krivice, ki so jih kmečkemu sloju prizadejale slovenske oblasti, je doslej najbolj jasno in glasno opozorila Slovenska kmečka zveza. Kakšne so vaše zahteve?

"V kmečki zvezi menimo, da gre za veliko krivic, ki jih je treba popraviti. Res je, da tistih, ki so nosili največje breme oblastniškega terorja, ni več med živimi, vendar pa so njihovi sorodniki pa kmetje, ki vemo, kaj se je dogajalo v povojnem času. Ko sem že 1971. leta kot poslanec dal pobudo za politično rehabilitacijo kmetov, obsojenih po nedolžnem (zaradi političnih ciljev) na kulaških in vseh drugih procesih, je tedanji sekretar za pravosodje predlog grobo zavrnil, češ da gre za ljudi, ki so bili zločinci in so delovali proti našemu sistemu. Po tistem je bilo vse tiho, šele letos spomladi je kmečka zveza na občnem zboru v Ljubljani sklenila, da to vprašanje znova "odpre". V zvezi s tem smo pred kratkim naslovili na predsedstvo SR Slovenije pismo, s katerim smo pozvali slovensko vodstvo k temu, da začne popravljati krivice."

Nekateri kritizirajo kmečko zvezo in poudarjajo, da brskanje po preteklosti nima nobenega smisla in da je treba vse moči usmeriti v izdelavo nacionalnega kmetijskega programa in v prihodnost... Se s tem strinjate?

"Tako govorijo predvsem tisti, ki bi še naprej radi delali po starem - z oblastniško samovoljo, z razvrednotenjem vsega, kar je človeštvo pridobilo pozitivnega v razvoju, s strahovanjem ljudi, z nespoštovanjem... Na krivice ne smemo pozabiti,

> ***Kupnina, bolje rečeno - odpravnina za nasilno odvzeto zemljo je bila tako nizka, da so se ji nekateri kmetje odpovedali in da sploh niso hoteli vzeti denarja."***

nanje moramo opozoriti - ne le zaradi žrtev in kmečkega sloja, ampak tudi zato, da jih oblast ne bo delala še naprej."

Bi bilo dovolj že to, če bi zdajšnja slovenska oblast priznala napake preteklosti?

"Ne, to ne bi bilo dovolj! Sedanja oblast je legitimni naslednik tiste vlade, ki je prizadejala kmetom krivice, zato je njena naloga, da te krivice popravi. Oblast, ki ni pripravljena popraviti krivic, ni nič boljša od tiste, ki jih je zakrivila."

Kako popraviti krivice? Samo moralno ali tudi materialno?

"Jaz mislim, da ne samo moralno, ampak tudi materialno, vendar tako, da ne bi povzročili novih krivic. Zemlja, ki je bila kmetom odvzeta z zaplembami ali kako drugače, je v rokah drugih (kmetov), ki jo obdelujejo. To bi lahko ob doslednem popravljanju krivic in vračanju nepravično odvzete zemlje prizadejalo kmetom nove krivice. Sicer pa ima naša oblast vse možnosti, da krivice popravi, če le hoče. Veliko zemlje je v družbeni lasti, družbena posestva imajo tudi precej arondirane zemlje, za katero ne kažejo posebnega zanimanja. Če bi vsaj del te zemlje vrnili kmetom, bi lahko popravili marsikatero krivico. In če bi bila ta zemlja še dobro obdelana, sploh ne bi bilo nobene škode. Kmetije v Sloveniji so že tako in tako premajhne, opremljene pa so tako, da bi jo lahko obdelale precej več."

Tudi kmečka zveza je povečanje kmetij (in uveljavitev družinske kmetije) uvrstila med glavne cilje sodobne (prenovljene) kmetijske politike. Cilj je jasen, manj jasna pa je pot, ki vodi do tega cilja. Izkušnje iz preteklosti kažejo, da se na silo ne da ničesar doseči.

"Če bi hoteli na hitro povečati kmetije, bi povzročili nove krivice, gospodarskih učinkov pa ne bi bilo. V kmečki zvezi namreč spoštujemo male kmete, ki niso le naša, ampak tudi evropska kategorija. Tisti, ki ne priznavajo malih kmetov in mislijo drugače, se poslužujejo političnega sektaštenja in načina, ki ga poznamo iz preteklih desetletij. Pot do večjih kmetij bo dolgotrajen postopek, ki bo moral temeljiti samo na gospodarskih temeljih. Šele ko bo ekonomska logika privedla kmete do tega, da se jim ne splača obdelovati majhnih parcel in majhne posesti, se bo začel obratni proces - proces zmanjševanja števila kmečkih gospodarstev in povečevanja kmetij, proces, kakršnega so v nekaterih evropskih državah že izvedli..."

Upamo, da bo oblast vsaj tedaj, ko se bo odločala za takšne procese, poslušala kmete. Jih je po vojni sploh kdaj, jih vsaj zdaj?

"Nikoli jih ni poslušala in jih tudi zdaj ne, vedno jih jemlje kot nujno zlo pri oblikovanju politike do kmetijstva in podeželja. Poglejte sedanji nesmisel: zakon o zadružništvu še vedno ni sprejet, zakon o podjetjih pa že. Kaj to pomeni? Veliki "sistemi", kamor sodijo predvsem sozdi, se že reorganizirajo in se bodo organizirali prej, preden bo sprejet zadružni zakon. Meni se zastavljajo vprašanja, ali ni tako zato, da bi kmete lažje prinesli okrog, ali bodo zadruge za svoje delovanje dobile vsaj del imovine, ki jim je bila nepravično odvzeta, ali je zadružna zveza predstavnik združenih kmetov ali le oproda politike, ki ki izvaja njene usmeritve. Zadružna zveza bi morala reagirati in zahtevati, da se najprej sprejme zakon o zadružništvu, šele potem naj bi se sozdi, ki zajemajo tudi zadružno lastnino, reorganizirali. Od teh sprememb je namreč odvisen tudi položaj slovenskih kmetov."

Se je oblast že otresla strahu pred velikimi kmeti, pred kmeti, ki jih je nekdaj nazivala s kulaki, pozneje pa s farmarji?

"Naša oblast že dolgo nima več strahu pred velikimi kmeti, je pa zato, ker še vedno ni pozabila šolanja v kominterni, obremenjena s staro stalinistično miselnostjo. Tudi tisti, ki vladajo zdaj, pa čeprav so le "vajenci kominterne", dajejo več poudarka družbenemu kmetijstvu kot pa zasebnemu."

Krivic tudi zdaj ne manjka. Primer za to je, denimo, zakon o gozdarstvu.

"Kmet je samo formalno lastnik gozda; zakon o gozdarstvu namreč določa, da tudi z zasebnimi gozdovi gospodari gozdno gospodarstvo. Če vemo, da lastnina ni nekaj abstraktnega, ampak nekaj povsem praktičnega, da je za lastnino treba skrbeti in da je gospodarjenje njen temelj, potem omejevanje gospodarjenja z gozdovi ni nič drugega, kot jemanje lastnine."

C. Zaplotnik

> ***"Oblast si za to, da bi dosegla cilje, ni izbirala sredstev. Sodni procesi, na katerih so kmete obsojali za nekaj, kar niso mogli storiti, so bili načrtni in dobro premišljeni, nenazadnje tudi za zastraševanje tistih, ki so karkoli dvomili o kmetijski politiki in oblastniških ciljih."***

Pravična kazen za saboterje

Kmečka delovna zadruga Sava v Vogljah kljub veliki gospodarski moči po enem letu obstoja ni pokazala nobenih uspehov, nasprotno - vse bolj je propadala, je zapisal Gorenjski glas v številki, ki je izšla 14. septembra 1950. Nekaj velikih kmetov se je v zadrugi polastilo oblasti in so delali tako, da bi zadruga čimprej propadla... Na sejah upravnega odbora so sicer sprejemali razne sklepe o skupinskem obdelovanju zemlje, o povečanju števila zadružne živine, vendar le navidez. Posamezni zadružniki so še naprej sami obdelovali zemljo, ki so jo vložili v zadrugo; sicer pa naj bi bil njihov glavni cilj dokazati, da delovne zadruge ne morejo uspevati in da jih je zato treba opustiti... Ko je oblast prepoznala saboterje, jih je, kot piše v članku, doletela pravična kazen - od štiri do šestnajst let zapora.

FRANC MOLJ, KMET IZ VOGELJ:

Za krivice ni zadoščenja

Voglje, 17. oktobra - Franc Molj iz Vogelj je bil v t. i. kulaških procesih obsojen na petnajst let zapora, njegov oče na šestnajst let, nekateri drugi vogljanski kmetje pa prav tako na deset in več let... Ker je tudi oblast spoznala (ne pa priznala), da so kmetijsko obdelovalne zadruge zabloda in ker so tudi Vogljanci imeli nekaj znanstva v "vrhovih", so jim sodbe razveljavili, tako da so nazadnje "sedeli" precej manj, kot se jim je v začetku obetalo. Franc Molj, denimo, poldrugo leto.

Kakšno je bilo ozadje procesov, v katerih so bili množično udeleženi vogljanski kmetje?

"Ko je oblast ustanovila kmetijsko obdelovalno zadrugo za območje vasi Voklo, Voglje, Hrastje in Prebačevo, so se kmetje zaradi visokih davkov, velike obvezne oddaje in strahovanja oblasti včlanjevali v zadruge. Težave so se začele potlej, ko je zadruga že nekaj časa delovala. Kmetje se niso mogli sprijazniti, da bi delali skupno in da bi imeli skupno živino in orodje. Ker je vsak delal tudi zase, kolikor je mogel, so nam očitali saboterstvo, razbijanje zadrug; motilo pa jih je tudi to, ker noben kmet ni hotel v partijo. Vse večje kmete so razglasili tudi za kulake, češ da izkoriščajo druge."

Avgust 1950 je bil skorajda usoden za Voglje in vogljansko kmetijstvo. Več kmetov se je moralo zglasiti v Kranju, odkoder pa se niso vrnili prav hitro.

"Mesec dni so nas zasliševali, nam očitali mogoče in nemogoče, brskali po naši preteklosti, se izmišljali in lagali... Tepli nas resda niso, vendar pa so nas uničili moralno."

Glavna obravnava je bila pred polno dvorano Delavskega doma. Je bilo res takšno zanimanje za proces?

"Mislim, da so namerno sklicali toliko ljudi, da bi se ti sami prepričali, kakšni kulaki in saboterji smo vogljanski kmetje. Proces je trajal tri dni. Kmetje smo govorili bolj malo, ker so naše zagovore na hitro zavračali kot neutemeljene, zato pa so bili toliko zgovornejši tožilci in sodniki. Mene so obsodili na petnajst let zapora, očeta na šestnajst, zaplenili pa so nam tudi kmetijo s 30 hektari zemlje. Ker je zvezno sodišče sodbo razveljavilo, so nam decembra 1951. ponovno sodili v Ljubljani. Takrat nam niso mogli ničesar dokazati in so nas spustili na prostost."

V zaporih ste preživeli skupno poldrugo leto. Kje vse ste bili?

"Najprej sem prestajal zaporno kazen v Kranju, odkoder sem hodil skupaj z drugimi delat na družbeno posestvo v Žabnico. Iz Kranja so me premestili v kazensko poboljševalni dom v Ljubljano, odtod pa v Beograd in Vinčo. Julija 1951. leta sem se vrnil v Ljubljano oz. v Medvode, kjer smo delali na gradbišču vodne elektrarne. Med zaporniki je bilo tedaj tudi okrog dvajset duhovnikov."

Kaj je bilo najhujše?

"Negotovost. Kmetje niso vedeli, kdaj se bodo vrnili iz zaporov, kakšna bo usoda njihovih kmetij in družin."

Ali mislite, da je politična rehabilitacija po nedolžnem obsojenih kmetov smiselna?

"Krivic in gorja, ki nam jih je prizadejala oblast, nam ne more nihče popraviti. Za vse, kar smo doživeli in preživeli, ni zadoščenja."

Razbijači socialistične skupnosti v Besnici

V Besnici so se kar dolgo pripravljali na ustanovitev kmetijske obdelovalne zadruge (aktivisti do dvakrat na teden obiskovali kmete na domu), toda na dan, ko bi morala pasti odločitev, se je - kot poroča Gorenjski glas - pokazalo, kdo so razbijači socialistične skupnosti. Kmeta iz Spodnje Besnice sta sicer podpisala pristopno izjavo, potem pa izjavila, da kljub podpisu ne bosta vstopila v zadrugo, "ker ne zaupata zadružnemu gospodarstvu, da sta bila že neštetokrat razočarana, odkar je nova Jugoslavija" in da je zasebno kmetijstvo naprednejše od KOZ-e.

Gorenjski glas je to komentiral takole: "Da, to je bila preračunana prevara, preračunan napad na skupnost in napredek Besničanov... Nekoč, morda v kratkem, bo tudi v Besnici drugače. Tudi tam se bodo kmetje otresli starih županov in vaških zapovednikov."

Sovražnik socializma na vasi

Junij 1949. Gorenjski glas poroča o tem, da ima največja KOZ-a Sorško polje v Žabnici že 618 hektarov kmetijske zemlje. Žabniški kmetje so zelo pridni, pravi garači, ki pa so bili preveč navezani na staro miselnost - na izkoriščevalsko nagnjenost, ki jim je bila prešla v kosti, da se je kar niso mogli otresti. Način socialistične organizacije dela pa jim je dal misliti. Bolj in bolj je pri njih zorela misel, da bi ustanovili kmetijsko obdelovalno zadrugo, toda v to se je vmešal zagrizeni sovražnik socializma, ki je poskušal zavirati proces napredne preobrazbe našega kmeta.

Bitke in boji se nadaljujejo

Januarja 1949 so bile v kranjskem okraju ustanovljene prve kmetijsko obdelovalne zadruge. Zakaj se naši kmetje združujejo v KOZ, se je vprašal tedanji Gorenjski glas. "Zato, ker hočejo, da je naša borba čimprej končana, ker vedo, da je v skupnosti moč in da bodo tako lahko v skupnosti koristili drug drugemu." Poročevalec, ki je bil na več ustanovnih sestankih, je zapisal: "Če poslušaš te ljudi, kako se pogovarjajo.. kaj in kako bodo delali, kako izboljšali gospodarstvo, dobiš neomajno voljo, da bo gospodarska borba dobljena, še preden bo konec naše petletke. Ti kmetje so zamenjali puške, ki so jih rabili za časa okupacije za obrambo zemlje, za rovače in lopate, za pluge in druge stroje ter pričeli boj z zemljo."

Ko je bil odkup prašičev "važen revolucionaren korak"...

Decembra 1948. leta je bil v kranjskem okraju odkup prašičev pri vseh večjih kmetih, ki niso zadostili svojim dolžnostim do skupnosti in države. Lokalni časopis je pod naslovom Odkup prašičev - važen revolucionaren korak za dvig našega življenjskega standarda poročal takole: "Ugotovilo se je, da bi naši vaški mogotci prav lahko redili več prašičev za široko potrošnjo, česar pa iz svoje ozkosrčnosti in nerazumevanja ljudskih potreb niso storili. Govorili so: "Zase imam dovolj, za druge mi ni mar!" Tem vaškim elementom, ki so takega mišljenja, pa je naša ljudska oblast s svojim ukrepom obveznega odkupa prašičev pokazala, da je takšno stališče popolnoma napačno in da je takšnemu mišljenju v naši deželi socializma za vedno odklenkalo. Odkup prašičev se je izvedel pri vseh močnejših kmetih, ne glede na število prašičev, ki so jih imeli, ampak na število, ki bi jih taki kmetje lahko redili... Ta revolucionaren ukrep naše ljudske oblasti proti takim vaškim mogotcem je bil z velikim zadoščenjem in odobravanjem sprejet pri delovnem ljudstvu."

IVAN OMAN, PREDSEDNIK SLOVENSKE KMEČKE ZVEZE:

Več slabega kot dobrega

Zminec, 14. oktobra - "Oblast v času socializacije in kolektivizacije ni izbirala sredstev, kako bo prišla do zemlje. Kmete je obtoževala, da so protidržavni elementi in špekulanti, ki jih je treba kaznovati in jim zapleniti premoženje. Sodišča so bila deklarirana kot neodvisna, sicer pa se ve, kako je z njimi v državi, kjer je na oblasti samo ena stranka," je dejal Ivan Oman, kmet iz Zminca pri Škofji Loki in predsednik Slovenske kmečke zveze.

Ste tudi sami občutili pritiske, ki jih je nad kmeti izvajala oblast?

"Spominjam se, da sta k mojemu očetu prišla miličnika in ga nagovarjala, da bi bil pobudnik za ustanovitev kmetijsko obdelovalne zadruge. Oče se je znašel in jima obljubil, da se bo pogovoril s kmeti. Zastraševanja je bilo s tem konec, do ustanovitve zadruge pa ni prišlo... Zadruge so bile v Delnicah, v Stari Loki, Žabnici, v Poljanah in drugod. Spominjam se, kako je oblast pretentala žabniške kmete. Najprej jim je predpisala nenormalno visoke davke in jim obljubila, da jih bo "spregledala", če bodo šli v zadrugo. Ko so kmetje še na istem sestanku zadrugo ustanovili, je na obljubo pozabila."

Kmetijsko obdelovalne zadruge so bile za slovenske kmete tujek, ki ga tudi pod prisilo niso mogli sprejeti.

"Izraelski kibuci in delno tudi italijanske zadruge dokazujejo, da je lahko tudi skupinsko kmetovanje in gospodarjenje vsaj malo uspešno. Ne more pa uspeti, če gre za organizacijo kmetov. Kdor pozna slovenskega kmeta in njegovo miselnost, dobro ve, da iz kmeta ni mogoče narediti delavca in da se kmetje ne moremo odpovedati temu, da to ni "moja kmetija", "moja domačija"... Ker komunistična družba ne prizna drugega kot delavstvo (delavca na kmetijskem posestvu), je razumljivo, da je oblast snovala takšne zadruge, ki so pomenile nasilje nad individualnostjo in človekovo osebnostjo."

So kmetijsko obdelovalne zadruge povzročile tudi polarizacijo med kmeti?

"Nikomur ne zamerim, če se v revoluciji, v času spopada z informbirojem in v kolektivizaciji ni postavil na pravo stran. Ljudje so bili zbegani, nekateri tudi zavedeni. Tisti, ki so vse trezno premislili, pa so lahko predvidevali polom."

Oblast je ob koncu štiridesetih in v začetku petdesetih let veliko kmetov razglasila za kulake. Kaj vse je moral storiti kmet, da si je pridobil takšno etiketo?

"Ničesar. Naš sistem je bil takšen, da je rabil sovražnike. Kdor je bil kulak (to pa so bili vsi premožnejši kmetje), je bil že avtomatično sovražnik ljudstva in države. V vsaki vasi je bil kdo, v vsaki vasi ga je bilo treba najti..."

Ali bi smiselno izdelati analizo, ki bi odgovorila na vprašanje, kaj je bilo v povojni kmetijski politiki dobro in kaj slabo?

"Vse, kar je prinesel socializem, ni čisto zanič, je pa bilo več slabega kot dobrega. Jaz mislim, da ne bi bilo smiselno razčlenjevati stare probleme, treba bi bilo le popraviti krivice, ki so se zgodile kmetom, sicer pa vse moči osredotočiti v program za prihodnost."

In kako popraviti krivice?

"Potrebna bi bila temeljita študija in razprava, sicer pa bi morali iti od primera do primera. Načelno naj bi bilo tako, da bi po krivici obsojene kmete rehabilitirali in jim tudi vrnili zaplenjeno premoženje. Nekaj krivic se je v Sloveniji že začelo popravljati, predvsem v tistih primerih, ko je šlo za nepravilne arondacije."

JOŽE BOHINC, KMET Z ZGORNJEGA BRNIKA:

Ko sem spoznal, kam pes taco moli, sem podpisal

Zgornji Brnik, 17. oktobra - Kmet Jože Bohinc z Zgornjega Brnika je bil po vojni zaprt dvakrat: najprej zato, ker ni zmogel bremena, ki so mu ga naložili pri obvezni oddaji kmetijskih pridelkov, drugič zaradi tega, ker se je upiral članstvu v kmetijsko obdelovalni zadrugi.

Čas obvezne oddaje je bil čas, ko se je prvič pokazalo, da nimamo ljudske oblasti, ampak "oblast v imenu ljudstva". Vi ste jo kmalu prepoznali in skusili...

"Oče je bil med vojno interniran in je umrl v bližini Hamburga. Kmetija je bila uničena, brez živine in brez orodja, ostala mi je le teta, ki mi je gospodinjila... V tistem času smo komaj pridelali dovolj zase, kaj šele za druge, zato tudi nismo mogli izpolnjevati obvezne oddaje. Predstavniki oblasti so nas sicer spraševali, zakaj ne oddajamo dovolj hrane, in nas tudi opozarjali, da nas bodo k temu prisilili... Nekega dne 1947. leta so res prišli k hiši miličniki in mi naročili, da se moram zglasiti v Kranju. Najprej so me zaslišali, nato zaprli, po enem mesecu pa spustili domov."

Drugič ste spoznali oblast, ko so v kraju ustanavljali kmetijsko obdelovalno zadrugo...

"Takrat sem bil še bolj presenečen kot prvič: sredi noči so me zbudili miličniki in mi povedali, da sem v imenu ljudstva aretiran. Ko sem jih vprašal, ali sem kaj ukradel, so mi rekli le to, da so dobili nalog, da me privedejo v Kranj. Ker je bil to zimski čas in sem hotel vzeti s sabo odejo, so mi rekli, da je ne bom potreboval. V Kranju so me pahnili v zapor, v katerem pa je zelo smrdelo, ker so ljudje hodili "na stranišče" kar v slamo, ker drugam pač niso mogli."

So vam sploh povedali, zakaj ste morali v zapor?

"Po poldrugem dnevu so me premestili v drug zapor, kjer pa sem spoznal še dva kmeta z Brnika pa kmete iz Velesovega, iz Struževega, iz Dorfarjev, iz okolice Škofje Loke... Dva tedna nas nihče ni o ničemer vprašal, potem pa so nas začeli po tri in tri voditi ponoči na zasliševanje v vilo na Zlatem polju. Tam so mi povedali, da sem protidržavni element in da je za takšne, kot sem jaz, dosti dela na Ohridskem jezeru in na Golem otoku. Očitali so mi, da sem nagovarjal kmete, naj ne izpolnijo setvenega plana in da sem prodajal kurja jajca po oderuških cenah. Seveda - to je bila čista laž. Na zaslišanjih sem bil zaneslijivo petdesetkrat, sicer pa so mi povedali naravnost, da s svojim zagovorom ne bom uspel in da je bolje, če vse priznam."

Ste priznali?

"Počasi sem spoznal, kam pes taco moli, in da sem v zaporu samo zato, ker se upiram članstvu v kmetijski obdelovalni zadrugi. Ker je bila žena tedaj na koncu nosečnosti, sem si rekel, da bo bolje, če podpišem. In sem podpisal!"

So vam v zaporu sploh kaj omenjali zadruge?

"Čeprav nam o njih niso govorili, smo vsi vedeli, za kaj gre - predvsem za zastraševanje tistih, ki so na prostosti še oklevali, ali bi se včlanili v zadrugo ali ne. Na Brniku, kjer je delovala obdelovalna zadruga dve leti in pol, smo bili v zadrugi v glavnem kmetje, ki smo bili v to prisiljeni."

Med zasliševanjem so vam tudi rekli, da ste kulak. Ste vedeli, kaj to pomeni?

"Vedel sem le to, da gre za sovjetski izraz za veleposestnika. Ne vem, zakaj so mednje šteli tudi mene. Le kdo pa je še videl veleposestnika z vsega osmimi hektari kmetijske zemlje?"

Grozili so vam tudi z Golim otokom. Se je tedaj že vedelo, da je ta otok sinonim za najhujši zapor v Jugoslaviji?

"Nikakor. Za to, kar se je dogajalo na Golem otoku, sem slišal šele pred nekaj več kot desetimi leti."

Kako ste kmetje prenesli šikaniranja, grožnje, sodne procese...?

"Nekateri lažje, drugi težje. Kar precej kmetov psihično ni vdržalo. Rezali so si žile na roki, delali samomore... Nihče pa se nam doslej za krivice, ki so nam jih prizadejali, ni niti opravičil. Pa bi bilo lepo!"

Zanos in navdušenje

O ustanovnem zboru obdelovalne zadruge v Poljanski dolini je bilo zapisanih veliko besed, ki so izražale začetni zanos in navdušenje. Ko se je v dolini raznesel glas o tovrstnih zadrugah, so vsi bolj ali manj prisluhnili in začeli premišljevati. Po resnem preudarku so spoznali, da "v novem načinu zadružnega življenja leži edino pravi napredek njih samih in vse domovine"... To je prelom s starim načinom življenja, ko je vsak životaril po svoje. Po novem bodo skupno redili živino, gojili gozdove, sadje pa bo rodilo kot nikoli poprej.

TONE BOHINC, slovenski duhovnik, župnik v Retečah pri Škofji Loki in predsednik Slovenskega duhovniškega društva **JOŽE KOŠNJEK**

Na svetu ni ne hudičev in ne angelov, ampak samo ljudje

Misel je Finžgarjeva, pokojni pisatelj pa jo je izrekel mlademu duhovniku Tonetu Bohincu ob slovesu pred odhodom na kaplanovanje v prvo faro Zagorje ob Savi. "Dol so knapi. Rad jih imej in nikar jih ne zmerjaj, pa jo boš dobro zvozil. Ljudje so različni: dobri, slabi, bolj dobri, bolj slabi, zelo dobri, pa tudi zelo slabi, ampak še vedno samo ljudje." To napotilo je postalo Bohinčevo dragoceno vodilo, ne samo za Zagorje, ampak za vse življenje, v katerem je najprej duhovnik v službi Cerkve in ljudi, s katerimi je mogoče, tudi če so drugačnih prepričanj, ustvarjati boljši in lepši svet.

Prvikrat govorite za Gorenjski glas, čeprav ste rojen na Gorenjskem, živite in delate kot duhovnik v Retečah pri Škofji Loki, pa tudi sicer ste eden tistih slovenskih duhovnikov, ki se najpogosteje pojavljajo v javnosti. Kaj bi rekli o svojem življenju?

"Župnik v Retečah sem, seveda pa nisem samo župnik, ampak imam tudi druge obveznosti, ki so pač prišle. Pred 58 leti sem bil rojen v vasi Murove v župniji Javorje nad Škofjo Loko, tu sem preživel otroštvo, obdobje NOB, v katerega sem se vključil že leta 1943, bil kurir, ostal po vojni še eno leto doma in odšel leta 1946 v Ljubljano v gimnazijo. Takrat smo lahko tisti, ki nam je vojna vzela čas, delali privatne izpite čez gimnazijo. Vse počitnice sem preživel ob knjigah in delal izpite. Po gimnaziji sem bil eno leto vojak v Vranju v južni Srbiji, ki je bilo meni še posebej blizu. Rad sem se ukvarjal z literaturo, Vranje pa je rojstni kraj srbskega pisatelja Bore Stankovića, avtorja znanega romana Nečista kri. Leta 1953 sem se vpisal na Teološko fakulteto in imel pet let kasneje novo mašo v Javorjah. Takrat smo bili posvečeni po petem letniku, šesti pa je imel dvojni pomen: hodili smo na predavanja in se pripravljali na diplomo, v sobotah in nedeljah pa hodili na pomoč po župnijah. Tako sem bil jaz kot nedeljski pomočnik za eno leto dodeljen v Kranj. Po diplomi sem dobil dekret za kaplana v Zagorju ob Savi. To je bil zame popolnoma nov svet in pokojni pisatelj Finžgar, s katerim sem se spoznal že kot član literarnega krožka na 7. državni gimnaziji, še bolj pa kasneje kot bogoslovec, mi je dal ob slovesu pred mojim odhodom na kaplanovanje v Zagorje dragocene napotke, zelo blizu resnici, ki so postali moje življenjsko vodilo. Na svetu ni ne hudičev in ne angelov, so samo ljudje, mi je dejal pisatelj, sicer takrat že močno naglušen, sluh pa mu je poškodovala bomba, ki je 9. marca leta 1945 med bombardiranjem Ljubljane padla na njegovo hišo."

Pravijo, da velja za duhovnika—kaplana rek: prva fara, prva ljubezen. Kako ste se vživeli med knape?

"Zagorje je bilo zame po nečem posebej zanimivo. Štiri leta sem hodil na Sveto planino, to je najvišja fara v ljubljanski nadškofiji. Vsako nedeljo sem hodil tja, poučevat maševat in verouk, ob župnišču je rudarski dom in tam sem se srečeval, pogovarjal z mnogimi ljudmi. Na Sveti planini je bil začetek mojega dialoga z različnomislečimi, to, kar sem vedno želel, gojiti dialog, dialog uresničevati. S tega vidika so bile moje svetoplaninske poti izredno pomembne. V tej fari je vas Čebine, kjer je bila ustanovljena Komunistična partija Slovenije, in med prvimi, ki sem ga srečal, je bil Tone Barlič, lastnik hiše, v kateri je bila partija ustanovljena. On je bil takrat že zelo bolan in me je prosil, da sem mu prinašal knjige. Jaz sem rad s knjigami in tako sem vsa sredstva vložil vanje. Barlič je bil naravno inteligenten človek, rad je bral, postala sva zelo dobra prijatelja in pred smrtjo, ko je prišel iz trboveljske bolnišnice domov, je želel umreti kot kristjan. Prosil me je, naj ga pripravim na smrt in pokopljem. To sem naredil!

Štiri leta sem kaplanoval med knapi. Potem sem dobil dekret za v Grosuplje. Podpisal ga je pokojni nadškof Anton Vovk na smrtni postelji, šest dni pred smrtjo. On je imel zelo lepo, urejeno pisavo, vendar je bil dekret že tako podpisan, da se ga je komaj dalo razbrati. Grosuplje so bile svojevrsten primer. Tam je bil sedež občine, vse so imeli, samo župnije ne. Župnija je bila čez eno leto ustanovljena in je bila prva, ki jo je ustanovil novi nadškof dr. Jože Pogačnik. Konec septembra je bila 25-letnica, na katero so me povabili, da sem imel glavno bogoslužje ob jubileju in s tem pokazali veliko hvaležnost za to delo. Zgradil sem novo cerkev, ki je lahko rečem, prvi popolni prelom v sakralni arhitekturi na Slovenskem. Načrte je naredil mladi arhitekt Janez First iz Projektivnega podjetja Kranj. Zgradil sem tudi župnišče. Po 20 letih sem odšel v Kropo in nasledil g. Žabkarja. Zanimivo, da so bili Kroparji kar zadovoljni ter pripomnili, da so po"rdečem župniku" dobili spet "rdečega". Obenem sem sprejemal nove odgovorne dolžnosti. Lastnega vozila nimam, zveze s Kropo niso najboljše, pa so mi bile ponujene Reteče. Tu sem že peto leto."

Kako se kot dušni pastir in občan počutite v tem kraju.

"Dobro. Z ljudmi, lahko rečem, smo v najboljših odnosih. Ljudje razumejo in upoštevajo moje delo. Napaka, za katero pravijo, da jo imam, so predolge pridige."

Dosedanji pogovor mi ponuja vtis, da ste zadovoljni, če ne celo srečen duhovnik.

"Duhovnik sem že 31 let in vedno sem bil na župnijah, kjer je bilo treba veliko delati. Vedno sem rad delal in sem res vesel, srečen duhovnik. To je zahtevna naloga. Če jo delaš z zavestjo, da služiš ljudem, da jim lahko pomagaš v dostikrat kritičnih situacijah, potem se splača žrtvovati. Tega poklica brez smisla za žrtvovanje ni. Če bi kdo v njem iskal finančni učinek, je zgrešil. Bog nam pomaga, če se iskreno zatekamo k njemu. Vse službe v Cerkvi so služenje in ne ukazovanje, gospodovanje."

Duhovnikov vašega kova in nazorov se je včasih prijemal pridevnik "rdeči". Je bila to za vas žalitev ali čast?

"Tudi meni so kaj takega že rekli. Kako sem reagiral? Človeško. Ljudje zelo radi dajejo pridevnike, takšne, drugačne, resnične, neresnične, pametne, manj pametne. To je pridevnik, ki ni bil dan samo meni, ampak marsikomu. Imamo celo rdeče škofe in celo rdečega nadškofa, brazilskega nadškofa camaro naprimer. Če kdo to jemlje v negativnem smislu, potem mu prepuščam sodbo. Če pa je to priznanje človeku, ki je šel v dialog, in jaz sem to storil, potem je to samo priznanje. Nikoli se nisem sramoval, če mi je kdo to rekel. Delam dobro in predvsem v dobro cerkve in vernikov. Sicer pa smo pod kožo vsi ljudje rdeči."

Z vami se ne pogovarjam samo kot z duhovnikom, ampak z duhovnikom, ki opravlja mnoge družbene funkcije. Ste predsednik Slovenskega duhovniškega društva član predsedstva republiške konference SZDL, član vodstva ljubljanske SZDL, član slovenske ustavne komisije, član izvršilnega odbora Izseljenske matice, sveta za odnose z verskimi skupnostmi. Stalno ste razpeti med Retečami in Ljubljano. Zmorete vse obveznosti?

"Zmorem. Treba je razporediti čas, treba je gledati na dneve v tednu, treba je organizirati delo in si privzgojiti delovne navade. Če bi te stvari prenehale, bi mi bilo dolgčas, bi se počutil odžaganega, prikrajšanega. Ne bi bilo pa slabo, če bi bil samo župnik. Več časa bi imel za molitev, za študij teologije, ki odkriva nove in nove stvari. Čas je aktiven in prinaša novosti, ki jih mora človek spoznati. Dela izven župnije zame niso samo družbenopolitična, ampak so tudi versko pomembna in pri vsakem delu sem najprej duhovnik."

Duhovniški poklic in politika. Je to združljivo?

"Načeloma sem proti političnemu delovanju duhovnikov. Proti političnemu, strankarskemu delovanju sem zato, ker sem duhovnik. Duhovnik mora biti na voljo vsem, ne glede na prepričanje. Zgodovina kaže, da so se tisti, ki so bili iste stranke kot duhovnik, imeli za privilegirane, čeprav niso bili vedno najbolj pošteni. Duhovnikovo poslanstvo je pripadati cerkvi in ljudem. V Cerkvi je ta zadeva zelo jasna. Zadnji vesoljni cerkveni zbor je rekel, naj se duhovniki ne vmeševajo v politiko, ampak naj to prepustijo laikom."

Predsedujete, mislim, da uspešno, Slovenskemu duhovniškemu društvu, nasledniku Cirilmetodijskega društva katoliških duhovnikov LRS. 40— letnico delovanja ste letos praznovali in v teh letih zavrnili groba, nizkotna podtikanja, tudi takšna, da se protivite Vatikanu, svojim škofom, da se prilizujete oblasti.

"Mnenja o društvu so bila različna in so tudi danes. 40 let delovanja pa je le pokazalo, da je društvo vedno igralo pomembno pozitivno in iskreno vlogo služiti Cerkvi in iskati v novih razmerah življenjski prostor za delovanje Cerkve. Društvo je začelo graditi most preko globokega, zevajočega prepada med mlado družbo in cerkvijo po končani vojni. Kakšni

so bili nameni o društvu izven društva, nisem merodajen sodnik. Bistveno različne stvari so se dogajale v drugih socialističnih državah, pa tudi o tem ne bom sodil. Za naše pa rečem, da je bilo v službi Cerkve, da smo pomagali Cerkvi in tudi danes pomagamo. Nimamo nobenih skritih stvari. Pogovarjamo se z metropolitom, nadškofom in škofi, saj smo njihovi duhovniki, sicer pa si ne morem predstavljati duhovnika, ki takih odnosov ne bi imel, ker je škof naš šef. Mi smo njegovi duhovniki, mi smo duhovniki naših škofov, da je vsak od njih lahko čutil, da smo del cerkve, da z njo čutimo in ji pomagamo. Jasno je, da je naše društvo na ozemlju Slovenije za slovenske duhovnike in redovnike. Da pa nam gre za narodno cerkev, pa sta najbolj groba žalitev in podtikanje. Ustanovitelji društva so bili zvesti, pošteni in tudi zelo zaslužni duhovniki. Niti enkrat pa ni bila mišljena ustanovitev narodne cerkve in odcepitev od Vatikana. Glede tega imamo kristalno čisto preteklost. Mi smo zvesti Cerkvi, naše poslanstvo je služiti njej, ji pomagati, obenem pa služiti domovini. Poudarjam: govorim za naše društvo, kaj se je dogajalo drugje, kakšni so bili tam nameni, pa ni stvar Slovenskega duhovniškega društva."

Koliko članov ima društvo.

"Okrog 330 ali tretjina slovenskih duhovnikov in redovnikov. Članstvo ni obvezno in je stvar svobodne opredelitve in odločitve."

Precej znakov kaže na zboljšane odnose med družbo in cerkvijo. Tudi priznanje Božiča kot dela prostega dne. Vplivajo boljši odnosi tudi na gmotni položaj duhovnikov?

***"Osebno sem čutil dolžnost, da rešimo problem Božiča. Hvalabogu, rešili smo ga. Razumno, strpno. V svetu za odnose z verskimi skupnostmi in na predsedstvu SZDL sem vedno zagovarjal Božič kot dela prost dan. Meni kot duhovniku in vernikom je Božič predvsem verski praznik in jaz ga doživljam z globoko občuteno vero. Živimo pa v pluralistični družbi, kjer pa ljudje tudi drugače gledajo na Božič. Tako, kot mi ne želimo, da bi nam nekdo vsiljeval tuje in nesprejemljive stvari, tako svojega ne smemo vsiljevati drugim. Če je Božič dela prost dan, naj ga praznuje vsak tako kot ga doživlja, po svoji nazorski opredelitvi. Glede odnosov nasploh smo dosegli raven, ki je nekdaj še slutiti nismo upali. Primer so lokacije za kulturne objekte. To je bilo včasih zelo komplicirano, leta, celo desetletja je trajalo. Vendar nobena lokacija ni bila zaprošena brez potrebe. Nihče se ne bi spuščal v visoke finančne stroške, če ne bi bilo potrebno. Mislim, da se sedaj vsak utemeljen predlog normalno reši. Glede našega gmotnega položaja pa tole. Duhovnik živi danes predvsem od mašnih darov. Dar je predpisan od škofije ta-*

ko kot takse za poroke, priprave za poroke, pogrebe, za krst pa ni nobene takse. Pušca je cerkvena stvar. Mašni darovi so bili povišani, ker so se letos poleti povišali naši prispevki za socialno zavarovanje. Če je bil prej mesečni prispevek 34 milijonov, je sedaj od 185 do 190 milijonov. Duhovnik plače nima. Zagotovljeno imamo varno starost s skromno pokojnino. Sicer pa upokojeni duhovnik še ostane na župniji, ker duhovnikov manjka in ljudje ne smejo ostati brez duhovnika in maše, čeprav bi šel vsakdo rad v zasluženi pokoj."

Društvo je torej predvsem stanovska organizacija.

"Da z osnovno skrbjo za interese duhovnikov, za socialno zavarovanje, kar je bilo urejeno že leta 1952, leta 1964 pa je bilo z novo pogodbo omogočeno vsem slovenskim duhovnikom in redovnikom ne glede na članstvo, da so se zavarovali. Takrat je bila dana priložnost duhovnikom in redovnikom, da se jim ne glede na starost in leta službovanja v poklicu prizna pokojninska doba. Ko smo začenjali z delom, je bilo izredno težko za verski tisk. Izhajala je le Družina. Ni bilo molitvenikov, katekizmov, ustanovljena je bila Zadruga katoliških duhovnikov in sčasoma smo prišli do vseh katekizmov, potrebnih za redni verouk v veroučni osemletki."

Se premalo mladih odloča za duhovniški poklic.

"Premalo. Verjetno ne bi bilo prav, če bi vstopali mladi v ta poklic samo zaradi boljšega položaja cerkve in verujočih. Človek mora najprej v sebi razčistiti, preden se odloči za to pot. Če tega ne stori, potem je boljše, da se premisli. To je poklic darovanja, darovanja ljudem. Zavestno se odpoveš družini, romaš po župnijah, kar je prav, saj ni dobro, če je človek predolgo v eni fari. Mene je vsaka prestavitev osvežila, pomladila, mi dala nove izkušnje in znanstva z ljudmi."

Ko sva se 27. septembra, na dan sprejema dopolnil k slovenski ustavi, srečala v skupščini, ste mi dejali, da je bilo vaše imenovanje v ustavno komisijo za vas in društvo velika čast, prav tako pa je sprejem dopolnil nov mejnik slovenske državnosti. Ustavna dopolnila prinašajo tudi novo formulacijo o svobodi vere.

"Resnično je bila izvolitev v ustavno komisijo čast zame in za društvo. Ponosen sem in srečen, da sem sodeloval pri nastajanju temeljnega zakona slovenske države. Še posebej sem bil počaščen, da je tega dne v skupščinski dvorani prvič zadonela nova slovenska himna. Predlog zanjo sem dal jaz na predsedtvu SZDL, le to pa je predlog posredovalo ustavni komisiji. Da skupščina ne bi sprejela dopolnil, sploh nisem dvomil. K odločnosti delegatov pa so prispevale tudi stvari, ki so se dogajale v Jugoslaviji dneve in ure pred to sejo. Mislim, da je tov.Miran Potrč odlično vodil delo ustavne komisije, pokazal izredno širino, ko je pustil vsakomur, da je lahko do kraja in kolikokrat je hotel, povedal svoje mnenje. Ko sem postal član ustavne komisije in sem videl prve teze, je mene, na to pa so me opozarjali tudi verni intelektualci, zbodla formulacija 1. odstavka 229. člena ustave, ki se je glasil, da je izpovedovanje vere svobodno in je človekova zasebna zadeva. Ta zasebna zadeva se lahko različno tolmači. Če meniš, da je vera tako globoka intima človeka, da se nihče ne sme vtikati vanjo, potem je to idealno. Vendar je to platonično pojmovanje praksa ovrgla, zato sem predlagal, da se črtata besedi zasebna zadeva in se napiše, da je izpovedovanje vere svobodno. Tako dopolnilo je bilo sprejeto. Novost je tudi določilo, ki ukinja formulacijo, da lahko verske skupnosti ustanavljajo samo šole za duhovnike, ampak pravi, da lahko ustanavljajo verske šole. Cerkev namreč ne rabi le duhovnikov, ampak organiste, katehiste, katehistinje. V praksi smo zadnja leta tako delali, vendar brez pravne osnove. V novi ali dopolnjeni zakon o verskih skupnosti naj bi prišla tudi naša izvirna pravica do karitativne dejavnosti, dopolnjen zakon o usmerjenem izobraževanju pa naj bi priznal tudi veljavnost spričeval na cerkvenih šolah. Te šole niso slabe, na njih veliko zahtevajo."

Kaj bo prihodnje poslanstvo društva, ki ga vodite ?

"Delali bomo naprej, skrbeli za socialno zavarovanje, za veroučne učbenike in pripomočke, gojili bomo ekumenizem, ki je trenutno zastal, trudili se bomo za medsebojno povezovanje duhovnikov. Vedno bomo kot duhovniki zvesti svojim škofom in Cerkvi in izpolnjevali vse, kar nam je dolžnost. Ostajamo Cerkvi in domovini zvesti, pošteni, iskreni duhovniki!"

Vlak odprtih src bo še vozil

Kolo, polka, kruh in sol in čimmanj politike

Prva postaja na srbskih tleh, kjer ustavlja vlak bratstva, je Sremska Mitrovica. Sprejem tu bo odločilen. Kakršen bo tu, bo po vsej Srbiji. Bo hladen? Po vsej tej gnojnici, ki je bila po časopisju prelita čez Slovence, bi ne bilo nič čudnega. Pa je bil sprejem tak, da očem nismo mogli verjeti. Po vsej dolžini vlaka so nas pričakali šolarji z učitelji, delavci, občinski možje, muzika, dekleta v narodnih nošah s kruhom in soljo, s pisanimi steklenicami "mekane"... Na peronu je že živi vozel; Jože Smole se pozdravlja s prvimi srbskimi politiki. Pozdrav je kratek, a prisrčen, veseli ton pa mu dodajo muzikantje, ki užigajo po strunah najprej kolo, potem slovensko polko... Ves nasmejan se Jože Smole vrača na vlak. Led je prebit. Veselje se nadaljuje na vlaku. Dekleta v pisanih narodnih nošah ponujajo domače dobrote, v bifeju pa se je naselila skupina muzikantov s postaje. Simpatični črni fant v rdečem puloverju svojo veliko berdo, ki sega skoraj do stropa vagona, prestavi na stol, da naredi prostor za kolo. Kar užigajo se srbske narodne, pa spet vmes slovenske, gosti zrak bifeja na vlaku režejo rezki žvižgi skozi zobe visokoraslega fanta v sremski narodni noši s šajkačo na glavi. Z vsakim žvižgom je kolo hitrejše, močneje udarja noga ob tla, huje potresavajo ramena s pisanimi rutami in rdeči životci in bele bluze z izvezenimi naborki...

Vlak bratstva je nekaj družinam pripeljal drage goste: Zupanove iz Kovorja so gostili Vučićevi iz Zaječarja.

Smole se ne da

Kar prehitro je tu Beograd s Topčiderom in spet množico. Glava pri glavi, le tam pri stebrih, kjer že čakata starosti srbskih pesnikov Desanka Maksimović in Mira Alečković in stojijo mikrofoni, je malo več prostora. Vrste se pozdravni govori. Predsednica republiške konference SZDL Srbije Mira Andjelković je tudi tokrat dala vedeti, da so bili Srbi že od nekdaj v Evropi, naj Slovenci ne mislimo, da smo ji kaj bližje... Malo osti je bilo čutiti. A tudi Smole se ni dal. Zbranim Beograjčanom je na ves glas povedal, da Slovenci ne bomo odstopili niti za ped, da so ustavna dopolnila slovenski prispevek k pravi jugoslovanski državi in vlak bratstva je kot naročen, saj je ne le simbol prijateljstva med srbskim in slovenskim narodom, temveč tudi trden most k prepotrebnemu dialogu.

Žal so našo kompozicijo vlaka premikali sem in tja, tako da nismo mogli slišati Desanke Maksimović, ki je za to srečanje s Slovenci napisala posebno pesem, in Mire Alečković, ki je svojo pesem "Beli konj", polno simbolike, recitirala v srbohrvaščini in slovenščini. Tudi nismo slišali pozdrava učenke beograjske osnovne šole Franceta Prešerna, ki je vlak bratstva povezala z vizijo našega velikega pesnika o bratenju vseh, ki v srcu dobro mislimo...

Tudi mi nekoč ne bomo mogli verjeti

Vlaka sta morala naprej, eden proti Kraljevu, drugi proti Titovim Užicam. Na vseh postajah, kjer se je vlak ustavljal, so se vrstili sprejemi. V mislih si rišem Valjevo, kjer sem bila prvič z vlakom pred osmimi leti, pa Titove Užice pred štirimi leti. Kako nepopisno lepo so nas takrat pričakali Užičani. S folkloro, ki je zaplesala Hačaturjanov Ples s sabljami. Na platoju tik pod železniško postajo je bilo in za vihravimi pisanimi nošnjami so se dvigovale stolpnice Titovih Užic na drugi strani reke. Nepopisno veličasten prizor. Stanka Laković, prvoborka iz Užic, bo zagotovo tudi tokrat na postaji. Če je le še živa, če ji le zdravje dopušča in če nam ni na smrt zamerila sprejetih amandmajev. Vem, da si misli, da bi bilo vse drugače, če bi bili živi še njeni Ariljci, slovenski fantje, ki so jih Nemci preselili sem dol in so tu ustanovili prvo slovensko partizansko četo Ivana Cankarja. O, če bi bili ti še živi, taki, kot je bil Vinko Viktor Zevnik iz Praš, bi Slovenci zagotovo drugače vodili svojo politiko. Ti njeni fantje česa takega ne bi dovolili. Tako razmišlja, vem, če je le še živa, pa upam, da je, čeprav je bila takrat vsa krhka. Drugače je Stanka, kot razmišljaš ti. Slovenci nismo nobeni izdajalci, nobeni separatisti, ne egoisti. Prišel bo čas, ko boste vendarle tudi vi spoznali, kako v resnici mislimo Slovenci, ki morda gledamo bolj z razumom in dlje. Tudi tvoji slovenski fantje, vedi, bi se tako odločali. Trdno upam, da se bodo nasprotja zgladila, da se bomo razumeli, da bo tako, kot je rekel stari Helvetius: "Ko je konec kakšne zmote, ljudje kmalu ne morejo več doumeti, kako ji je bilo mogoče verjeti." Tudi mi vsi ne bomo mogli verjeti, da smo se dali zapeljati tako daleč.

Zaječar je sprejel 350 izgnancev iz Slovenije

Tokrat sem s Tržičani v Zaječaru. Prijetni ljudje so to. Od nekdanjih izgnancev je tokrat tu le Mira Frolov iz Ljubljane, pa še ta ni pri svojih, kajti pomrli so že, mladi pa živijo v Beogradu. 350 Slovencev, večina s Štajerske, je leta 1941 prišlo v Zaječar. Najprej so jih pripeljali v Paračin, kjer so jih porazdelili po vaseh. Njena družina je pristala v Davidovcu. Kmetje so jim nosili hrano tisti čas. Čez nekaj mesecev so vse preselili v Zaječar. Pri Svetozaru Nikoliću, trgovcu so dobili stanovanje. Nikoli ne bo pozabila toplega sprejema, skupne večerje na njihovem domu. Oče, prej učitelj v Žalcu, je potem dobil malo službo, da je skromno preživel svojo štiričlansko družino. Kdo ve, kje vse so ostali drugi izgnanci, da jih ni v Zaječar. Daleč je to, na sami bolgarski meji. Njo sta tokrat prijazno sprejela na svoj dom Dušan in Evica Panić. Dušana pozna iz let svojega dela v zveznem sindikatu. Tudi mladi Uroš Lampič iz Tržiča, ki je v šoli napisal najboljši spis o vlaku bratstva, je pri tej družini.

Mira pripoveduje svoje spomine za radio. Najhuje je bilo, ko so jih preganjali z doma. Najprej so vzeli očeta. Tri dni so bili v kasarni v Mariboru in ko je prišel oče iz celjskega Starega Piskra, so šli na transport. Kolona brez konca. Ljudje se mučijo s kovčki, ob vsaki vrsti z vsake strani po en nemški vojak z naperjeno puško. Sami Nemci niso zdržali takšne slike, takšnega terorja. Eden od vojakov se je vpričo njih ustrelil. In ko so se peljali iz Maribora, je ugledala fantka, ki je stal ob ograji, jim mahal in jokal. Slike vojne, ki jih ne bo nikoli izbrisala iz spomina.

Zaječar je bil takrat majhno mestece z 12.000 prebivalci. Hiše so bile večinoma iz blata, tudi hiša njihovega trgovca je bila takšna. Prav Zaječar je bio prvo osvobojeno mesto v Jugoslaviji. 7. septembra 1944 je bila tu že svoboda. 7., 9. in 14. srbska brigada v sestavi 23. divizije so ga osvobodile. To je bila divizija, katere brigade so šle vse do Gorenjske in na Primorsko, do Tržiča in do Trsta. Pri Radujevcu je forsirala Donavo sovjetska armada. To so bili veliki dogodki. Mira je s svojimi prišla domov šele avgusta 1945.

Vsi ostali se vlaka bratstva udeležujejo kot prijatelji. Milan in Angelca Zupan iz Kovorja pri Tržiču sta tokrat tu prvič. Milan je zamenjal očeta Milana. Oče je bil sicer izseljen v Zemun, toda, od 1980, odkar je Tržič pobraten z Zaječarjem, je hodil sem. Pravzaprav že prej, že od leta 1976, ko je Milan Vučić prišel z delegacijo v Tržič in so jih Tržičani vzeli na svoje domove. Naj gre z menoj Milan, je dejal Milan Zupan st., da bomo trije Milani na kupu. Od takrat so na vsakem vlaku bratstva.

Rozmir Milojević, predsednik izvršnega sveta SO Zaječar: "Pri tolikšni industriji so se začeli pojavljati tudi pri nas ekološki problemi in ti bodo poleg stabilizacije gospodarstva naša prva skrb."

Nekdanja izgnanka v Srbijo Mira Frolov iz Ljubljane v Zaječarju ni našla več trgovca Svetozara Nikolića, ki je njeni družini med vojno dal drugi dom, zato pa je našla prijazno mlado gostiteljico Evico Panić.

Steklo, porcelan, kabli, bogata polja

Zaječar je danes eno od bogatejših srbskih mest. Mesto ima 50.000 prebivalcev, s širšo okolico pa jih šteje 80.000. Kar tri pomembne rudnike ima v okolici: Vrška Čuka daje antracit, Lubnica lignit, Rgotina quarčni pesek, ki je danes glavna surovina za proizvodnjo stekla v znani zaječarski tovarni Kristal. Največja delovna organizacija je s 5000 delavci Kristal, z vsemi tozdi, ki pa segajo tudi v druge občine, druga je KTK - Kožno tekstilni kombinat Zaječar z več kot 2000 zaposlenimi, tovarna porcelana s 1900 delavci in tovarna kablov s 1072 delavci. Potem je tu še tovarna strojev in rudarske opreme Arsenije Spasić, tovarna piva, ki je najstarejše podjetje v Zaječarju in potem klavnica in predelovalnica mesa več kot 400 zasebnih prodajaln in obrti.

"Zasebni sektor se je že pred dvema letoma silno razmahnil," mi pripoveduje predsednik izvršnega sveta skupščine občine Zaječar Rozmir Milojević. "Nismo delali problemov pri izdaji dovoljenj. Večja bo konkurenca, boljša bo kvaliteta, nižje bodo cene, več bo delovnih mest."

Zaječar ima bogata polja, zemlja je črna, rodovitna. Pšenice in koruze pridelajo največ. Lani je posebej za pšenico bila dobra letina, tako da zmanjkuje prostora za pridelke. Obsežna polja obdeluje AIK - Agrarno industrijski kombinat Zaječar. V njegovem okviru je veliko poljedelsko podjetje Salaš, farma krav in farma svinj. Za doma in za izvoz pridelajo dovolj. V vsako od 40 vasi okrog Zaječarja so napeljali telefon, v vsako vas vodi asfaltirana pot. Tudi Zaječar ima nezaposlene ljudi, vendar le okoli 2000 in še od teh ima polovica svoja sredstva za preživljanje. O vseh dogodkih v mestu, okolici in po Srbiji jih obvešča njihovo glasilo Timok, ki izhaja v 3000 izvodih vsak petek.

Tudi oni imajo probleme, kot vsa Jugoslavija. Največji problem in največja naloga, ki jo morajo rešiti, je finančna stabilizacija. Kristal vsak mesec plačuje po 3000 starih milijard dinarjev samo za obresti na kredite, KTK nad 2000, tovarna porcelana prav tako nad 2000 starih milijard. To jih boli, to morajo čim prej prerezati.

Imajo velike načrte. Pred njimi je rekonstrukcija tekstilnega oddelka KTK; del opreme bo nabavljen iz lastnih sredstev, del iz posojila za razvoj Srbije. Tu nameravajo odpreti tudi nov obrat za izdelavo otroške športne opreme; KTK naj bi zgradil ta obrat v Gradskovom, v vasi na bolgarski meji, v njem pa naj bi zaposlili okrog sto ljudi. S tem bi obdržali ljudi na zemlji.

V Kristalu odstranjujejo ozka grla, začeli pa so izdelovati posodo iz ognjevarnega stekla po ameriški licenci. Še naprej pa si bodo prizadevali robotizirati delovna mesta, kajti ponekod vročina doseže tudi po 60 stopinj. Čaka jih tudi rekonstrukcija treh peči za pečenje kristala.

Tudi za tovarno porcelana imajo velike načrte: dogradili bodo zgradbo za obdelavo in dekoracijo porcelana.

Tovarna rudarske opreme je v novi investiciji: v izgradnji ima dva obrata, enega za drobno poljedelsko mehanizacijo, drugega pa za izdelavo opreme za čiščenje snega. Del opreme je že kupljen.

Lasta, avtoprevozniško podjetje pravkar zaključuje obrat za protektiranje gum. Za slednji dve investiciji, za rudarsko opremo in za Lasto, bodo kot mesto ob meji dobili izredno ugodna sredstva in sicer 40 odstotkov vse investicije za dobo 12 let po 18 odstotni obrestni meri, kredit pa se začne obračunavati šele dve leti po zaključeni investiciji.

Vode za stoletje naprej

Zelo ponosni pa so Zaječarci na odlično preskrbo mesta z vodo. Novo zajetje na hribu nad mestom daje 600 litrov vode v sekundi, drži pa 12 milijonov kubičnih metrov vode. Če bi dvignili jez še za 28 metrov, kakor so načrtovali, bodo v njem lahko akumulirali 42 milijonov kubičnih metrov vode. In če bi pol leta ne padla niti kaplja dežja, bi njim ne zmanjkalo vode. Dobro so preskrbljeni tudi z elektriko. V prihodnje se bodo posvečali komunalnim potrebam mesta. 7. septembra letos, na dan osvoboditve Zaječarja, so postavili temeljni kamen za izgradnjo novega mostu čez Timok; dolg bo 51, širok pa 11 metrov. Posvetili se bodo tudi mestu samemu, ga del zaprli za promet in zgradili nov obrtni center. Tudi na mladino ne pozabljajo; v načrtu je rekonstrukcija kinodvorane, v kateri bodo dobili svoj prostor tudi videoteka, diskoteka, tu bo dom mladine. Mladi so dokaj delavni. Po Jugoslaviji in tudi po tujini pa je najbolj znana zaječarska "kitarijada". Letos avgusta, ob 20-letnici tovrstnega zbiranja mladih v Zaječarju, so tu organizirali največji zbor mladih v Jugoslaviji, "Yu rock camp"; prišlo je več kot 40.000 mladih iz vse Jugoslavije, iz Nemčije, Avstrije in Italije, nastopilo pa je 15 največjih najbolj vidnih pop glasbenih skupin. Od dohodka prodaje plošč in kaset so osnovali prvi jugoslovanski fond za pomoč mladim talentom v naravoslovnih znanostih. Med nagrajenci sta bila tudi dva Slovenca.

Ne le politični mitingi

Ne le obresti na kredite, tudi ekologija že hudo muči Zaječarce. Lani in letos je ekološko društvo "Čekajući vetar" organiziral že dva protestna mitinga. Evidentiranih je 48 potencialnih onesnaževalcev okolja, med njimi pa je najhujši Kristal, ki menda spušča v zrak svinec in arzen. Občinski možje pripravljajo program, po katerem naj bi v prihodnjem in naslednjih letih onesnaževanje zaustavili. 160 zaječarskih podjetij bo podpisalo samoupravni sporazum, po katerem bodo prispevala po 0,20 odstotka od dohodka. V prihodnje želijo občina, društvo in podjetja tudi tesneje sodelovati med seboj, tako da bodo pri varovanju okolja kar najbolj dosledni in uspešni. Tudi pri Slovencih bi morda spoznali kaj koristnega, saj se ubadajo z enakimi ekološkimi problemi že vrsto let.

Na teh volitvah bo šlo zares

Občinski možje se nam sicer kar najbolj posvečajo, toda vidi se jim, da so na trnih; pred njimi so volitve, šlo bo zares. Na koncu ostaneta vsaj po dva kandidata! Kdo bo zmagal? Takšne negotovosti funkcionarji tod še niso doživljali. Se morda tudi zato ne spuščajo v politične razgovore, raje v gospodarske, kajti morali so ponuditi programe? Zdi se nam, kot bi se hoteli izogniti takšnim razgovorom, morda tudi zato niso organizirali uradnega razgovora z občinsko delegacijo. Vendar brez tega le ne gre. Če drugega ne, načno razgovor o Kosovu. Najbolj jih boli, da jim Slovenci ne verjamemo vsega, zamerijo nam Cankarjev dom, naš odnos do gladovne stavke rudarjev... O zadnjih prepirih in slovenski trmi pa so na kratko komentirali, da bomo pospravili vsak svoje politike, pa bo mir in spet bomo prijatelji. **Dragoljub Stanković - Ljuba, nekdanji skojevec in zdaj tudi predstavnik zaječarskih borcev gleda na vse skupaj kot naši borci: "Moramo preko tega in sestajati se moramo naprej kot prijatelji. Koliko mladih Slovencev je prav od tu odšlo v boj, skupaj smo se borili za svobodo. Tak odnos zagotovo ne vodi nikamor..."**

Sicer pa življenje tu teče svojo pot. Te dni gostijo svoje Slovence, radi bi nam pokazali kar največ. Peljali so nas do Kladova in Džerdapa, ogledali smo si hidrocentralo Džerdap I, se popeljali z ladjo po Donavi, si ogledali ostanke mogočne rimske utrdbe in naselbine v Gamzigradu in nazadnje v Gamzigrad banji doživeli še pravo srbsko svatbo z okrog štiristo gosti. Vesna in Zoran sta se poročila. Srečno Vesna in Zoran in vsi Zaječarci! Hvala za vse, za vsa lepa doživetja in nasvidenje čez dve leti v Sloveniji! Takrat bo šel na pot jubilejni, dvajseti vlak bratstva in skupno bomo praznovali 50-letnico vstaje.

D. Dolenc

Novi rekord kranjskega kegljišča

Kranj, 18. oktobra — Na kegljišču Triglava v Kranju je bilo že deseto memorialno kegljaško tekmovanje v spomin na Staneta Rebolja. Na turnirju je nastopilo dvainštirideset dvojic iz Slovenije. Za presenečenje je poskrbela dvojica iz Zagorja. Dvojica Mažgon — Burja je zmagala s 1.836 podrtimi keglji. Za nameček pa je Mažgon postavil tudi nov rekord kegljišča v Kranju 975 kegljev.

Vrstni red — 1. Mažgon — Burja (Proletarec) 1.836 (975-861), 2. Jesih—Šemrl (Donit) 1793 (893-900), 3. Nareks — Solobir (EMO) 1.761 (873-888), 4. Gale Sajovic (Slovan) 1.757 (907-850), 5. Štrukelj-Podreberšek (Gradis) 1.757 (905-852), 6. Boštar-F. Sajovic (Triglav) 1.743 (888-855).

D. H.

Košarkarice Kranja druge v republiki

Škofja Loka, 18. oktobra — V športni dvorani Poden v Škofji Loki je ženski košarkarski klub Odeja Marmor organiziral finale republiškega prvenstva v košarki za mladinke. Za prvo mesto so se potegovale košarkarice ID Ježica iz Ljubljane, Marlesa iz Maribora, Kranja in domače ekipe Odeja Marmorja.

Že v polfinalnih igrah je bilo jasno, da se bosta za prvo mesto potegovali ekipi ID Ježice in Kranja, za preostali dve mesti pa Odeja Marmor in Marles. V prvi polfinalni tekmi so Kranjčanke premagale Marles, ID Ježica pa domačinke. V finalni tekmi je bila ID Ježica za odtenek boljša od Kranjčank, v tekmi za tretje mesto pa je Odeja Marmor premagala Marles. Čeprav so Kranjčanke druge in Ločanke tretje, to ni neuspeh, temveč dokaz, da v obeh klubih dobro delajo z mladimi.

Izidi— polfinale — Odeja Marmor : ID Ježica 53 : 67, Kranj : Marles 77 : 54, **za prvo mesto** — ID Ježica : Kranj 65 : 59, **za tretje mesto** Odeja Marmor : Marles 59 : 50.

D. H.

Šahovski tekmovanji na Primskovem

Primskovo, 16. oktobra - Šahisti ŠD Primskovo se tudi letos vključujejo v praznovanje krajevnega praznika Primskovega s turnirjema v hitropoteznem in aktivnem šahu v mali dvorani zadružnega doma ter simultanko, ki bo pred Zadružnim domom. Najboljši bodo prejeli priznanja in praktične nagrade.

Hitropotezni turnir bo v četrtek, 19. oktobra, ob 17. uri. Bo že letošnji sedmi in bo štel za pokal v hitropoteznem šahu za leto 1989. Partija bo lahko največ trajala 20 minut. Obenem Primskovljani že vabijo na letošnja zadnja dva hitropotezna turnirja, ki bosta 16. novembra in 21. decembra.

Turnir v aktivnem šahu pa bo naslednji dan, v petek, 20. oktobra, ob 17. uri, nadaljeval pa se bo v soboto ob 16. uri, ko bo tudi končan. Aktivni šah je zanimiv način igranja, saj partija lahko traja največ uro in je ta način zelo primeren za organizacijo vikend turnirjev.

F. Čeh

Gorenjci po Pomurski poti

Kranj, 16. oktobra - Planinsko društvo Kranj organizira v soboto, 21. oktobra, planinski izlet po Pomurski poti: Radenci - Kapela - Janžev vrh - Gornja Radgona. Pot bo potekala med vinogradi, pohodniki pa bodo obiskali tudi vinsko klet v Kapeli in domačijo s kmečkim turizmom na Janževem vrhu. Hoje bo za približno štiri uri, izlet pa je primeren za vsakogar. Odhod z vlakom iz Kranja bo ob 5.43 do Ljubljane, odtod pa ob 6.45 za Maribor. Vrnitev je predvidena v poznih večernih urah. Obvezna prijava udeležbe v društveni pisarni do četrtka, 19. oktobra. Izlet bosta vodila MarjanŠafran in Slava Obradovič.

J. K.

Športno društvo Vodovodni stolp

Vabilo k sodelovanju

Vodovodni stolp, 10. oktobra - Športno društvo Vodovodni stolp iz Kranja je končalo z ženskim kegljaškim četverobojem in zmagalo. Takšno tekmovanje traja že skoraj desetletje. Kegljačice, nekatere tudi starejše, kažejo veliko vnemo, uspeh pa je posledica tudi prizadevnosti vodje. Moštvo je bilo veselo uspešnega zaključka in prijateljskega srečanja po tekmovanju.

ŠD Vodovodni stolp vabi k nadaljnjemu sodelovanju vse ljubitelje športa in rekreacije. Organizirana bo vadba streljanja z zračno puško, šaha, kegljanja, balinanja, namiznega tenisa, malega rokometa in košarke. Prijave bodo sprejemali vsak ponedeljek med 16. in 18. uro v kleti vrtca Janina, kjer ima društvo svoje prostore. Pozimi, če bo dovolj prijav, bo organizirana rekreacija tudi v osnovni šoli Simona Jenka. Vsak torek in četrtek od 18. ure dalje bo v Janini streljanje, vsak petek od 18. ure dalje pa šah. ŠD Vodovodni stolp vabi tudi letos na martinovanje v Črnomelj. Prijave sprejemajo vsak ponedeljek od 16. do 18. ure v Janini. Pri prijavi bo treba plačati akontacijo, cena izleta pa bo znana nekaj dni pred odhodom.

J. K.

Odbojkarska tekmovanja

Radovljica, 7. oktobra - Komisija za odbojko, ki deluje pri Zvezi telesnokulturnih organizacij Radovljica, razpisuje gorenjsko prvenstvo v odbojki za klubske ekipe pionirjev in pionirk ter za mladince in mladinke in občinsko ligo za moške in ženske. V pionirskih ekipah lahko nastopajo igralci in igralke, stari štirinajst let in mlajši, v mladinskih pa odbojkarji in odbojkarice, rojene 1971. leta in kasneje. Prireditelj prvenstva sprejema prijave do 20. oktobra na naslov ZTKO Radovljica, Gorenjska c. 26, 64240 Radovljica, ali po telefonu 064-75-350. Kakšen bo sistem tekmovanja, bo odvisno predvsem od števila prijavljenih ekip.

Za tekmovanje v občinski moški in ženski odbojkarski ligi se lahko prijavijo tudi ekipe iz drugih gorenjskih občin, tekmovanje pa se bo začelo decembra. Rok za prijave je 20. oktober.

C.Z.

ureja JOŽE KOŠNJEK

Trener članskega nogometnega moštva Triglav Janez Zupančič

Brez domačih igralcev

Kranj, 18. oktobra — Pred novim enajstčlanskim predsedstvom NK Triglav (za predsednika je kandidat Janez Benčina) je sodelovanje s klubi kranjske občine, ki naj bi prineslo dolgoročne koristi NK Triglavu, oziroma nogometu v občini. Računajo, da bo novo vodstvo imelo dovolj moči, da spodbudi nogometni razvoj, vendar z igralci, ki živijo v Kranju in okolici.

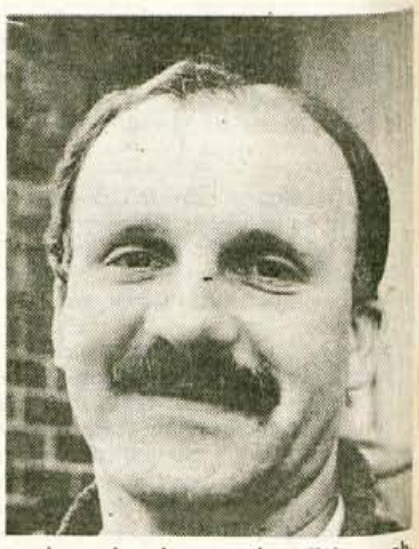

Pri NK Triglavu se je agonija začela po osvojitvi drugega mesta v republiški ligi v sezoni 1985-86, ko se je začelo na lahek način odpuščati domače igralce v druge klube, kar se je nadaljevalo vse do danes, tako da v letošnji sezoni pri NK Triglavu nimajo domačega igralca. Vsi trenerji in tudi naš današnji sogovornik, začasni trener članskega moštva Janez Zupančič, delajo brez plačanih ur.

»Trenutno stanje v NK Triglav prav gotovo ni zadovoljivo,« je v uvodu dejal Janez Zupančič. »Poleg neuspehov članskega moštva v novi tekmovalni sezoni so se pojavljali tudi problemi v organizaciji dela v klubu. Minula tekmovalna sezona, v kateri se članskemu moštvu ni uspelo vrniti v prvo slovensko ligo, pušča posledice tudi v letošnji sezoni. Klub je zapustilo veliko igralcev, ki so igrali v sezoni 1988-89. Odšli so trije vratarji: Škodlar, Fuks in Albreht, ki jih je bilo mogoče po kakovosti primerjati s sedanjim mladim in neizkušenim vratarjem Pozvekom. Odšli so trije igralci iz drugih republik (Jovanović, Šukarica in Alagić), ki so bili več ali manj standardni igralci prvega moštva. Pihler se je vrnil na Jesenice. Domači igralci Jakara, Radosavljevič in Blagojevič so prenehali trenirati in igrati, Vojvodič na nasploh ne prihaja na treninge. Če k temu prištejemo še izključitev Atlija v III. kolu (kaznovan za 4 tekme), Čampo, ki se je poškodoval v prometni nesreči po IV. kolu, Isteniča, ki je bil izključen v VI. kolu, dva igralca, ki sta prišla sredi septembra iz JLA (Nonkovič in Rant), ter Bukovca, na katerega ni bilo mogoče računati zaradi poškodbe, tako ni potrebno posebej ocenjevati, kje so vzroki za sedanji neuspeh. V novo prvenstveno sezono smo zaradi napak iz prejšnjega prvenstva startali z dvema negativnima točkama. To je za tako spremenjeno ekipo predstavljalo še dodatno breme.«

Kakšni so bili cilji pred novo sezono?

»Izhodiščni cilji pred pričetkom nove sezone so bili postavljeni dokaj visoko, vendar pa so bile le želje, kajti ni nam uspelo dobiti nekaterih igralcev iz drugih klubov: Vodnova, Perhavca, Lunarja (Naklo), Jeraja, Jerine (Slovan), Murnika (Domžale), Hočevarja, Rakovca (Sava), prav tako pa nam ni uspelo okrepiti trenerskega kadra. V novo sezono smo startali zelo oslabljeni in kljub velikemu številu treningov in tekem v pripravljalnem obdobju nismo uspeli sestaviti standardnega moštva, s kombinacijo starejših in mlajših igralcev. Zaradi pasivnega odnosa tistih igralcev, ki naj bi največ prispevali k igri (ta odnos je bil navzoč že v pripravljalnem obdobju), menim, da so določeno motiviranost izgubili tudi mlajši igralci, ki pa objektivno težko prevzemajo in nosijo odgovornost za športne neuspehe. Gre za mlado ekipo, ki ima določene kvalitete in perspektive. Žal pa med njimi ni nobenega igralca, ki bi bil vzgojen v domačem klubu.

D. Humer

Škofjeloške sindikalne igre

Kolesarsko in tekaško tekmovanje že končano

Škofja Loka, 10. oktobra - Devete sindikalne športne igre Škofje Loke so se začele. Na osnovi dosedanjih prijav bodo tudi te uspešne. Prijavljeni so tekmovalci iz 35 osnovnih sindikalnih organizacij s skupno 330 ekipami, vendar je glede na izkušnje upravičena bojazen, da se bo udeležba osula. Največ prijavljenih je za kegljanje, streljanje in odbojko, skromna pa je bila udeležba v kolesarjenju na kronometer.

Tekmovanje v ekipnem kolesarjenju za moške in ženske je bilo že 29. septembra na progi Puštal - Hrastnica. Med ženskami je že drugič zapored zmagal LTH. Alpina je bila druga, LTH Orodjarna - Livarna je bila tretja, četrti je bil Zdravstveni dom in peti Alpetour. Med moškimi so kolesarji Alpine nepremagljivi, saj so zmagali že četrtič zapored. Drugo je bilo Obrtno združenje, tretji pa LTH. Sledijo Mercator Sora, Institut Zoran Rant, Termo, Elektromotorji Železniki, Center slepih, Gorenjska predilnica, itd.

Končano je tudi tekmovanje v ekipnem teku. Bilo je v Žireh, dobro ga je organiziral SK Alpina, tekmovalo pa je 20 ženskih in moških ekip. Med ženskami je na 2000 metrov dolgi progi zmagal LTH pred prvo ekipo Alpetoura, Vzgojnovarstveno organizacijo, Odejo in Alpino. Slednja je veljala za favorita. Moške ekipe so tekle na 4000 metrov. Premočno so zmagali tekači Alplesa pred LTH, Mercatorjem Sora, Obrtnim združenjem in LTH Orodjarna-Livarna.

M. Kalamar

Državno hokejsko prvenstvo

Po petih kolih Medveščak in Jesenice

Jesenice, 18. oktobra - Po petih kolih državnega prvenstva sta na vrhu lestvice ekipi Medveščaka in Jesenic, ki sta zbrali osem točk, sledita Olimpija s sedmimi in Partizan s štirimi, predzadnja je Crvena zvezda s tremi točkami, zadnja pa Vojvodina, ki je doslej dosegla le tri gole, prejela pa jih je 57 in kajpak še ni okusila slasti zmage. Že po petih kolih je bolj ali manj jasno, da se bodo za naslov državnega prvaka potegovale predvsem tri ekipe - Medveščak, Olimpija in Jesenice, njim pa bo bržčas občasno prekrižala račune tudi beograjska Crvena zvezda.

V petem kolu so jeseniški hokejisti na gostovanju v Novem Sadu gladko, s 6 : 0, premagali domačo Vojvodino, ki ni dosegla gola niti tedaj, ko so bili pred gostujočim vratarjem kar trije njeni hokejisti. Za "železarje" je dosegel dva gola Tišler, po enega pa Kopitar, Smolej, Šuvak in Hafner. Hokejisti ljubljanske Olimpije so popravili bled vtis s prvih prvenstvenih tekem, v petem kolu pa so po briljantni igri premagali zagrebški Medveščak Gortan s 3 : 1 in mu s tem prizadejali prvi poraz v letošnjem prvenstvu. V mestnem derbiju je Partizan z 9 : 4 premagal Crveno zvezdo.

V šestem kolu, ki bo na sporedu v torek, bo slovenski derbi Olimpija - Jesenice. Tekma bo v Ljubljani v dvorani Tivoli.

C. Z.

Namizni tenis

Zmaga in poraz Merkurja

Kranj, 18. oktobra — V drugi zvezni moški namiznoteniški ligi — zahod so odigrali četrto in peto kolo prvenstva. Namiznoteniški igralci Merkurja iz Kranja so tokrat gostovali v Doboju in Vinkovcih. Z gostovanja so se vrnili s porazom in zmago. V Vinkovcih , so premagali lanskega prvoligaša Lokomotivo, v Doboju pa so izgubili.

Izida — Doboj Promet : Merkur 6 : 3. Za Merkur je dve zmagi dosegel Gašič in Jovič eno, medtem ko sta si ničlo prislužila Maček in Jeraš. Lokomotiva : Merkur 4 : 5. Pri Merkurju je bil spet najboljši Gašič, ki je dosegel tri zmage, dve pa je prispeval Jovič.

D. H.

OD TEKME DO TEKME

Tržiško prvenstvo v tenisu - Na teniških igriščih v Križah je bilo septembra tržiško prvenstvo v tenisu. Na prvenstvu je sodelovalo 121 igralcev tenisa, kar kaže na veliko razširjenost te igre med Tržičani. Z izgradnjo dveh novih igrišč v Križah ob dosedanjih štirih v Bistrici so se možnosti za igranje tenisa v občini povečale. Prvenstvo je bilo vzorno organizirano, za kar ima zaslugo Teniški klub Tržič, ki je letos organiziral že več tekmovanj. Najboljši igralec turnirja je bil Andrej Slapar, ki je v finalu premagal še vedno izvrstnega Milana Nadišarja. V posameznih kategorijah so zmagali: med člani od 45 do 55 let Štefan Jakšič (OŠ Kokrškega odreda), med člani od 35 do 45 let Milan Nadišar (Bistrica), med veterani nad 55 let Slavko Keršič (Društvo upokojencev), med člani v absolutni kategoriji Andrej Slapar (Pristava), med članicami nad 30 let Milena Dolčič (Peko Komerciala), med članicami do 30 let Maja Meglič (ŠŠD Kokrški odred), med mladinci Andrej Slapar (Pristava), med pionirkami Maja Meglič (ŠŠD Kokrški odred) in med pionirji Aljoša Krohne (ŠŠD Kokrški odred). J. Kikel

Žiganja vas zmagala - Člani mladega športnega društva iz Sebenj so v počastitev praznika štirih krajevnih skupnosti Križev, Pristave, Sebenj in Seničnega so v Sebenjah uredili tudi nogometno igrišče in ob otvoritvi organizirali turnir, na katerem so sodelovala moštva Križev, Sebenj, Žiganje vasi, Veteranov in Dupelj. Pred okropg 150 gledalci je zmagala Žiganja vas pred Sebenjami in Dupljami. J. Kikel

Pionirski atletski troboj v Tržiču - Atletska sekcija TVD Partizana iz Tržiča se je vključila v novo obliko tekmovanja Atletske zveze Slovenije, troboj za pionirke in pionirje. Troboj obsega tek na 60 metrov, skok v daljino in met žogice. Med pionirkami je zmagala Tina Kramarič (Storžič) pred tekmovalkami Poleta Fadilo Hamzič in Bojano Belak, med pionirji pa so bili najboljši atleti Poleta Anže Lauseger, Roman Kutin in Gregor Horžem. J. Kikel

Vabila, obvestila

Konjeniško tekmovanje v Komendi - Konjeniški klub Komenda prireja v nedeljo, 22. oktobra, ob 13. uri na hipodromu v Komendi konjeniško tekmovanje. Najprej se bodo v parkurju pomerili mladi konji in jahači, drugi parkur (višina 1,20 metra) bo v spomin na Alenko Žnidar, v tretjem (višina 0,80 do 1,10 metra) bodo tekmovalci izbirali svoje točke in jahali brez sedla, na koncu pa bo še tekma z jollyjem za denarne nagrade. - C. Z.

Gostišče na Jelencih odprto le ob koncu tedna - Iz planinskega društva Gorenji vas sporočajo, da bo zavetišče gorske straže na Jelencih pod Blegošem odprto od 21. oktobra do maja prihodnje leto odprto od 11. ure ob sobotah do 16. ure ob nedeljah oz. dan pred praznikom od 18. ure do zadnje dne praznika do 16. ure. - C. Z.

Skakalna tekma na Gorenji Savi - Smučarski skakalni klub Iskra Delta Triglav organizira ob koncu sezone tekmovanj na skakalnicah, pokritih s plastiko, jutri, v soboto, ob 14.30 na 65-metrski skakalnici na Gorenji Savi tekmovanje za člane, starejše in mlajše mladince in starejše pionirje. - C.Z

Planinski izlet na Storžič - Športno društvo Brezje pripravlja jutri, v soboto, planinski izlet na Storžič. Izletniki se bodo zbrali ob sedmih zjutraj pred domom DPO na Brezjah pri Tržiču, odkoder se bodo z avtomobili odpeljali do Doma pod Storžičem. - J. Kikel

Nogometni spored - V osmem kolu območne članske lige igra Britof v nedeljo ob 14.30 proti Postojni, Jesenice gostujejo v Biljah, Triglav v Črnomlju, Naklo pa v Dekanih. Mladinci Save igrajo v nedeljo ob 10.30 doma proti Rudarju iz Titovega Velenja, Britof gostuje pri Dravinji, Triglav pa v Litiji. V osmem kolu gorenjske lige se bodo v soboto ob 16. uri pomerili v A ligi Alples : Visoko, Tržič : Mavčiče, Sava : Lesce, Primskovo : Bitnje, LTH : Alpina in Zarica : Bohinj ter v B ligi Kondor : Šenčur, Britof B : Preddvor, Velesovo : Trboje, Bled : Grintavec, Hrastje : Podgorje in Podbrezje : Polet. Kadeti igrajo v soboto ob 10. uri, pionirji ob 13.30, mladinci pa v nedeljo ob 9.30. - D. Jošt

TEMA TEDNA

DOST MAM!

Ni tako dolgo, ko smo lahko prebrali imenitno izjavo nekega ameriškega poslovneža, ki se je mudil v Ljubljani. Možakar je pri priči spoznal, kako nam gre, saj je na vprašanje, kaj bi počel, če bi živel pri nas, kot iz topa ustrelil: takoj bi odprl obrt in začel izdelovati takooo veeeelike usnjene denarnice...

In še kako prav je imel: kar poglejte svoje nabuhle denarnice! Bankovci, s katerimi domala nimamo česa kupiti, postajajo vedno manj vredni in še grdi so povrhu. In kar izračunajte si, koliko »Teslov« je treba, da si lahko kupite zavojček toaletnega papirja! Tesla in toaletni papir! In preštudirajte, koliko gre v nakupovalno vrečko, če stopite v trgovino s »ta rdečo«lepo Breno ali kaj je že deklič na stotisočaku! Da bo mera polna, že z novim za petstotisoč dinarjev, tistim, ki je po izgledu ves siv in nekam preklast, nimamo kaj početi.

Koliko dobimo za naše slavne bankovce, vemo. Zato tudi taka gneča na mejnih prehodih, kajti na senčni strani Alp je vse ceneje. Vse, od A do Ž! A zmotili bi se, če bi mislili, da bomo preko mejnih prehodov potovali kar tako, neopazno, ne da bi nas ostro motrile oči naših južnih dušebrižnikov. In - hopla! Še dvakrat se nismo obrnili, že so nas pogruntali, razkrili in obsodili.

Kje drugje kot v visokonakladni beograjski Politiki! Tam so z obema rokama pograbili pisemce anonimnega srbskega bralca, ki je letoval pri prijateljih v Sloveniji. Gostoljubni, kot so bili, so ga vzeli s seboj v Celovec, kjer je nakupil, kar je pač nakupil. A glej ga, ptička, kako je komentiral vsakomesečna nakupovanja onstran meje. Zato, ker Slovenci na veliko kupujemo svojo vsakomesečno »fasengo« v tujini in nam cariniki gledajo skozi prste, ne plačujemo carine, ki je pomemben finančni vir federacije. Sledi tak logični zaključek, da se vam lasje postavljajo pokonci: zaradi carinskega umanjka nas, Slovence, federacija pravzaprav in tako rekoč podpira, zato pa lahko imamo tak standard.

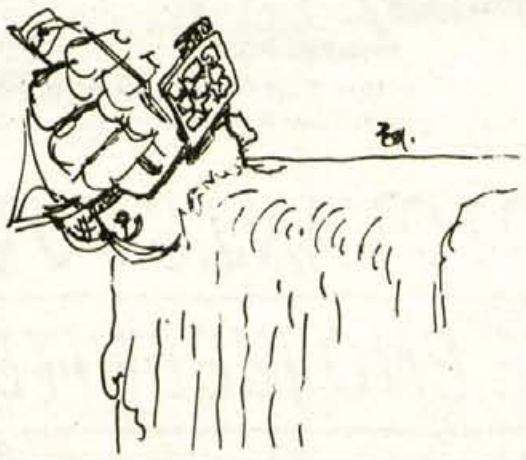

Howgh - govoril sem!

Tako, zdaj vsaj vemo, kdo in zakaj v Socialistični federativni republiki Jugoslaviji dobro živi in kdo koga izkorišča. Bomba pogruntacija, ki jo lahko sproducira samo in le najbolj zelena zavist. Bomo že prenesli tudi najnovejše in vedno nove in strupene puščice, ki nam letijo v naročje. Vmes pa bomo naše stranke malo renovirali in modernizirali, usekali kakšno debato o večstrankarskem sistemu in političnem pluralizmu... Zavistni smo sami sebi, namesto da bi bili produktivno zavistni tistim na Vzhodu, ki s krepkimi in odločnimi koraki zapuščajo pogubno ideologijo. Madžari so šli že tako daleč, da so se odrekli »ljudski« v nazivu Ljudska republika Madžarska, pri nas pa bomo - dokler bo le mogoče - kajpak vztrajali pri Soc. feder. republ. Jugoslaviji - pri ideoloških oznakah, ki jih redkokatera država še tako vztrajno ljubkuje in neguje.

»Dost mam«, pravi slovenska mladina, starina pa po starem naprej, vzvratno piha v jadra barkače, ki bi rada vsaj kakšno miljo naprej. Vse skupaj pa se nevarno nagiba, zdaj levo zdaj desno; ko pa se bo dokončno zaguncnilo, bo svet v 21. stoletju, mi pa v morskih globočinah, brez potapljaških mask in kisika...

D.Sedej

GLASBENA LESTVICA RADIA ŽIRI

Glasbena lestvica Radia Žiri **Lestvico lahko poslušate v sredo, 25. oktobra, od 16. do 19. ure na valovih Radia Žiri. Lestvica je enaka kot pred štirinajstimi dnevi.**

Lestvico ureja Nataša Bešter

Tuja lestvica

1. Roy Orbison - **California blue**
2. Queen - **I want it all**
3. Madonna - **Oh, father**
4. Jason Donovan - **Too late to say goodbye**
5. The Beach Boys - **Kokomo**
6. Starship - **Wild again**
7. Mickey and Sylvia - **Love is strange**
8. Kylie Minoque - **Je ne sais pas pourquoi**
9. The Georia Satellites - **Hippy, hippy shake**
10. Little Richard - **Tutti frutti**

Novi predlog: Roxette - **The look**

Domača lestvica

1. Aleksander Mežek - **Podarjeno srcu**
2. Don mentoni blues band - **Dobra mrha**
3. Helena Blagne in Nace Junkar - **Vrniva se na najino obalo**
4. Stane Vidmar - **Oprosti mi sine**
5. Simona Weiss - **Zabranjena ljubav**
6. Pop design - **Nekoč bom zbral pogum**
7. Don Juan - **Gusarji z morja**
8. Majda Arh - **Ljubezen je kot vino**
9. Meri Cetinič - **Dome moj**
10. Lapos - **Bela, bela rosa**

Novi predlog: Zlatko Dorbič - **Sava**

Izpolnite kuponček in ga takoj pošljite na naslov: Radio Žiri, Trg osvoboditve 1, 64226 Žiri. Žrebali bomo vse kuponče skupaj z dopisnicami, ki ste jih poslali pri prejšnji lestvici.

Prodajalna Ana iz Gorenje vasi pa za srečnega izžrebanca še vedno nudi lepo nagrado. Pohitite s kuponči!

Kupon

Domača pesem _____

Tuja pesem _____

Novi predlog: _____

Naslov: _____

Dahnili so da:

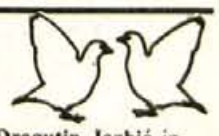

V Škofji Loki: Marija Peternelj in Dragutin Jazbić iz Škofje Loke; **Tatjana Krmelj in Bogomir Pirnar** iz Žirov; **Jožefa Kožuh in Janez Omejc** iz Dolenjega brda.

NAGRADNA KRIŽANKA LJUBLJANSKE BANKE – TEMELJNE BANKE GORENJSKE

Rešitev prejšnje križanke: pluralizem, Lana Turner, Eban, tiara, de, Ivo, čok, Gorenjska, banka, lajna, PZ, ji, par, in, Adria, eka, Dwight, trisul, dp, sepia, sampan, oriks, LN, PT, Oates, Ivi, Tit, LIM, nedelja, Arsa, Eša, JR, trenčkot, ščipanje, morilka, Aero, AHR, VV, aar.

Izžrebali smo naslednje reševalce:

1. nagrada: Anže Kalan, Cesta talcev 8, Škofja Loka;
2. nagrada **Ljubica Bedina**, T.Odrove 9, Kranj
in tri tretje nagrade: **Vera Ravnik,** , Slap 6, Tržič;**Cvetka Bergant**, Trg svobode 25, Tržič;**Draga Pisovec**, Milje 43, Šenčur.

Čestitamo!

ljubljanska banka

GORENJC IN FORMULA 1 BANKA PRIHRANKA

Prvi novorojenček, ki je od naše banke prejel hranilno knjižico z začetno vlogo, je danes že v dvajsetem letu.

Prav gotovo ne ve, kolikšna je bila začetna vloga, aprila 1970, ko smo s to akcijo začeli.

LAHKO PA MU POVEMO, KOLIKO ZNAŠA DANES?

V Gorenjski banki smo začetno vlogo na hranilni knjižici za novorojenčke s 1. 10. 1989 povečali na 50.000 din.

Temeljna banka Gorenjske

Temeljna banka Gorenjske

ljubljanska banka

GORENJC IN FORMULA 1 BANKA PRIHRANKA

31. 10.

GORENJSKI GLAS							GORENJSKI GLAS	OTOČJE V POLINEZIJI	USTVARJALNOST	ŽIDOVSKO ŽEN. IME	ONDREJ NEPELA	ULJ	AVTOR KRIŽANKE R. NOČ	NAUK O VZROKIH IN UČINKIH POJAVOV	DROG ZA DELANJE LUKENJ	IT. FILM IGRALKA MIRANDA
							ZGORNJA PLOSKEV V PROSTORU						IGRALEC RAINER / AMER. MOŠ. IME			
							NEMŠKI FILOZOF (RICHARD)									
							SODRGA, SVOJAT / GEORGES BIZET				KONČEK SUKANCA / AVIZO, SPOROČILO					
																AFRIŠKA JEZIKOVNA IN PLEM. SKUPINA
												SOBICA NA LADJI / REKA V S. FRANCIJI				
OSVOBOD. FRONTA		NEBIS-TVENOST	IRANSKA DENARNA ENOTA	FRANCE PREŠEREN			SL. HUMORISTKA VELKAVRH	ZEL. NICA V PUŠČAVI / SL. PESNIK (DRAGOTIN)					LOŠČILO / UM. VODNA POT, PREKOP			
CERKVENI PEVSKI ZBOR				VRSTA ANTILOPE						IZUMITELJ TESLA						
ŠTEVNIK				JEČMENČEK S FIŽOLOM						FR. PISATELJ, NADREALIST (LOUIS)						
LJUBKOV. IME ZA BABICO				GLEDAL. V MOSKVI / DELAVSKA ENOTNOST					LAIK, NEPROFESIONALEC	SAMOJEDI / SOVJET. KOZMONAVT (GERMAN)					SLIKAR KLEMENČIČ-MAJ	BOLGAR. S-KI KRALJ
AVSTRU. SMUČARSKI SKAKALEC PREIML							FR. FILM. KOMIK IN REŽISER (JACQUES)					VRSTA ŽITARICE				
ŠPANSKI SPOLNIK			PEROČI / AMER. PLOŠČINSKA MERA				MOŠ. IME / AM. FILM. IGRALEC DOUGLAS					DRŽAVA V INDOKINI / NEM. PISATELJ (THOMAS)				
VELIKA SKUPINA VIRUSOV				4. RIMSKI KRALJ / PIANIST BERTONCELJ				DEL MOLEKULE / ORGAN VIDA					VZDEVEK GOETHEJEVE MATERE	RENU / IZRASTEK NA GLAVI		
ZMLETO ŽITNO ZRNJE					JAP. VELEMESTO / VIKTOR KONJAR						MESTO V ZRN / ANTON AŠKERC					
NADALJEVANJE GESLA															? TRNOVA / BIT-A SANSKU MUSL. / ? ČAPLJE	
GORENJSKI GLAS	UKANA PREVARA					USTANOVITELJ PERZU DRŽAVE				INDUSKI DROBIŽ						

WELCOME TO YU

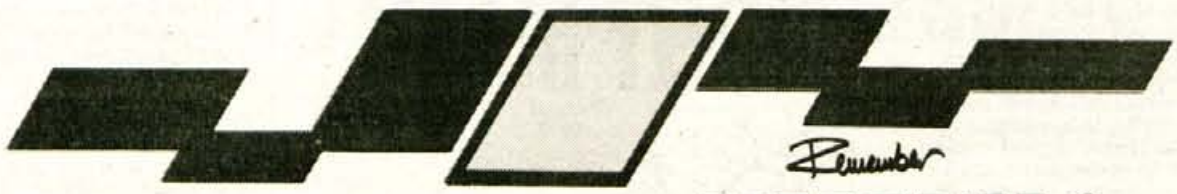

Remember

YUGOSLAV TRAVEL COMPANY **PUTNIK**

OFFICIAL AGENT of the Ninth Conference of Non-Aligned Countries

STO POTOVANJ S PUTNIKOM - IZBERITE ENO IZBERITE PUTNIK

POTOVANJA PO EVROPI

DRŽAVE ZAHODNE IN SREDNJE EVROPE — 10 dni;
AMSTERDAM-BRUXELLES-PARIZ - 7 dni;
DUNAJ — 3 dni;
MODRA DONAVA 5 dni;
LONDON — 6 dni;
KORZIKA — 8 dni;
KLASIČNA ITALIJA —7 dni;
RIM 3 dni;
FIRENZE — RIM 4 dni;
RIM — FIRENZE — 5 dni;
ITALIJA, KI JE ŠE NE POZNATE — 6 dni;
ATENE — 7 dni;
ANTIČNA IN BIZANTINSKA GRČIJA — 8 dni;
KRF — 5 dni;
GRČIJA, KI JE ŠE NE POZNATE — 10 dni;
ANTIČNA IN BIZANTINSKA GRČIJA IN KRF —9 dni;
ISTAMBUL — 5 dni;
ISTAMBUL IN MALA AZIJA — 8 dni;
ALŽIR IN MAROKO — 10 dni;
TUNIS IN ALŽIR — 7 dni;
TUNIS IN ALŽIR — 9 dni;

UGODNE CENE ZA POTOVANJA V BUDIMPEŠTO, PRAGO, VARŠAVO, KATOWICE...
POPUSTI ZA SKUPINE

MOSKVA — 5 dni;
MOSKVA — LENINGRAD — 8 dni;

POCENI POTOVANJA NA BLIŽNJI VZHOD

KAIRO — 6 dni;
SVETA DEŽELA — EGIPT — IZRAEL — 14 dni;
EGIPT — IZRAEL — 9 dni;
POT V DEŽELO FARAONOV — 9 dni;
KAIRO — JERUZALEM — SVETA KATERINA — 10 dni;
VELIKA EGIPTOVSKA TURA — 11 dni;

CIPER 8 dni letalo

Kot posebno ugodnost pri odpiranju naše poslovalnice na Bledu vam nudimo poceni počitnice ob koncu poletja na otoku sonca, peščenih plaž, čistega morja.

Odhodi: 19., 26. oktober
2., 9., 16., 23. november
7., 14., 21. december
11., 18., 25., januar
1., 8., 15., 22. februar
1., 8., 15., 22., 29. marec

CENA (odhodi iz Ljubljane) 175 USD (v dinarjih po tečaju 7 dni pred odhodom)
90 USD (v efektivi ali potovalnih čekih izključno na dolarski iznos)

Popusti za otroke!

Tudi Novo leto je vse bližje. Če bi radi preživeli najdaljšo noč na otoku zelenja in cvetja, nas pokličite.

POTOVANJA PO CELEM SVETU

INDIJA-SRI LANKA-TAJLAND — 14 dni
JODRANIJA — IZRAEL — 9 dni
PEKING IN DANTUNG — 10 dni
PEKING — LUJAND — HSIAN — 10 dni
STARA MESTA KITAJSKE — 10 dni
KITAJSKA — HONG KONG — SINGAPUR — TAJLAND — 20 dni
TAJLAND — INDONEZIJA — SINGAPUR — 13 dni
TAJLAND — FILIPINI — MALAEIJA — INDONEZIJA — SINGAPUR — 18 dni
INDIJA — TAJLAND — SINGAPUR — 15 dni
TAJLAND — SINGAPUR — 11 dni
TAJLAND — SINGAPUR — 13 dni
TAJLAND — MALEZIJA — SINGAPUR — 11 dni
TAJLAND — MALEZIJA — SINGAPUR —18 dni
MALEZIJA — SINGAPUR — 10 dni
MALEZIJA — SINGAPUR — INDONEZIJA — 10 dni
SINGAPUR — INDONEZIJA — 10 dni
SINGAPUR — 10 dni
MALEZIJA — INDONEZIJA — SINGAPUR — 17 dni
KITAJSKA — HONG KONG — TAJLAND — 13 dni
VELIKA MEHIŠKA TURA IN FLORIDA — 18 dni
LOS ANGELES — LAS VEGAS — SAN FRANCISCO — 18 dni

Poleg tega organiziramo prevoze po domovini in tujini, šolske prevoze, sindikalne izlete po konkurenčnih cenah. Podrobnejše informacije lahko dobite po telefonu 064 77-591 ali v naši poslovalnici v hotelu GOLF, Cankarjeva 4 na Bledu

NOVO - NAJNOVEJŠE PUTNIK ZA NOVE GENERACIJE!

MERKUR
KRANJ

HIŠNA KOMUNIKACIJSKA NAPRAVA

Hišna komunikacijska naprava (domofon) služi za komuniciranje v stanovanjskih hišah med vhodom in stanovanjem in med posameznimi stanovanji.

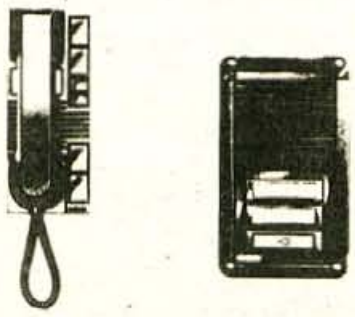

AKCIJSKA PRODAJA
od 13. - 31. 10. 1989 v večini Merkurjevih trgovin z elektriko materialom.
30 % POPUSTA

PRENAPETOSTNA ZAŠČITA

prenapetostni filter — prenapetostni TV filter

prenapetostni filtri ščitijo vašo audio, video in računalniško opremo pred prenapetostnimi pojavi iz električnega omrežja in antenske napeljave.

Diferencialna vtičnica in vtikač

služita kot dodatna zaščita pred dotikom delov pod napetostjo; avtomatski izklop stikala vas rešuje pred nesrečo.

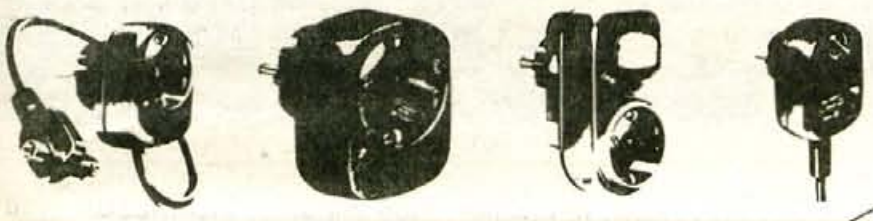

PRIKAZ DELOVANJA V PRODAJALNI DOM NAKLO

pravi ljudje na pravem mestu

INFORMACIJE, SVETOVANJE IN ODGOVORI NA VAŠA VPRAŠANJA

PO KVALITETI NAS BOSTE SPOZNALI!

Sava Kranj bo dne 26. oktobra 1989 ob 12. uri odprla prenovljeno, sodobno opremljeno prodajalno v Kranju, Gregorčičeva 10.

Vabimo vas na ogled in k nakupu. Ponudili vam bomo vse, kar izdelujemo v Savi Kranj pa tudi vrsto drugih izdelkov, ki sodijo zraven.

Sava Kranj

64000 Kranj, Škofjeloška c. 6, Jugoslavija
tel.: 064-25-461, 25-561
telex: 34516 Sava yu, telefax: 38 64 21095

V PONEDELJEK, 23. OKTOBRA 1989,

POSLOVNI DAN MEBLA V KOKRI

V VELEBLAGOVNICI GLOBUS KRANJ NA ODDELKU S POHIŠTVOM, S PRIČETKOM OB 12. URI

Kokra

ALPETOUR

SOZD Alpetour Škofja Loka razpisuje na podlagi sklepa delavskega sveta ALPETOUR — PODJETJE ZA OBNAVLJANJE AVTOPLAŠČEV ŠKOFJA LOKA dela in naloge

DIREKTORJA PODJETJA

Poleg pogojev, predpisanih v 59. čl. zakona o podjetjih in pogojev iz družbenega dogovora o uresničevanju kadrovske politike v občini mora kandidat izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da ima VII. st. (visoko) strokovne izobrazbe tehniške ali ekonomske smeri.
- da ima najmanj pet let delovnih izkušenj pri vodenju podjetja
- da ima potrebne organizacijske in vodstvene sposobnosti

Za opravljanje razpisanih del in nalog bo izbrani kandidat imenovan za 4 leta z možnostjo ponovnega kandidiranja.

Pisne ponudbe z opisom dosedanjih delovnih izkušenj in dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev naj kandidati dostavijo v 8 dneh po objavi razpisa na naslov: SOZD Alpetour Škofja Loka, Titov trg 4 b, kadrovski sektor, z oznako »za razpisno komisijo«.

Delavski svet bo o izbiri kandidata določil v 60 dneh po razpisnem roku. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh po izbiri.

Na podlagi sklepa komisije za delovna razmerja pa ALPETOUR — PODJETJE ZA OBNAVLJANJE AVTOPLAŠČEV ŠKOFJA LOKA objavlja prosta dela oz. naloge

ČISTILKE za nedoločen čas

Pogoji:

- zaključena osnovna šola in 6 mesecev delovnih izkušenj.

Poskusno delo je 1 mesec. Delo se opravlja v popoldanskem času.

SAMOSTOJNEGA KNJIGOVODJE za določen čas (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu)

Pogoji:

- V. st. ekonomske smeri in 2 leti delovnih izkušenj
- znanje strojepisja

Poskusno delo je 2 meseca. Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema kadrovski sektor v Škofji Loki. Titov trg 4 b — 8 dni po objavi. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po izteku prijavnega roka.

murka

Trgovina na drobno in debelo p. o.
Lesce, Alpska c. 62

Po sklepu delavskega sveta DO z dne 5. 10. 1989 razpisujemo

JAVNO DRAŽBO

za prodajo treh poslovnih lokalov na Jesenicah. Površine:

a) lokal I. — 62,30 m²
b) lokal II. — 71,35 m²
c) lokal III. — 60,75 m²

Cena lokala I. je 47.000.000 din za m², lokalov II. in III. pa 40.000.000 din za m².
Kavcijo za sodelovanje na dražbi v višini 10 % cene je treba plačati z ustreznim čekom, pologom gotovine ali potrdilom o nakazilu na žiro račun prodajalca, ki je 51540-601-16247.
Kupec mora plačati celotno kupnino v 8 dneh po končani dražbi. Plačano kavcijo štejemo v kupnino. Rok za sklenitev pogodbe je 15 dni po javni dražbi.
Neuspelemu ponudniku bomo vrnili kavcijo. Prometni davek po odmeri plača kupec.
Dražba bo dne 25. 10. 1989 ob 9. uri v poslovni stavbi Murke, na Alpski 62.
Ogled lokalov in posredovanje potrebnih informacij bo 24. 10. 1988 med 9. in 12. uro.

M

Ob dnevu mrtvih vas vabimo v naše cvetličarne, kjer vam bomo prvič in edini ponudili samopostrežno trgovino aranžmajev za grobove. Od 15. 10. 1989 dalje bomo sprejemali prednaročila, od 28. 10. 1989 dalje pa si boste lahko naročene aranžmaje izbrali na razstavnem prostoru. Aranžmaje lahko naročite v cvetličarnah:
Zlato polje, Cesta JLA 11, (tel. 22-737)
Rožmarin, Maistrov trg, (tel. 21-224)
Maja, Planina, (tel. 35-787)
Pino, Stražišče, Križnarjeva pot 4, (tel. 21-600)

Priporočamo se za naročila!

MERCATOR-KŽK GORENJSKE KRANJ
TOZD KMETIJSTVO

MERKUR
TRGOVINA IN STORITVE
p. o., KRANJ, Koroška c. 1

TRGOVINA NA DROBNO

objavlja prosta dela in naloge

POMOČNIKA POSLOVODJE V PRODAJALNI ELEKTRO V RADOVLJICI

Pogoji:
- VK iz bobrazba (V. stopnja) poslovodske smeri
- 3-5 let delovnih izkušenj
- dvomesečno poskusno delo
- delovno razmerje za nedoločen čas

Ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh od objave na naslov: MERKUR - trgovina in storitve, p. o. Kranj, Koroška c. 1, za kadrovsko-socialno službo.

Kandidate bomo o izboru obvestili v 15 dneh po sprejemu sklepa samoupravnega organa.

KMETIJSKA ZADRUGA p.o.
ŠKOFJA LOKA

Kmetijska zadruga Škofja Loka oddaja v najem

tri (3) medsebojno povezane prostore

v I. nadstropju v zadružnem domu Gorenja vas v skupni izmeri cca 100 m².

Interesenti za najem naj se oglasijo osebno ali pismeno na upravi Kmetijske zadruge Škofja Loka, Jegorovo predmestje 21.

PETROL

TOE KRANJ

Cenjene stranke obveščamo, da bo bencinski servis VOKLO II (v vozni smeri LJ — KR) zaradi nujnih vzdrževalnih del ZAPRT od 23. oktobra predvidoma 10 dni.

Zahvaljujemo se za razumevanje!

KRAJEVNA SKUPNOST ŽIRI

ČESTITA KRAJANOM IN DELOVNIM KOLEKTIVOM ZA KRAJEVNI PRAZNIK ŽIROV TER JIM ŽELI VNAPREJ ŠE VEČ DELOVNIH USPEHOV

poliks
PODJETJE LAHKE OBUTVE
p. o. Strojarska 12, Žiri
Tel.: 064-69-332

OB KRAJEVNEM PRAZNIKU DELAVCI POLIKSA, PODJETJA LAHKE OBUTVE, ČESTITAJO ŽIROVCEM IN JIM ŽELIJO ŠE VELIKO DELOVNIH USPEHOV.

kmetijsko gozdarska zadruga
MERCATOR — SORA
P.O. 64226 ŽIRI

DELOVNIM LJUDEM, POSLOVNIM PRIJATELJEM, ODJEMALCEM, POTROŠNIKOM IN KOOPERANTOM ČESTITAMO ZA KRAJEVNI PRAZNIK ŽIROV TER SE PRIPOROČAMO ZA NADALJNJE SODELOVANJE.

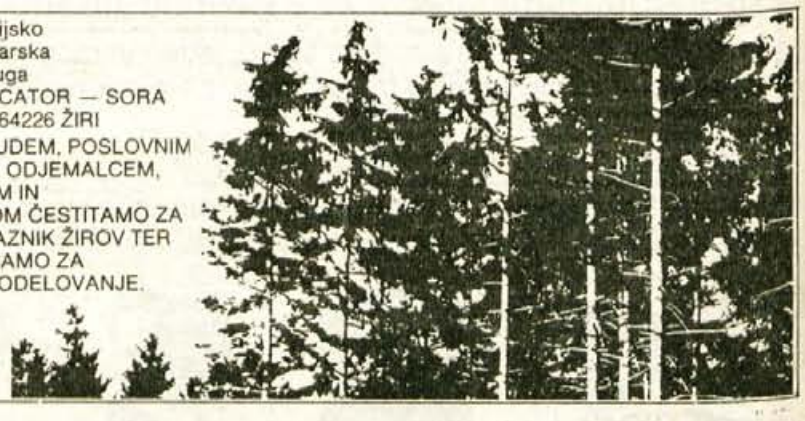

SOZD Mercator n. sub. o.

ČESTITKE OB KRAJEVNEM PRAZNIKU

OŠ BRATOV ŽVAN GORJE p. o.
ZGORNJE GORJE

objavlja

JAVNO LICITACIJO

za prodajo osnovnega sredstva
POMIVALNI STROJ KOVINASTROJ GROSUPLJE HPS 70,
serija 2-9, leto izdelave 1982.
Izklicna cena 25.000.000.— din
Prometni davek ni vključen v ceno.
Licitacija bo v petek, 27. oktobra od 10. do 12. ure v osnovni šoli. - učilnica za gospodinjstvo. Pomivalni stroj je na vpogled v osnovni šoli 23. do 27. oktobra od 7. do 14. ure.
Interesenti morajo do pričetka licitacije oddati ponudbe v zaprti kuverti z oznako »za licitacijo«.
Kupec bo moral kupnino poravnati v 8 dneh po licitaciji in v istem času prevzeti izlicitirani stroj.
Informacije dobite v šoli - telefon 064-77-213.

SE PRIPOROČA
MLIN
V PREDOSLJAH
JOŽE DOLNAR

AERODROM LJUBLJANA

aerodrom ljubljana p. o.
Na podlagi sklepa Delavskega sveta z dne 2. 10. 1989, objavljamo prodajo rentgenske naprave Heimann tip HI-SCAN 11080-40 TS. Izklicna cena din 3.464.251.300.-. Informacije po tel. 25-761, Aerodrom Ljubljana.

BOGATA PONUDBA — UGODNE CENE

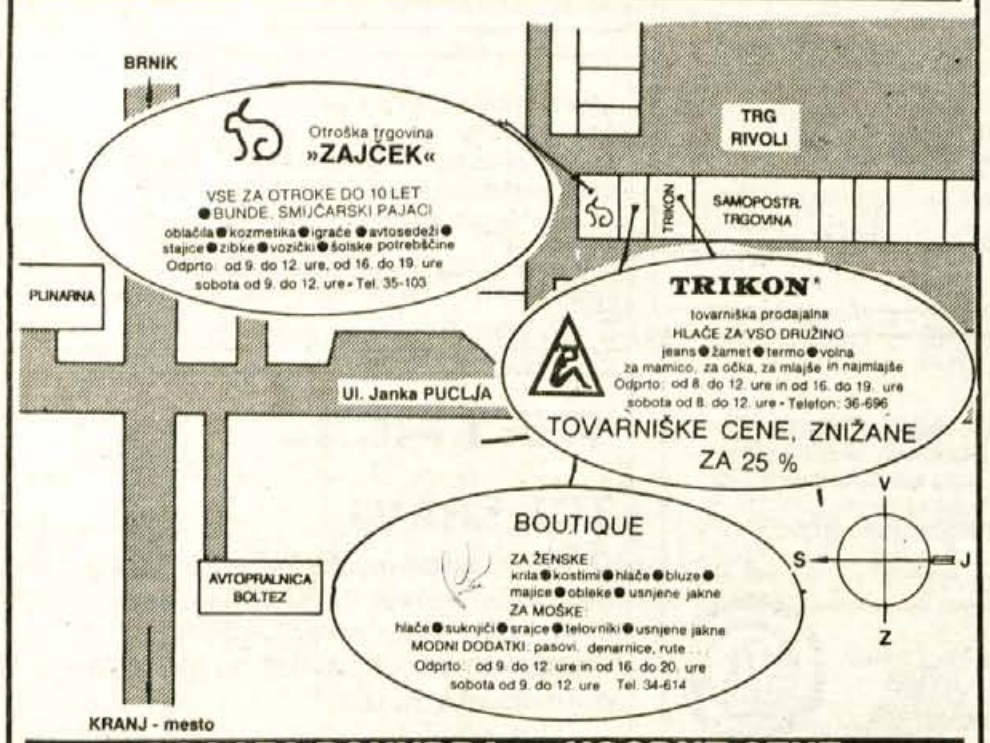

BOGATA PONUDBA — UGODNE CENE

40 LET

64226 ŽIRI, Industrijska cesta 2, p.p. 7
Telefon: (064) 69-300
Telex: 34505 YU KLADI
Telefax: 3864 69 664 KLADIVAR ŽIRI YU

KLADIVAR

TOVARNA ZA FLUIDNO TEHNIKO

S širokim proizvodnim programom na področju hidravličnih komponent in sistemov, pnevmatskih komponent, sistemov centralnega mazanja, elektromagnetov ter učnih pripomočkov za hidravliko

ČESTITA VSEM KRAJANOM IN POSLOVNIM PARTNERJEM ZA KRAJEVNI PRAZNIK ŽIROV.

KAR LAHKO STORIS DANES.
NE ODLASAJ NA JUTRI !

NORDMENDE

Na voljo vam je TV sprejemnik po občutno nižji ceni!

SPECTRA SL 72

barvni TV sprejemnik, stereo (2 x 40 W), Super Planar zaslon 72 cm, Black Matrix, daljinsko upravljanje, prilagojen za kabelski sprejem

prejšnja cena 1595 DEM, sedaj 1295 DEM in okoli 64 % dinarskih dajatev.

FABRIKA 13

emona commerce
tozd globus ljubljana

konsignacijska prodaja:
Ljubljana, Trg revolucije 1, 061/219-107
Maribor, Lesnina, 62311 Hoče, 062/304-697
Novo mesto, Emona-Dolenjka, Kidričev trg 1, 068/22-395

MERKUR
KRANJ

POSODA
BELA TEHNIKA
MALI GOSPODINJSKI APARATI
TV APARATI GORENJE — ISKRA
MOTORJI TOMOS
KOLESA ROG
ROČNO ORODJE
UNIOR

MINIMALNA VREDNOST
NAKUPA 5.000.000.-DIN

VODOINSTALACIJSKI
MATERIAL
CENTRALNO OGREVANJE
30 % POPUSTA
PRI PLAČILU Z
GOTOVINO
OD 12. DO 31. OKTOBRA

ELEKTRIČNO
ROČNO ORODJE
ISKRA — BLACK & DECKER
VARILNI APARATI VARSTROJ

PROIZVODI
ELEKTROELEMENT
IZLAKE
TELEFONSKI
APARATI ISKRA
ANTENE

15 % POPUSTA
ZA ČLANE STANOVANJSKIH ZADRUG
IN PRI PLAČILU S KREDITNO
KARTICO

prani ljudje na pravem mestu

WERHONIG
CELOVEC, STADELWEG 20 TEL.: 9943-463-33470
GLAVNA CESTA V CELOVEC, DRUGI SEMAFOR DESNO

NAJVEČJI KOROŠKI PROSTOR ZA
RABLJENE AVTOMOBILSKE DELE
IMAMO IZREDNO VELIKO POŠKODOVANIH VOZIL, TUDI NAJNOVEJŠIH MODELOV, KAR VAM ZAGOTAVLJA, DA DOBITE ZA VSAK AVTO PO NAJNIŽJI CENI VSAK NADOMESTNI DEL.
VW - AUDI - OPEL - FORD - MERCEDES - RENAULT - PEUGEOT
FIAT - CITROEN - JAPONSKI AVTOMOBILI, ITD...

MALI OGLASI

☎ 27-960
cesta JLA 16

APARATI STROJI

Stoječ BOJLER na drva ali elektriko, prodam. ☎ 622-742 15341

Ugodno prodam PEČ za centralno kurjavo, 25.000 ccal. ☎ 631-698

Prodam PRALNI STROJ in HLADILNIK, rabljeno. ☎ 061/612-4667

TV sony, ekran 55, prodam. ☎ 79-589 15449

Prodam 40 odstotkov ceneje PEČ za etažno centralno kurjavo, 12.000 ccal, PEČ na olje, ŠTEDILNIK na olje, trajnožarečo PEČ in STROJ za pomivanje posode. ☎ 37-563, popoldne 15454

Poceni prodam malo rabljen ŠTEDILNIK kiperbusch, trajnožarečo PEČ ter PEČ za centralno kurjavo feroterm, 35.000 ccal. Černilec, Ul. 26. julija 12, Naklo 15459

TRAKTOR torpedo 75 A, skoraj nov, s prednjim pogonom, prodam ali zamenjam za manjši traktor, ☎ 068/76-315 15462

Ugodno prodam HLADILNIK. ☎ 37-745 15490

Prodam motorno NAHRBTNO KOSO alpina, ČB TV jasna in KASETOFON sonayo. ☎ 21-194 15493

Ugodno prodam HLADILNIK, 120 litrov. ☎ 34-190 15500

Prodam 2 termoakumulacijski PEČI AEG, 2 in 4 kilovate in kombinirano PEČ za kopalnico. ☎ 22-592

ZAMRZOVALNO SKRINJO, 380 l, poceni prodam. ☎ 622-165 13401

GOLDPFAND
NAKUP VSEH VRST
ZLATA
(KOSE ZLATA, PRSTANE, VERIŽICE, OSTANKE ZLATA, ITD...)
PLAČAMO VAM Z GARANCIJO NAJBOLJŠO CENO V AVSTRIJI!
PRODAJA VSEH VRST ZLATIH IZDELKOV PO NAJNIŽJIH CENAH, TUDI PREDELAVA IZ KOVANCEV JE MOŽNA
NA ŽELJO VAM POVRNEMO TUDI PROMETNI DAVEK.
BELJAK
NIKOLAIGASSE 25, Tel.: 9943-4242-26026, (NA SEVERNI STRANI DRAVE)
ODPRTO: VSAK DAN od 9. - 13. ure, OB PETKIH od 9. - 18. ure

Prodam TRAKTOR pasguali, 18 konjskih sil, s plugom.Grilc, Zapuže 1/a, Begunje, ☎ 73-207 15507

ITT, ekran 37 cm, barvni, nov, prodam. ☎ 81-325 15508

Prodam termoakumulacijsko PEČ, 4 kilovate in ČB TV, star 4 leta. ☎ 23-696 15512

Rabljen kombiniran ŠTEDILNIK gorenje, prodam. ☎ 35-896, po 18 uri 15523

Prodam HLADILNIK, 200 litrski. ☎ 26-349 15526

Prodam aparat CO-2, E 180, iskra. Ivan Pečnik, Sp. Bitnje 27/a, Žabnica 15545

Barvni TV itt, ekran 66 cm, z daljinskim upravljanjem, prodam. ☎ 22-463 15551

Nov gospodinjski ŠIVALNI STROJ pfaff in VIDEOREKORDER toshiba, nujno prodam. ☎ 25-650 15562

Malo rabljen barvni TV shaub lorenz, ekran 67 cm, ugodno prodam. ☎ 47-763 15572

Ugodno prodam FOTOAPARAT zenit, fleš, teleobjektiv in opremo za temnico. ☎ 23-177 15576

Prodam SILOKOMBAJN mengele ali zamenjam za goved. Triplat, Žirovnica 47, ☎ 80-539 15582

Ugodno prodam kuhinjski ŠTEDILNIK kiperbusch. ☎ 22-534 15594

NAJCENEJŠA IN NAJOPAZNEJŠA SPREMEMBA SO NOVE
ZAVESE
SVETUJEMO, NABAVIMO, SEŠIJEMO, MONTIRAMO
JULITA ROZMAN
GORENJSKEGA ODREDA 16
KRANJ
TEL. 064-34156

Prodam STUDIO GRUNDIG. Partizanska 52, Šenčur 15030

Prodam trajnožarečo PEČ kiperbusch. Sajovic, Partizanska 34/a, Kranj 15599

ŠTEDILNIK gorenje (2 + 4) in trajnožarečo PEČ tobi, rabljeno, prodam. ☎ 632-638 15608

Ugodno prodam VIDEOREKORDER sharp. ☎ 35-364 15611

Prodam ŠTEDILNIK kiperbusch, kombiniran BOJLER, PEČ za etažno centralno kurjavo in termoakumulacijsko PEČ, 5 kW. ☎ 21-412 15629

Prodam PRALNI STROJ obodin, generalno obnovljen motor, potreben manjšega popravila. ☎ 35-443, popoldne 15633

Prodam VIDEOREKORDER sharp, model VC-T 310. ☎ 68-665 15634

Prodam termoakumulacijsko PEČ, 4.5 kW, rabljena 2 sezoni. ☎ 73-430, v petek ves dan, v soboto dopoldne 15655

Zelo ugodno prodam PEČ za centralno kurjavo. Informacije na ☎ 66-411 15658

Prodam 380-litrsko zamrzovalno SKRINJO. ☎ 28-477 15660

Ugodno prodam rabljen barvni TV telefunken. ☎ 35-166 15663

Mizarsko KOMBINIRKO hobi 83 in tračno ŽAGO, vse mio standard, poceni prodam. Janhar, Hraše 46, Smlednik 15679

Prodam rabljen črno-bel TV gorenje. ☎ 23-244 15708

Prodam električni ekspresni aparat za kuhanje kave z mlinčkom FERRARI-CREMOSA za 2 osebi, MIKROVALOVNO PEČICO tip ANITA, še z garancijo, KUHINJSKO NAPO — stensko. Int. ☎ 34-078

Za BMW serijo 3 prodam vzmeti — fedra (vse 4), nova zavorna koluta (diska), računalnik, armaturo, volan, dinamo, glavo motorja za 202, dve zimsko-letni gumi BEST 185/13; eno novo gumo BEST 145/13 in novo UNIROYAL 185/13. ☎ 21-201

GRADBENI MATERIAL

CISTERNO za olje, kovinska, 5.000-litrska, prodam. ☎ 44-510 15447

Prodam 15 vreč APNA. Marjan Dolenc, Pot na Jošta 63, Kranj 15450

Cementno OPEKO, rabljena, zelo poceni prodam. ☎ 633-452 15468

Ugodno prodam POLKNA, dim. 80 x 210 cm in 90 x 120 cm ter APNO. ☎ 46-670 15474

Prodam: 14 aluminijastih RADIATORJEV, dvojna balkonska VRATA, večje število notranjih VRAT. ☎ 621-122 15539

Prodam 15 kosov KLIN-GIPS PLOŠČ, deb. 12 mm, 15 odstotkov ceneje. Duplje, ☎ 36-807, ob delavnikih od 20. do 22. ure 15555

Pregradno zastekljeno STENO, kompletna z vrati, prodam. ☎ 38-675 15566

Prodam suh smrekov OPAŽ. ☎ 42-069 15583

Prodam 80 kvad. m. smrekovega OPAŽA. Miran Oštir, Zasip - Rebro 8, Bled 15614

Prodam rabljene STREŠNIKE salonit, dim. 40 x 60 cm. ☎ 33-063 15617

Prodam dve OKNI ino, dim. 60 x 60 cm, desni. ☎ 58-084 15621

Poceni prodam dva nova RADIATORJA trika. ☎ 28-642 15636

Ugodno prodam dvokrilna OKNA, primerna za tople grede ali drvarnico. ☎ 38-498, popoldne 15666

Prodam 10 kosov ŠPIROVCEV, dolžina 7 m in 2 kub. m. DESK, II. vrste. ☎ 40-585 15688

Prodam 2.000 kosov rabljene strešne OPEKE špičak. Cena ugodna. ☎ 57-544 15689

Prodam večjo količino smrekovega OPAŽA, I. kvaliteta. ☎ 25-107 15692

Prodam 1 kub. m. suhih hrastovih PLOHOV, 3 kose iveral PLOŠČ, deb. 18 mm in 2 kosa lesomal PLOŠČI. ☎ 58-231 ali 58-225 15695

Ugodno prodam 500 kg POLIETILENA, nizka gostota in večjo količino OG OBJEMK, dvojne. ☎ 74-084 15700

POSESTI

KMETIJSKO ZEMLJIŠČE na Bregu pri Žirovnici in KMETIJSKO ZEMLJIŠČE v Sečovljah pri Portorožu, prodam. Informacije na ☎ 88-670 15451

Oddam GARAŽO na Planini v Kranju. ☎ 34-892 15466

V Dupljah prodam zazidljivo PARCELO, 890 kvad. m., z lokacijsko dokumentacijo. Šifra: GORENJSKA 15467

Prodam takoj vseljivo HIŠO, Gorenjesavska 55, Kranj 15482

Prodam ali zamenjam GARAŽO na Zlatem polju za Planino. ☎ 35-876 15616

BIBA
TRGOVINA
Jaka Platiše 13, Kanj
Tel.: 36-995
OTROŠKE ZIMSKE JEANS JAKNE UNIVERSALE OD 2.060.000.- DALJE. OTROŠKE PIŽAME OD 195.000.- DALJE. OTROŠKE POLO SRAJČKE 100 % BOMBAŽ OD 390.000.- DALJE.
NA ZALOGI JE VELIKA IZBIRA ŽENSKIH PULOVERJEV TOVARNE SEŽANA PO UGODNIH CENAH.

LOKALI

Oddam v najem GOSTIŠČE na Gorenjskem z obveznim odkupom inventarja. Šifra: PRILOŽNOST 15533

V najem vzamem LOKAL ali starejšo hišo za trgovsko - živilsko dejavnost na območju Radovljica, Lesce, Bled Šifra: ŠPECERIJA 15535

STAN. OPREMA

Prodam dobro ohranjeno SPANICO in DNEVNO SOBO. Zaplotnik, Trstenik 42, Golnik 15465

Prodam SEDEŽNO GARNITURO (dvosed, enosed, kotni element) staro 2 leti. ☎ 43-040 15513

Prodam SPALNICO, KAVČ in kuhinjski kuppersbusch. ☎ 24-204 15517

Prodam novo, še zapakirano DNEVNO SOBO forma meblo, za polovično ceno. ☎ 49-037, od 15 do 20 ure 15529

Tridelno KREDENCO, kotno KLOP, delovno MIZO in SKLEDNIK, vse masivni bor, ugodno prodam. ☎ 40-048 15534

Ugodno prodam SEDEŽNO GARNITURO (rjava - beige). ☎ 74-391 15541

Prodam JOGI POSTELJO meblo, dim. 180 x 200 cm in okroglo MIZO, oboje staro 1 leto. Rehbergar, Kokrškega odr. 11, Kranj, ☎ 42-734 15573

Prodam kuhinjske ELEMENTE z dvojnim pomivalnim koritom. ☎ 66-739 15589

Prodam KAVČ in dva FOTELJA. Razgledna 30, Bled, ☎ 77-272 15618

Prodam dobro ohranjeno SPALNICO (ni iverka). ☎ 33-392 15632

POHIŠTVO za dnevno sobo - Barbara, zelo poceni prodam. ☎ 28-055 15645

Prodam blejski kmečki salon - globoko rezljano starinsko POHIŠTVO altdoitsch, s krajevnimi in kulturnimi motivi (kredenca, miza s stoli, omare, komoda). ☎ 061/579-947 15652

STANOVANJA

Študentka, nekadilka, nujno išče SOBO v Kranju ali okolici. Karmen Mikolič, Dobovec 40/a, 61423 Dobovec 15453

Nudim brezplačno SOBO za pomoč starejši osebi. Ponudbe na ☎ 632-585 15458

Dve dekleti iščeta SOBO, s souporabo kopalnice. ☎ 25-024 15460

Prodam enosobno STANOVANJE v Škofji Loki, 38 kvad.m. Informacije na ☎ 622-943, popoldan 15502

Zaradi novogradnje prodam enosobno STANOVANJE, 48 kvad.m., z vrtom. Vseljivo prihodnje leto. Cena 45.000 DEM. Počič, Suška 17, Škofja Loka 15538

nismo popolni
gostilna sejem
ampak se trudimo

Kranj, Stara c. 25,
tel.: 21-890

Dnevno vam nudimo morske jedi, divjačino in ostale dobrote.
Pripravljamo poročna kosila in večerje, obletnice, svečana kosila, ipd.

Gostilna je odprta med tednom od 10. do 22. ure, ob sobotah pa od 19. do 23. ure. Nedelja: zaprto.
SE PRIPOROČAMO!

Centralno ogrevano 1-sobno STANOVANJE ali večjo GARSONJERO z balkonom v Kranju, vzamem za stalno v najem. Naslov v oglasnem oddelku. 15565

Opremljeno in ogrevano SOBO oddam dekletu. ☎ 25-575 15602

Zamenjam 1-sobno družbeno STANOVANJE v Kranju, v pritličju, s telefonom, centralna kurjava, topla voda za večje, v Kranju. Informacije na ☎ 26-486 15647

VOZILA

Prodam SUZUKI RM 125, maj 1987. Perčič, Partizanska cesta 40, Kranj

Prodam LADO 1500 SL, letnik 1979. Cena 2.700 DEM. ☎ 81-947 15415

Prodam ohranjen VW 1200 J, letnik 1976, registriran do oktobra 1990. Sajovic, Partizanska c. 34/a, Kranj 15416

Prodam Z 750 LE, letnik 1981. Dunja Podpečan, Sv. Duh 165, Škofja Loka 15444

Prodam JUGO 45, letnik 1986 ali JUGO 1.1 GX, letnik 1988. ☎ 78-782 15445

Prodam JEEP uvaz. Cena po dogovoru. ☎ 79-862 15448

BUGY VW 1600, 85 km, zelo atraktiven, poceni prodam ali zamenjam za cenejši avto. ☎ 45-481 15455

HONDO 125 cross in SUZUKI 125 cross, nevožena na dirkah, poceni prodam. ☎ 45-481 15456

Ugodno prodam Z 101, letnik 1987. ☎ 73-768 15469

Prodam zelo dobro ohranjen GOLF, letnik 1982. Ogled možen v soboto dopoldne, do 12. ure. Marija Nikolov, Cankarjeva 46, Radovljica 15471

Prodam VW hrošč, letnik 1974. Vojko Mali, ☎ 46-227 15472

Ugodno prodam 4 GUME mischelin, dim. 165 R 14 NX TL in otroško KOLO za 4 do 6 let. ☎ 621-995 15473

Prodam R 4, letnik 1983. Cundrič, Poljšica 25, Zg. Gorje 15476

Prodam GOLF caddy diesel, letnik 1984. ☎ 78-686 15477

GOLF JX, letnik 1986, prodam. ☎ 51-606 15480

Ugodno prodam GOLF diesel, letnik 1987, registriran do oktobra 1990 in OPEL kadet 1,2 D, letnik 1980. ☎ 69-719 15486

Z 101 GTL 55, prva registracija leta 1984, prevoženih 38.000 km, prodam. ☎ 26-940 15487

Prodam FIAT 126 P, letnik 1980, dobro ohranjen, za 1700 DEM. Informacije na ☎ 52-338 15491

Prodam UNO 45 S, star 2 leti. ☎ 33-290 15492

Ugodno prodam neregistrirano ŠKODO 120 LS, letnik 1980, z rezervnimi deli. ☎ 25-009, popoldan

Ugodno prodam karambolirano LADO 1500, staro 1 leto. Ponjavič, Tomšičeva 68, Jesenice 15495

Prodam DIANO, letnik 1980. Knežević, Preddvor 68/c (bloki) 15498

Prodam GOLF JGL diesel, S paket, marec 1985, 50.000 km. ☎ 52-034

Prodam OPEL COMODORE, letnik 1982 ali menjam za manjši avto. ☎ 33-851 15501

Prodam GOLF J, letnik 1977. Kodrič, Finžgarjeva 20, Lesce 15503

Prodam Z 750, letnik 1979. Krumpestar, Cesta na Brdo 6, Kranj

R 5 TL, letnik 1979, odlično ohranjen, prodam. Fende, Pokopališka 3, Kranj, Kokrica 15509

Prodam Z 101 GTL 55, letnik 1986, prevoženih 44.000 km. Inrformacije na ☎ 633-482, popoldne 15511

Prodam JUGO 45 A, letnik 1987. ☎ 35-029 15515

Prodam VW 1300, letnik 1971, registriran do 13.10.1990. Britof 359, Kranj 15516

Študent nujno prodam AUDI, 80 LS, letnik 1977/6. Ogled vsak dan, razen ponedeljka do 10 ure. Bjelobrk, Štoudentski dom Kidričeva 53, Kranj 15520

Prodam ZASTAVA 101, letnik 1976. Bubulijevski Ljubče, Janeza Puharja 2/I.

Prodam OPEL rekord 2000, letnik 1980, ali zamenjam za manjši avto. Crnkič, Hrušica 65, Jesenice 15530

Prodam karambolirano ŠKODO 110 R, letnik 1980, tudi po delih. Ogled vsak dan po 15 uri. Zupan, Lancovo 7, Radovljica 15532

Ugodno prodam JUGO 55, letnik 1985. Fajfar Franc, Selca 27. Ogled v petek in soboto 15537

R 5 TS, letnik 1978, dobro ohranjen, registriran do oktobra 1990, poceni prodam. ☎ 723-448 15540

Prodam JUGO 45, letnik 1985. Andrej Kavčič, Gorenjesavska 58, Kranj 15544

Ugodno prodam OPEL KADETT, letnik 1985. Kurirska pot 5, Kranj

Prodam JUGO koral, letnik 1988. Ogled v soboto in nedeljo. Pisek, Jelovška 15, Bled 15548

PIZZERIJA
„POD GRADOM"

TRŽIČ, Koroška 26,
tel.: 52-055

stari del mesta - 200 m od cerkve naprej
16 vrst PIZZ iz krušne peči

nama

DANES OB 16. URI VAS VABIMO NA MODNO REVIJO OBLAČIL »WOOLMARK — NAMA«. DO 19. URE PA BO SVETOVALA MODNA KREATORKA NAME.

TA TEDEN NOVO — PRIPOROČAMO NAKUP:

- V TOREK, 24. OKTOBRA, OD 9. URE DALJE DEGUSTACIJA TRAJNIH, POLTRAJNIH IN BARJENIH SUHOMESNATIH IZDELKOV KMETIJSKEGA KOMBINATA ŠENTJUR

VELEBLAGOVNICA ŠKOFJA LOKA nama

Prodam VW 1200, letnik 1976, z okvaro na motorju, registriran. Žirovnica 115 15588

Prodam Z 101, letnik 1974, registrirana do junija 1990. Branko Manojlovič, Kropa 125 15590

Z 101, letnik 1987, prodam. ☎ 36-110 15593

Prodam GOLF, letnik 1981, 85.000 km. ☎ 37-654 15595

Naprodaj je osebni avto R 21, star 2 leti, prevoženih 40.000 km. Informacije na ☎ 50-907, Mežek 15596

Prodam VW 1300. Informacije na ☎ 25-197, popoldne 15598

Prodam Z 101, letnik 1977, registrirana do 15. 7. 1990. ☎ 33-444 15601

Prodam JUGO 45, star 10 mesecev. ☎ 38-249 15661

Prodam Z 125 P, letnik 1977, registrirana do 31. 5. 1990, dobro ohranjena. Vančo Lazarov, Svetinova 16, Jesenice 15664

Prodam GOLF JGL, letnik 1982, 64.000 km, dobro ohranjen, garažiran. Janša, Koritno 22, Bled 15665

JUGO 45, letnik 1986, prodam. Zupan, Šorlijeva 21, Kranj, ☎ 25-405 15667

Prodam GOLF, letnik 1979. Lado Bukovnik, Trboje 129, Kranj 15669

Prodam Z 750, letnik 1976. ☎ 25-075, od 20. do 22. ure 15670

Z 750, letnik 1979, prodam za 500 DEM. ☎ 77-616 15672

AUTOHAUS R. PROHINIG
9500 Villach, Pogöriacher Straße 175

BELJAK, Tel.: 9943-4242-28186
POGÖRIACHERSTRASSE 175
(BELJAK ZAHOD)

AUSTIN
ROVER
MG
JAGUAR
SUZUKI

VELIKO SKLADIŠČE:
- NADOMESTNI DELI
- KAROSERIJSKI DELI
- SERVISNI DELI
- DODATNA OPREMA
- SERVIS V KRATKEM ČASU
- POPRAVILA VSEH VRST
- KAROSERIJSKA POPRAVILA

IZREDNO NIZKE CENE

Ugodno prodam Z 750, neregistrirana, v voznem stanju, lahko tudi po delih. Zgornje Duplje 9 15521

Prodam Z 101, letnik 1984. ☎ 34-326 15522

Prodam DIANO, letnik 1980, brezhibno. ☎ 51-839, popoldan 15524

Prodam JUGO 45 koral, star 7 mesecev. ☎ 66-970 15525

Prodam VISO super E, letnik 1983, zelo dobro ohranjeno. ☎ 85-379

GOLF, letnik 1979, 60.000 km, garažiran, dobro ohranjen, ugodno prodam. Franko, Oprešnikova 37, Kranj, od 15 ure dalje 15528

Ugodno prodam 126 K. ☎ 58-332

Prodam GOLF JGL, letnik november 1981. Ogled popoldne. Marčan, Ul. 1. avgusta 11, Kranj 15549

Prodam R 4 GTL po delih. ☎ 51-264 15550

LADO 1300 S, letnik 1987, prodam. ☎ 40-046 15552

Prodam dobro ohranjen VW 1200, letnik 1975, prevoženih 80.000 km. Ogled popoldne. Cena po dogovoru. Janko Mezek, Hotavlje 82, Gorenja vas 15553

Prodam KOMBI imv, letnik 1981, obnovljen. ☎ 39-809 15556

R 4 TLS, letnik 1979, 2. lastnik, motor po generalni, registriran do marca 1990, nujno prodam. Marič, Golniška 29, Kranj - Kokrica 15559

Prodam R 4 TL, letnik 1978, registriran do maja 1990. ☎ 622-984, popoldne 15560

Zelo lepo ohranjenega GOLFA JGL, letnik 1981, prevoženih 55.000 km, prodam. ☎ 621-007 15561

Prodam Z 101 konfort, letnik 1981. Informacije na ☎ 82-074, v petek, od 15. do 20. ure, v soboto cel dan.

Prodam JUGO 55, letnik april 1989 in GOLF diesel, letnik 1984. Informacije na ☎ 633-737 15567

Zaradi selitve prodam LADO 1200 standard, zelo ohranjena. ☎ 27-751 15568

GOLF diesel, S paket, letnik 1985, prodam. Anton Sušnik, Hotemaže 89, Preddvor 15569

JAMAHO 200 enduro, prodam ali zamenjam. ☎ 46-227 15570

Prodam dobro ohranjen MINI MORIS, dodatno opremljen. ☎ 45-224

Prodam Z 101 konfort, letnik 1982. Lombar, Zelenica 6, Tržič 15574

Prodam R 4, letnik 1985. C. na Belo 22, Kranj - Kokrica, ☎ 27-980 15575

Prodam WARTBURG karavan, letnik 1982. Ogled popoldne. ☎ 631-740 15577

Prodam Z 101, letnik 1987. Sv. Duh 66, Škofja Loka, ☎ 34-256 15579

Prodam GOLF, letnik 1981. ☎ 78-625 15580

Prodam R 4, letnik 1977, dobro ohranjen. ☎ 49-550 15581

Prodam PEUGEOT 104. Zg. Bitnje 168, Žabnica (pri Gasilskem domu v Jami) 15586

Prodam Z 101, letnik 1976. ☎ 80-707 15612

Prodam FIAT 126 P, letnik 1978. Tatjana Soklič, Zg. Gorje 93 15615

Prodam ŠKODO 120 L, letnik 1980. ☎ 83-083 15619

Prodam GOLF JGL, letnik 1982. Koroška 52, Tržič 15620

Prodam Z 101, letnik 1976. ☎ 39-890 15623

Prodam Z 750 za dele. Trboje 75, Kranj 15624

Prodam Z 101, letnik 1980. ☎ 26-976 15626

Prodam Z 101 GTL 55, letnik 1984, 1. lastnik. Zora, Pot v Bitnje 13, Kranj - Stražišče 15627

Prodam OPEL KADETT 1.3 S, limuzina, letnik 1987, dobro ohranjen, garažiran. ☎ 78-232 15640

Ugodno prodam JUGO 45, letnik 1981. Emil Jagodic, Cegelnica 16, Naklo 15641

Ugodno prodam BMW 316, letnik 1986, delfin metalik in LADO nivo, letnik 1988. ☎ 84-416 15642

novo

Popravilo ekspanzijskih posod vseh vrst.
Montaža oljnih gorilcev in montaža centralnih kurjav.

rutar
64000 Kranj
Kuratova 54
(064) 24-728
Rutar Andrej

Prodam ŠKODO 110 L, letnik 1976. ☎ 24-628 15643

Z 101 GTL, letnik 1986, prodam za 5.000 DEM. ☎ 26-203 15644

Prodam R 9, letnik december 1982. ☎ 78-458 15651

Prodam Z 101, letnik 1976. Cena 800 DEM. Ale Midžan, Ljubljanska 4, Škofja Loka 15656

Prodam karamboliran R 4 GTL, celega ali po delih. Šink, Češnjevek 9, Cerklje 15659

Prodam JUGO 45 A, letnik 1987. ☎ 52-018, v soboto 15674

Ugodno prodam Z 101, letnik 1976. ☎ 51-439 15676

Prodam LADO 1600, letnik 1978. Rešek, Planina 64, Kranj 15677

Prodam R 4 TL, letnik 1982. ☎ 37-332 15681

Prodam ohranjeno ŠKODO 105, letnik 1981, prevoženih 50.000 km, registrirana do 28. 9. 1990. Cena 3.200 DEM. Jovanov, Gradnikova 93, Radovljica 15685

Prodam 126 P, letnik 1984. ☎ 40-229 15687

Prodam JUGO 55 koral, star 15 mesecev. ☎ 37-105 15690

Prodam FIAT 125 P, letnik 1977, neregistriran, celega ali po delih. ☎ 37-430 15691

Prodam JUGO 45 koral, star 3 mesece. ☎ 26-107, po 14. uri 15693

Prodam R 4 GTL, letnik 1982. ☎ 39-165 15696

Prodam JUGO 1.1 X, letnik 1987, odlično ohranjen. ☎ 45-284 15699

Prodam JUGO 45, letnik oktober 1984. Veljka Vlahoviča 4, stan. 31, Kranj 15703

Poceni prodam KOMBI. ☎ 22-615 15705

Prodam LADO 1300 S, letnik 1986. ☎ 632-027 15707

Z 101, letnik 1983, registrirana do 4. 6. 1990, prodam za 3.500 DEM. Alpska 3, stan. 31, Bled 15710

Prodam Z 101 konfort, letnik 1980, registriran do 23. 10. 1990. ☎ 39-143 15711

ZAPOSLITVE

Zasebni penzion "Krona" v Škofji Loki, Mestni trg 32, takoj zaposli KUHARJA ali KUHARICO. 15387

Iščem IZVAJALCA za izdelavo FASADE, 100 kvad. m., na kombi plošče. Zaželen lastni oder. ☎ 24-340, po 20. uri 15452

KV PREŠIVALKA čevljarske stroke išče DELO na domu. Lahko tudi serijsko šivanje konfekcije. ☎ 39-850, popoldne 15457

Iščem verzirano PRODAJALKO, prijetnega videza. ☎ 21-097 15463

Kvalitetnim ŠIVILJAM nudimo delo na domu. Šifra: 19 - 37 15600

Novo odprt Penzion v Bohinju zaposli NATAKARICO in KUHARICO. Plača po dogovoru. Pričetek dela 15. 11. 1989 oziroma najkasneje s 1. 12. 1989. Stanovanja ni. Informacije na ☎ 061/216-456, dopoldne 15622

Honorarno zaposlim TESARJA. ☎ 39-580 15637

Oddam DELO na dom, na relaciji Radovljica - Kranj. Šifra: ROČNA SPRETNOST 15654

Če imate dovolj prostega časa, ali ste brez službe, se javite za POTNIKA DZS. Tedensko izplačilo provizije. ☎ 75-954 15682

ŠIVILJA dobi delo na dom, serijsko ali neserijsko šivanje. Šifra: OVERLOOK 15706

V Kropi iščemo samostojnega REZKALCA - STRUGARJA, z večletno prakso. ☎ 79-478, od 7. do 9 ure in od 14. do 15. ure 15712

ŽIVALI

Prodam črno belega BIKCA, starega 1 teden in lesen CIRKULAR. Goriče 11, Golnik 15483

Prodam enoletne KOKOŠI za zakol ali nadaljno rejo. Globočnik, Voglje 85, Šenčur 15505

Prodam PUJSKE težke 30 kg, ter manjše in lepe rdeče PETELINČKE. Spodnji Brnik 60, Cerklje 15519

Prodam mlado KOZO. Zgornje Duplje 6/a 15536

Prodam 7 let staro KOBILO, z opremo. Vidic, Mišače 13, Kamna gorica 15557

Prodam teden dni starega BIKCA. Podbrezje 107, Duplje 15584

Prodam brejo TELICO ali KRAVO simentalko. Globoko 11, Radovljica 15605

Prodam 7 tednov starega BIKCA. Jagodic, Stiška vas 10, Cerklje 15606

Prodam KRAVO po izbiri ali zamenjam za 6 mesecev stare telice. Kovor 37, Tržič 15625

Prodam KRAVO s teletom. Zg. Bela 35, Preddvor 15636

Prodam od 30 do 150 kg težke PRAŠIČE. Stanonik, Log 9, Škofja Loka 15639

Prodam ŽREBICO haflinger, A rodovnik, stara 1 leto in pol. Darinka Korošec, Koprivnik 29, Boh. Bistrica 15671

Prodam 5 let staro brejo KOBILO haflinger in starejši TRAKTOR. ☎ 621-406 15675

Prodam 3 BIKCE frizijce, stare 3 tedne. Igor Jamnik, Žabnica 8 15701

CLM
MARKETING AGENCIJA CLM BLED
dipl. ing. BORUT KORDEŽ
64260 Bled
Cesta v Megre 7/a
Tel.: 064-78-356
VAM NUDI STROKOVNO POMOČ PRI PRODAJI IN NAKUPU HIŠ, STANOVANJ PARCEL, VIKENDOV IN KMETIJ NA GORENJSKEM. ZA NAŠE STRANKE OPRAVLJAMO, POLEG POSREDOVANJA INFORMACIJ, VSE STORITVE POTREBNE ZA NAKUP, PRODAJO TER PRAVNI PRENOS NEPREMIČNIN.
VSI ZAINTERESIRANI ZA NAKUP ALI PRODAJO NEPREMIČNIN NAS LAHKO OBIŠČETE VSAK DAN OD 8. - 12. URE.

RAZNO PRODAM

Prodam nov PRALNIS TROJ, PANCARJE št. 42, otroške SMUČI, termoakumulacijsko PEČ, dve BUNDI za 14 in 16 let ter otroški smučarski DRES, št. 14. ☎ 24-330 15478

Prodam rabljeni KAVČ, 2 JOGIJA meblo, nov ŠTEDILNIK gorenje in novo POMIVALNO KORITO s pipo. ☎ 25-919 po 18 uri 15496

Ugodno prodam globok otroški VOZIČEK in barvni TV azur. ☎ 620-087 15514

Prodam veliko in malo POSTELJO z jogijem, ŠTEDILNIK kiperbusch, HLADILNIIK, MIZO s štirimi stoli, veliki in kuhinjski BOJLER ter kopalniško OMARICO. ☎ 83-834 15542

Prodam 15 kosov OKEN KOZOLCA in barvni TV iskra, star 3 leta. Jezerska c. 65, Kranj 15547

Prodam rabljen KAVČ, PEČ na trda goriva (Plamen), star črno-bel TV orion. Šempeterska 36, Kranj - Stražišče 15558

Prodam AVTORADIO, RAČUNALNIK spectrum in ŠOTOR za 4 osebe. ☎ 39-751 15591

Prodam trajnožarečo PEČ in moško KOLO. Alič, Preddvor 33 15607

PLESNI STUDIO EUREKA

EVROPSKA KULTURA p. o.

NOVA PLESNA ŠOLA!
Plesni tečaji za staro in mlado:
- ZAČETNI in NADALJEVALNI — za odrasle
- MATURANTSKI TEČAJI — za srednješolce

VPIS IN INFORMACIJE:
DOM JLA KRANJ, Nazorjeva 3,
od 16. 10. dalje.
Tel.: 064/22-077 od 12. do 18. ure.

- CELOLETNA PLESNA ŠOLA ZA OTROKE —predšolski in šolski (4 — 15 let)

NOVO NOVO NOVO
PLESNE MATINEJE
Vsako soboto ob 15.00 uri
plesna zabava, družabne plesne igre, novi plesi, nastopi mladih plesalcev in glasbenikov, plesna tekmovanja, skratka zabava
GLASBA GLASBA GLASBA

IZDELAVA OBNOVA IN PRODAJA REZERVNIH AVTOMOBILSKIH DELOV

STANE PLESTENJAK
JAKA PLATIŠE 13
64000 KRANJ
TEL.: 064/36-238

CENJENE KUPCE OBVEŠČAMO, DA 21. OKTOBRA OB 8. URI ODPIRAMO TRGOVINO Z NOVIMI IN OBNOVLJENIMI AVTO DELI.

DELOVNI ČAS:
OB DELOVNIKIH OD 14. DO 19 URE,
OB SOBOTAH OD 8. DO 12. URE.

Prodam REGAL una, ŠIVALNI STROJ singer, termoakumulacijsko PEČ, 3.5 kW in francosko POSTELJO. Derviš Nuhanović, Proletarska 3, Tržič 15609

Poceni prodam barvni TV koerting, star 8 let in približno 140 kvad. m. rabljene strešne KRITINE salonit. Informacije na ☎ 21-586 15630

Prodam AVTOPRIKOLICO, kombinirano PEČ na olje in drva in 3-delni PRTLJAŽNIK za kombi. ☎ 632-158 15646

Ugodno prodam dobro ohranjen AVTOSEDEŽ chicco, okroglo STAJICO, kombiniran otroški VOZIČEK s toplim vložkom, SEDEŽ za kolo, otroškega PAJACA za 2 leti in litoželezno PEČ za centralno kurjavo, 25.000 ccal. Mlakarjeva 4, Kranj 15653

Prodam klubsko MIZO, dva FOTELJA - florida in MAGNETOFON phillips. ☎ 38-482 15673

Prodam MOTORNO KOLO 15 SL, eno zastekljeno in dve nezastekljeni OKNI, dim. 120 x 140 cm. Kern, I. Hribarja 6, Cerklje 15686

Prodam ZIBKO z vložkom, otroško POSTELJO z jogijem in ANTENO za K 10. Rihar, Tekstilna 2, Kranj

KUPIM

Kupim ali vzamem v najem GARAŽO v okolici Zlatega polja. ☎ 23-130 15518

Kupim suhe smrekove PLOHE, deb. od 50 do 100 mm. Babič, Bistrica 7, Duplje, ☎ 70-007 15597

Kupim zazidljivo PARCELO, staro HIŠO ali novo HIŠO v gradnji, 15 km v krogu Kranja. Šifra: GOTOVINA 15680

Kupim rabljeno MREŽO za ograjo. Ahačič, Podljubelj 18, Tržič 15683

Kupim 1 do 2 kub. m. lepih suhih smrekovih COLARIC in 4 do 5 kub. m. svežih smrekovih PLOHOV, deb. 4 cm. ☎ 26-466 15698

IZGUBLJENO

15. 10. sem izgubila PRSTAN na kranjskem pokopališču. Poštenega najditelja prosim, da proti nagradi pokliče na ☎ 47-279 15592

Na Likozarjevi ulici sem izgubila žensko uro. Poštenega najditelja prosim, da jo vrne proti nagradi. ☎ 26-664

PRIREDITVE

GLASBO za ohceti in silvestrovanje, nudita harmonikar in klarinetist - bobnar. ☎ 42-827, Prosenc

Danes, 20. oktobra, ob 20. uri, v Vogljah nastopa DON MENTONI BLUES BAND - "Dobra mrha"

Odbor KUD Poljane vabi na VESELICO, v nedeljo, 22. 10. 1989, ob 19. uri v Poljanah nad Škofjo Loko. Igra ansambel STRMINA. Vabljeni! 15694

POZNANSTVA

35-letni moški želi spoznati žensko do 38 let, za skupno življenje. Šifra: RESNO

OBVESTILA

ROLETE, ŽALUZIJE, LAMELNE ZAVESE v vseh barvah in izvedbah naročite pri: ROLETARSTVO NOGRAŠEK, Milje 13, 64208 Šenčur, ☎ 061/50-720 14686

Ugodno in kvalitetno IZDELAM novo ali obnovim obstoječo ELEKTROINSTALACIJO. Jože Benedičič, Prezrenje 22. Podnart. ☎ 70-482

ELEKTRO SERVIS - Andrej Čapelja, Huje 19, Kranj! POPRAVLJAM gospodinjske aparate, pralne stroje, sesalce, mikserje, ročna orodja. Za aparate Elma in Rowenta upoštevam tudi garancijo. Informacije dajem na ☎ 37-427, zvečer 15318

VODOVODNE INSTALACIJE (novo na hiši), kot tudi razna popravila, predelave, vam naredim solidno in hitro. ☎ 28-427 15378

So vaši nohti poškodovani ali pogrizeni in si želite lepši videz lepih negovanih rok! Oblikujemo in podaljšujemo vam nohte po najsodobnejši metodi. Za obisk se priporoča: BLANKA KOSELJ, Zg. Duplje 41, ☎ 48-510 15419

Strokovno in kvalitetno opravljam ELEKTROINSTALATERSKA DELA, popravilo in priključitev električnih naprav, konstruiram in izdelujem elektronska vezja. ☎ 36-807, vsak delavnik od 20. do 22. ure 15554

Gasilsko društvo Zg. Brnik, Cerklje, prodaja GASILSKI KOMBI Z 1300, letnik 1975. Ogled vozila je v nedeljo, 22. 10. 1989, od 9. do 13. ure. Kupec - najboljši ponudnik - plača prometni davek! 15604

Za hitro in solidno popravilo vašega pralnega stroja in drugih gospodinjskih aparatov kličite: SERVIS GOSPODINJSKIH APARATOV - Andrej Žepič, ☎ 57-695 ali ☎ 57-727 15635

AVTO - NEGA! Hitro, temeljito in po ugodnih cenah vam ročno opremo ZLOŠČIMO in OČISTIMO vaše vozilo. Vrhovnik, Štefetova 15, Kranj - Mlaka 15650

ROLETE, ŽALUZIJE izdeluje, montira in popravlja obrtnik. ☎ 26-919 15678

Svarim pred NAKUPOM PREMIČNIN, ki jih prodaja moj mož Janez Rozman, iz Hlebc št. 12/9, Lesce, ker so skupna last in jih sam ne more prodajati. 15684

FOTOGRAF
Janez Žumer

Izdelava fotografij za vse vrste osebnih dokumentov
V DVEH URAH
KRANJ, Partizanska 4.
☎ 23-893
(pri Prešernovem gaju)

OSTALO

Prodam dobro ohranjeno ETAŽNO PEČ za centralno ogrevanje. Velesovska c. 24, Šenčur

Prodam drobni KROMPIR. Velesovska c. 17, Šenčur

INŠTRUIRAM matematiko in fiziko za osnovno in srednjo šolo. Andreja Pristov, Langusova 7, Radovljica, ☎ 75-904 15461

Prodam drobni KROMPIR za krmo. C. 26. julija 48, Naklo 15464

RAZPRODAJA ženske garderobe, št. 38 do 42. Izredna priložnost! Moša Pijade 17, stan. 9, Kranj 15470

Prodam ZELJE v glavah in rdeč KORENJČEK. Škofjeloška 33, Kranj 15475

Prodam suhe bukova in hrastova DRVA. Bašelj 6, Preddvor, ☎ 45-372 15479

Prodam bukova DRVA. ☎ 622-715 15481

Prodam ZELJE v glavah. Skokova 8, Kranj, Stražišče 15484

Nov kombiniran VOZIČEK za dvojčke, prodam. ☎ 47-673 15488

Drobni KROMPIR za krmo, prodam. Lahovče 21, Cerklje 15489

Prodam MIZO za sitotisk in GORILEC. Poženik 14, Cerklje 15497

Prodam drobni KROMPIR in ZELJE v glavah. Jerala, Podbrezje 218, ☎ 70-204 15510

Ugodno prodam KAMENJE za "škarpe". ☎ 621-055 15531

Prodam KROMPIR desire, semenska debelina. Bogataj, Gabrška gora 11, Poljane 15543

Prodam krzneno JAKNO - rakun, št. 40 - 42. ☎ 22-614 15578

Prodam rdeče KORENJE in jedilni KROMPIR erla desire. Alojz Pirnar, Gasilska c. 27, Šenčur 15585

Prodam krzneno JAKNO. ☎ 74-831 15587

Prodam večjo količino krmilne PESE in semenski KROMPIR igor. Zg. Brnik 44, Cerklje 15603

Prodam drobni KROMPIR. Dorfarje 31, Žabnica 15610

Prodam velikocvetne MAČEHE. Jože Konc, Mošnje 37, Radovljica, ☎ 79-943 15613

Prodam diatonično HARMONIKO znamke Prostor, 3-vrstna. Ušenič-nik, Zg. Bitnje 212, Žabnica 15628

Prodam dva ZABOJA za rejo malih živali. ☎ 26-869 15631

Prodam nov italijanski otroški VOZIČEK. ☎ 27-879 15648

Prodam krmilno PESO. Grogova 2, Naklo 15649

INFO-STAN

Računalniško posredovanje informacij o zamenjavi, nakupu, prodaji, oddaji (brezplačno) in najemu stanovanj, hiš, parcel, vikendov, lokalov. Tel. (061) 443—242, od 8. do 14. ure, v soboto od 10. do 12. ure

Prodam semensko PŠENICO "novosadska rana". ☎ 70-055 15657

Poceni prodam 5 moških OBLEK, št. 104/7. ☎ 21-294 15662

INŠTRUIRAM angleščino do III. letnika srednjih šol. Slavec, ☎ 38-642 15697

Prodam krmilno PESO. Pivka 3, Naklo 15702

Prodam semenski KROMPIR igor in desire ter KROMPIR za krmo. Ivan Zavrl, Pšenična polica 12, Cerklje, ☎ 42-639 15713

Pozabljena nikoli in nikdar ne boš, ljuba naša

BARBI

Cvetek drobcen,
nežen,
čisto bel,
pred tremi leti
je ovenel.
Ljubeče solze
so ga orosile,
za vedno v naša srca
položile.

Družina Bošnjakovič

Sp. Bitnje, oktober 1989

ZAHVALA

Ob boleči in prerani izgubi dragega moža, očeta, starega očeta, brata, strica in svaka

VINKA PREVCA

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje ter številno spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo dr. Habjanu in zdravstvenemu osebju inštituta Golnik za dolgoletno zdravljenje. Zahvala velja tudi DO Alples, Tehtnica, OŠ Ivana Groharja Škofja Loka ter lovcem, gasilcem, Zvezi borcev, kmetom in gozdarjem. Najlepša hvala g. župniku za lep pogrebni obred, obema govornikoma za besede slovesa in rogistom za zadnji pozdrav.

ŽALUJOČI: žena, otroci z družinami ter ostalo sorodstvo

Selca, 7. oktobra 1989

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage mame, babice, tete in tašče

ANTONIJE DELAVEC

se zahvaljujemo vsem, ki ste nam pomagali in nam stali ob strani. Posebej se zahvaljujemo kolektivu Ikos za pomoč, dr. Stenškovi za zdravljenje ter g. kaplanu za lepo opravljen pogrebni obred.

ŽALUJOČI: Vsi njeni

Sr. vas, 12. oktobra 1989

Sporočamo žalostno vest, da je umrl naš sodelavec

JANEZ BERTONCELJ

iz Podblice 28

Od njega smo se poslovili v ponedeljek, 16. oktobra 1989, ob 16. uri na pokopališču v Selcah. Vestnega in iskrenega sodelavca bomo ohranili v lepem in trajnem spominu.

Delavci delovne organizacije
IKOS Kranj

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragih in skrbnih staršev

NEŽKE IN FRANCA URBANČEK

p. d. Jurčkove mame in ata

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem, sodelavcem, sosedom za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in spremstvo na njuni zadnji poti. Iskrena hvala Franciju in Milki Skodlar, Cilki in Cirilu Lukanc ter Mariji Jelar za vso skrb in dobroto. Enako se zahvaljujemo sodelavcem Oljarice Kranj, Servisnemu podjetju Kranj, Planiki — Montaža I Kranj, govorniku ob odprtem grobu, praporščakom in pevcem za prelepo odpete žalostinke. Zahvaljujemo se tudi g. župniku za lepo opravljen poslovilni obred. Prav tako tudi osebju Kliničnega centra, posebej dr. Skariču za pomoč in razumevanje. Še enkrat vsem in vsakemu posebej iskrena hvala, vsem, ki ste nam ob tako težki izgubi stali ob strani in izrekali besede tolažbe ter ju v tako velikem številu spremili na njuni zadnji poti.

ŽALUJOČI: sin Franc, hčerke Pavla, Nežka in Tončka z družinami

Britof, 8. oktobra 1989

ZAHVALA

Ob smrti drage mame, stare mame, prababice in tete

IVANE ZEVNIK

se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in dobrim sosedom za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo dr. Koselju za zdravljenje, g. župniku za lepe poslovilne besede in lepo opravljen pogrebni obred, pevcem na pokopališču in cerkvenemu zboru. Vsem še enkrat najlepša hvala.

ŽALUJOČI: Vsi njeni

Breg, 9. oktobra 1989

ZAHVALA

Ob prerani smrti dragega očeta, starega očeta, brata in strica

MATEVŽA JUGOVICA

iz Kokrice

se najlepše zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, OOS Exotermu, društvu paraplegikov Gorenjske, Iskri—TOZD Terminali za izrečeno sožalje in podarjeno cvetje, pevce za zapete žalostinke ter g. župniku za lepo opravljen obred. Prav posebna zahvala dr. Muzloviču in njegovi ekipi na infekcijskem oddelku Poliklinike za lajšanje zadnjih dni življenja.

VSI NJEGOVI

V SPOMIN

23. oktobra mineva pet let, odkar nas je za vedno zapustil naš dobri mož in očka

FRANC KERT

iz Čirč

Misli, da čas celi rane so zaman, vsak dan je težji, ko te ni, tu so le spomini na naše srečne dni. Vsem, ki se ga še spominjate, obiskujete njegov prerani grob in prižigate sveče, iskrena hvala.

Žena z otrokoma

Kranj, 23. oktobra 1989

Glasov jesenski izlet

Vsi sedeži razprodani!

Jutri, v soboto, 21. oktobra, bo točno ob 7. uri izpred hotela Creina krenila jesenska Glasova karavana. Sponzor izleta je Murka iz Lesc.

Trije veliki avtobusi bodo na enodnevni izlet v neznano popeljali kar 150 udeležencev letošnjega jesenskega Glasovega izleta. Ker smo vam praktično vse bistveno povedali že v preteklih obvestilih, tokrat samo v strnjeni obliki: prosimo za točnost; ko boste prišli pred Creino, je vseeno, v kateri avtobus se usedete, ker bodo izžrebanci in samoplačniki med seboj pomešani; hoje na izletu ne bo veliko; priporočamo, da kljub malici na izletu (okrog 11. ure) in kosila (okrog 16. ure) pred odhodom od doma zajtrkujete; v Kranj se vrnemo nazaj pred hotel Creina predvidoma med 21. in 22. uro oziroma en avtobus po potrebi zaradi nadaljnjih zvez lahko že okrog 20. ure; če se izleta nemore udeležiti ravno izžrebana oseba, gre lahko namesto nje mož, sin, hčerka, vnuk... velja pa seveda samo za eno mesto; na izlet ste vključeni tudi vsi tisti, ki ste v preteklosti dobili za nagrado Glasov izlet in ste se nam v preteklem tednu tudi javili; prosimo, da glede na razprodane sedeže resnično pridete pred Creino samo tisti, ki ste na seznamih, kajti drugih ne bomo mogli vzeti s seboj.

O dobri volji, veselju, lepem vremenu in vsem tistem, po čemer so Glasovi izleti postali znani, ne bomo pisali, se boste raje kar sami prepričali, skratka, nasvidenje jutri zjutraj malo pred 7. uro!

Naj prevlada gospodarski interes

Kragujevac, oktobra - Kranjčani so že dolga leta pobrateni z Zemunom, vendar pa z vlakom bratstva že vrsto let obiskujejo tudi Kragujevac. Tokrat je občinska delegacija v sestavi Ferdo Rauter, Brane Mervič, Nace Pavlin in Anton Bajuk obiskala tovarno avtomobilov Zastava. Med celodnevnimi razgovori v tovarni so lahko spoznali, da v Zastavi podpirajo Markovićeve predloge gospodarjenja, kajti vse bolj ugotavljajo, da brez boljše kvalitete, boljšega dela tudi za Zastavo ne bo perspektive. Za v prihodnje si tako Kranjčani kot Kragujevčani želijo več sodelovanja ne le na gospodarskem, temveč tudi na kulturnem in športnem področju. Ugotovili pa so lahko, da je gospodarskega sodelovanja med slovenskimi delovnimi organizacijami in z zasebniki z Zastavo več, kot je znanega politiki.

D. D.

Bifejev je dovolj

Tržič, oktobra - Vrsta novih lokalov se je pojavila na tržiškem Trgu svobode, na tako imenovanem "placu", pa tudi drugod po Tržiču. Tako so Tržičani silno zadovoljni z novo optiko, kamor prihaja tudi očesni zdravnik in nič več jim ni treba zaradi tega v Kranj, Radovljico ali kam drugam. Tudi odličen butik, ki se lahko meri z marsikaterim v Ljubljani, imajo v prehodu pod občinsko hišo. Vrsta je pizzerij, bifejev, gostiln, dovolj, če ne preveč živilskih trgovin. Žal jim je, da je "Škrnicelj", trgovinica z bio-hrano tako hitro izgubil vse upanje. Malo potrpeti bi bilo treba, da bi se Tržičani navadili, pa bi prihajali kupovat črn kruh, domačo ajdovo moko in podobne stvari. Je pa še nekaj lokalov, ki bi se jih dalo preurediti, obnoviti, nameniti čemu drugemu. Tržičani imajo tehtne predloge.

Stane Mešič, upokojenec s Pristave: "Tržič bi nujno potreboval trgovinico za drobno obrt, kjer bi človek lahko dobil orodje, ki ga potrebuje za to ali ono popravilo v hiši, deske, žeblje, kakšne barve. Ni treba, da bi to imel na skrbi kakšen Zlit ali podobna delovna organizacija, takšne trgovinice bi se lahko lotil samouk, ki ve, kaj se pri hiši rabi vsak dan. Danes v lesni trgovini ne moreš dobiti manjše deske od 4 metrov, ne dobiš kljukice za sliko obesit na steno. In namesto kakšnega bifeja, ki jih je v Tržiču že tako ali tako preveč, bi si lahko omislili dobro trgovino z usnjeno galanterijo, posebno trgovino za diabetike, kjer bi se za sladkorne bolnike dobilo vse na enem mestu. Ne samo za nas, tudi za ljudi od drugod bi bila zanimiva."

Janez Čarman, upokojenec iz Tržiča: "Gostiln je preveč, saj je ena pri drugi, servisa za popravilo radioaparata ali televizorja pa ni nikjer. Za vse moramo v Kranj ali kam drugam. In če nimaš svojega prevoznega sredstva, ga še odpeljati ne moreš. Tak obrtnik bi imel v Tržiču dela čez glavo."

Marjan Valjavec, delavec iz Tržiča: "Tržič je mesto z dolgo čevljarsko tradicijo, a v vsem mestu nimamo čevljarja za popravilo čevljev. En sam upokojeni čevljar pri cerkvi popravlja čevlje, pa še ta le za najbližje sosede. Tržič bi moral imeti ekspresno popravljalnico čevljev. Ne bi bila zanimiva le za Tržičane, temveč tudi za ljudi od drugod. Brez dvoma popravljalnica sodi k čevljarski tradiciji v mestu. Pri Peku bi lahko o tem razmišljali."

Metka Verč, upokojenka iz Tržiča: "Tržič bo v kratkem le dobil svoj prvi diskont. Doslej smo morali v Križe za večjimi nakupi. Servis za popravilo radioaparatov in televizorjev bi bil v Tržiču res najbolj potreben. Gostiln je preveč, premalo pa prenočišč za tujce. In premalo je označeno, kje vodi cesta proti Avstriji. Ničkolikokrat tujci zaidejo, pa tule na Cankarjevi cesti sprašujejo, kje se pride do Ljubelja. Vsaj tamle doli pri BPT bi morala stati oznaka za smer proti Avstriji."

Joža Kogoj, kovač s Slapa: "Mislim, da se v Tržiču dobi vse, kar rabiš, le delov za motorje ni. Nekaj imajo v športni trgovini tamle na »placu«, toda zelo malo. Ko sprašuješ za kakšen del, ti vselej za petek obljubi, toda delov ni od nikoder. V Kranj, Radovljico ali na Jesenice moraš za njimi."

D. Dolenc

DUTY FREE
Mednarodno podjetje
SLOVENIJALES TRGOVINA
na Gorenjskem sejmu v Kranju
BOGATA PONUDBA
NAJBOLJ ZNANIH
SVETOVNIH
PROIZVAJALCEV
Odprto:
pon. — pet. 12-19
sob. 8-12
tel. 28-284
KONKURENČNE CENE

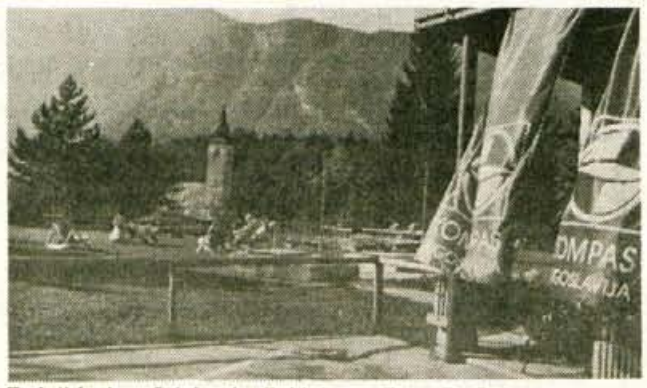

Zadnji lepi sončni dnevi v Bohinju. — Foto: D. Dolenc

Prijeten planinski dan

Sekcija za planinske izlete in pohode pri Društvu upokojencev Kranj prireja svoj zadnji letošnji izlet v planine. Uspešno planinsko sezono bodo zaključili z izletom v neznano. V soboto, 11. novembra, se bodo ob 9. uri vsi zainteresirani zbrali na kranjski avtobusni postaji in se odpeljali v neznano. Del poti jih bo vodil po gozdu, zmerne hoje bo za okoli dve uri. Ker bo izlet ob vsakem vremenu, naj imajo s seboj primerno planinsko opremo. Prijave sprejema Društvo upokojencev Kranj, Tomšičeva 4, vsak ponedeljek, sredo in petek dopoldne, do vključno 6. novembra. Izlet bosta vodila Metka Šparovec in Srečo Mesarič.

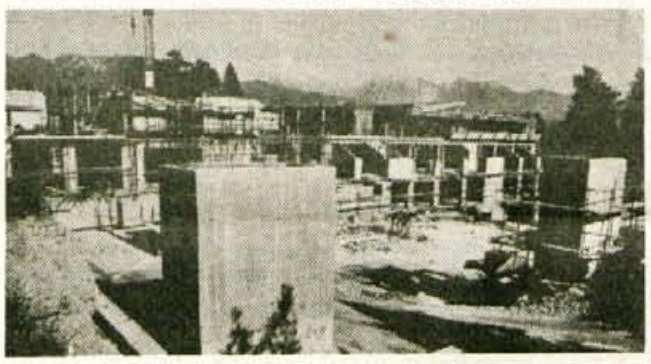

Kranjski zimski bazen — Na športnem stadionu Stanka Mlakarja v Kranju gradijo zimsko-športni bazen. Zgrajen naj bi bil do konca novembra 1991, naložba pa je vredna skoraj 14 milijonov zahodnonemških mark. Glavni izvajalec del je kranjski Gradbinec. — Foto: F. Perdan

V četrtek, 9. novembra, ob 19. uri
tretja letošnja
GLASOVA PREJA
V hotelu Ribno pri Bledu se bosta na temo
Slovenska Cerkev
v prenovitvenem času pogovarjala
podpredsednik republiške konference SZDL Viktor Žakelj
in
ljubljanski nadškof in metropolit dr. Alojzij Šuštar
Pridružite se nam in obogatite večer s svojimi mislimi ali vprašanji. Obljubljamo lep in zanimiv zaključek dneva. Uredništvo

NESREČE

Kaj je povzročilo ogenj?

Mojstrana,18. oktobra - Na gospodarskem poslopju, last Milana Kosmača iz Mojstrane, je proti večeru izbruhnil požar. Ogenj, ki se je pokazal pod streho hleva, so opazili sosedje. Domači prostovoljni in jeseniški poklicni gasilci so pogasili požar, ki je napravil za okoli 150 milijonov škode. Pogorelo je ostrešje z vso kritino in osem ton sena, ki so ga hranili pod streho. Medtem ko to poročamo, komisija UNZ Kranj še raziskuje vzrok požara.

Pretesno prehiteval

Kranj, 18. oktobra - 70-letna kolesarka Marija Pokorn s Svetega Duha je bila hudo ranjena v nesreči, ki se ji je primerila na regionalni cesti med Kranjem in Škofjo Loko. Kak kilometer pred odcepom za Stražišče jo je z osebnim avtom dohitel 41-letni Branko Kovač, doma iz Kranja, in jo tesno prehitel, tako da jo je zadel. Kolesarka je padla in se hudo ranila. Sumijo, da je bil voznik pod vplivom alkohola.

D.Ž.

Predstavitev mehanizacije za letališča - Trenutno opremlje nost naših mednarodnih in vojaških letališč z mehanizacijo za vzdr ževanje pristajalnih stez, ploščadi in drugih naprav ni ravno slaba vendar pa je mehanizacija ponekod tudi že precej zastarela. Sred tedna pa je uvoznik Autocommerce Ljubljana skupaj s predstavnik firm Mercedes-Benz in Alfred Schmidt pripravil v hotelu Kokra n Brdu za odgovorne za vzdrževanje na vseh jugoslovanskih letališči posvetovanje s predstavitvijo najnovejše mehanizacije za letališča Okrog 60 predstavnikom domačih letališč so na letališču Brnik po kazali tudi delovanje posameznih strojev. Pozornost in zanimanje sta še posebej vzbujala Mercedesov avtomobil z odpihovalnimi šo bami, s katerim je moč po pluženju s ploščadi ali pristajalne stez "odpihniti" sneg in Mercedesov kamion s Schmidtovim posipalni kom za odmrzovanje s posipnimi materiali ali tekočinami. Iztok Vrčon, vodja ekonomske propagande in informiranja pri Autocom merceu je tudi povedal, da imajo vsako leto podobno predstavitev in prikaz strojev tudi za vzdrževalce cest. Znano je namreč njihovo vsakoletno odpiranje ceste čez Vršič - A. Ž. - Foto: F. Perdan

Elita za vas Elita za vas Elita za vas Elita za vas Elita za vas
Elita
PRODAJA Z ODLOŽENIM PLAČILOM
v vseh prodajalnah Elita Kranj
Elita
UGODNO UGODNO UGODNO UGODNO UGODNO UGODNO